

महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या
मार्च-एप्रिल, २०१६ मध्ये झालेल्या
प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनातील
कामकाजाचा

संक्षिप्त अहवाल

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, मुंबई
२०१६

महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या
मार्च-एप्रिल, २०१६ मध्ये झालेल्या
प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनातील
कामकाजाचा

संक्षिप्त अहवाल

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..

(तीन)

प्रस्तावना

महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या सन २०१६ च्या प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनातील कामकाजाचा हा संक्षिप्त अहवाल आहे.

अधिवेशनामध्ये झालेल्या कामकाजाच्या विविध बाबींसंबंधीची वर्णनात्मक माहिती या अहवालात थोडक्यात दिली असून शक्य तेथे विस्तृत व सांख्यिकीय माहिती दाखविणारी विवरणेही समाविष्ट केली आहेत.

या अहवालातील माहिती या विधामंडळाच्या सर्व सन्माननीय सदस्यांना तसेच या सचिवालयातील कार्यालयीन वापरासाठी देखील अत्यंत उपयुक्त ठरेल यादृष्टीने संकलीत करण्यात आली आहे.

या संदर्भात सन्माननीय सदस्यांकडून येणाऱ्या सूचना स्वागतार्ह असून त्या निश्चितच विचारात घेतल्या जातील.

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक २३ ऑगस्ट २०१६.

डॉ. अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद.

(पाच)

अनुक्रमणिका

अनु- क्रमांक	विवरण क्रमांक	तपशील	पृष्ठ क्रमांक
(१)	(२)	(३)	(४)
		राज्य मंत्रिमंडळाची यादी	(अकरा)
		विधानपरिषद सदस्यांची यादी	(चौदा)
१		आवाहनपत्र व अधिसूचना	(चौतीस)
		बैठकीची दिनदर्शिका	(अडतीस)
२		अधिवेशनातील कामकाजाची संक्षिप्त माहिती	१
३	विवरण क्रमांक १	बैठकीचा दिनांक व वेळ	५
४		विविध अधिनियमान्वये सभागृहासमोर ठेवण्यात आलेले अहवाल.	९
५		महाराष्ट्र विधानमंडळ समित्यांचे सभागृहास सादर करण्यात आलेले अहवाल.	१२
६	विवरण क्रमांक २	(अ) भारताच्या संविधानाशी एकनिष्ठ राहण्याची शपथ किंवा प्रतिज्ञा ग्रहण करणारे सदस्य. (ब) सभागृह नेता संदर्भातील घोषणा. (क) नवनिर्वाचित सदस्यांचा परिचय. (ड) मंत्री/राज्यमंत्री यांचा परिचय.	१५ १५ १५ १५
७	विवरण क्रमांक ३	महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या सदस्यांची उपस्थिती दर्शविणारे विवरणपत्र (मा. सभापती, उप सभापती, मंत्री, राज्यमंत्री व विरोधी पक्षनेता यांच्या व्यतिरिक्त).	१६
८	विवरण क्रमांक ४	महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या सदस्यांच्या उपस्थितीचे दिवस व बैठकीच्या एकंदर दिवसांची टक्केवारी दर्शविणारे विवरणपत्र (मा. सभापती, उप सभापती, मंत्री, राज्यमंत्री व विरोधी पक्षनेता यांच्या व्यतिरिक्त).	१८
९	विवरण क्रमांक ५	दैनंदिन कार्यवाहीचा संक्षिप्त वृत्तांत	२२

(सहा)

अनुक्रमणिका—चालू

अनु क्रमांक (१)	विवरण क्रमांक (२)	तपशील (३)	पृष्ठ क्रमांक (४)
१०	विवरण क्रमांक ६	सभापती-तालिका	२१९
११	विवरण क्रमांक ७	विविध विद्यापीठांवर सदस्यांची नामनियुक्ती	२२०
१२	विवरण क्रमांक ८	विधेयकांवरील संयुक्त समितीवर सदस्यांची नामनियुक्ती/ समिती नियुक्त करण्याबाबतचा प्रस्ताव.	२२१
१३	विवरण क्रमांक ९	विधेयकांवरील संयुक्त समितीचा अहवाल सादर करण्यास मुदत वाढीचा प्रस्ताव.	२२२
१४	विवरण क्रमांक १०	विविध समित्यांच्या बैठका	२२३
१५	विवरण क्रमांक ११	मत विभाजन	२२५
१६	विवरण क्रमांक १२	चर्चा समाप्तीचा प्रस्ताव	२२६
१७	विवरण क्रमांक १३	महाराष्ट्र विधानपरिषद विशेष हक्कभंगासंबंधी सूचना	२२७
१८	विवरण क्रमांक १३(अ)	सत्र समाप्तीनंतर प्रलंबित असलेल्या हक्कभंग सूचनांचे विवरणपत्र.	२२८
१९	विवरण क्रमांक १४	औचित्याचे मुद्दे	२४५
२०	विवरण क्रमांक १५	निकडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींची चर्चा करण्यासाठी प्रस्ताव (म. वि. प. नियम ९३ अन्वये).	२५३
२१	विवरण क्रमांक १५(अ)	महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ९३ अन्वये प्रस्तावाची स्विकारलेली सूचना.	२७१
२२	विवरण क्रमांक १६	उपस्थित करण्यात आलेल्या विशेष उल्लेखाच्या सूचना	२७२
२३	विवरण क्रमांक १७	म. वि. प. नियम, २५९ व २६० अन्वये प्रस्ताव	२८४
२४	विवरण क्रमांक १८	अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना (नियम ९२ अन्वये)	२९९
२५	विवरण क्रमांक १९	म. वि. प. नियम ९२ अन्वये तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करण्यासाठी मान्य झालेल्या सूचना.	३०३
२६	विवरण क्रमांक २०	अल्पकालीन चर्चा (नियम ९७ अन्वये)	३०४

(सात)

अनुक्रमणिका—समाप्त

अनु क्रमांक (१)	विवरण क्रमांक (२)	तपशील (३)	पृष्ठ क्रमांक (४)
२७	विवरण क्रमांक २१ . .	लक्षवेधी सूचना (नियम १०१ अन्वये)	३१०
२८	विवरण क्रमांक २२ . .	म.वि.प. नियम १०२ अन्वये अशासकीय ठराव	५९२
२९	विवरण क्रमांक २३ . .	शासकीय ठराव	५९४
३०	विवरण क्रमांक २४ . .	तारांकित व अतारांकित प्रश्नांच्या सूचनांवरील तपशील	५९५
३१	विवरण क्रमांक २५ . .	अल्पसूचना प्रश्नांवरील तपशील .	५९६
३२	विवरण क्रमांक २६ . .	तारांकित प्रश्नांची विभागवार आकडेवारी दर्शविणारे विवरणपत्र.	५९७
३३	विवरण क्रमांक २७ . .	अतारांकित प्रश्नांची विभागवार आकडेवारी दर्शविणारे विवरणपत्र.	६०१
३६	विवरण क्रमांक २८ . .	प्रश्नांच्या बाबतीतील तपशील	६०३
३४	विवरण क्रमांक २९ . .	म.वि.प. नियम २८९ अन्वये प्राप्त झालेल्या सूचना	६०४
३५	विवरण क्रमांक ३० . .	मंत्रिमहोदयांनी केलेली निवेदने (नियम ४६ अन्वये)	६१४
३६	विवरण क्रमांक ३१ . .	मंत्र्यांनी/सदस्यांनी केलेली वैयक्तिक निवेदने (नियम ४७ अन्वये).	६१८
३७	विवरण क्रमांक ३२ . .	शासकीय विधेयकांसंबंधी आकडेवारी	६१९
३८	विवरण क्रमांक ३३ . .	पुरःस्थापनार्थ अशासकीय विधेयके	६२६
३९	विवरण क्रमांक ३४ . .	विचारात घेण्यासाठी अशासकीय विधेयके	६२७
४०	विवरण क्रमांक ३५ . .	वैधानिक प्राधिकाराखाली विधानपरिषदेसमोर ठेवलेल्या कागदपत्रांची यादी.	६२९
४१	विवरण क्रमांक ३५(अ). .	प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशन, २०१६ च्या कार्यावलीचे पुरवणी पत्र. अधिसूचना	६३५

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail.

2. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data. These methods include direct observation, interviews, and the use of specialized software tools. Each method has its own strengths and limitations, and they are often used in combination to provide a comprehensive view of the data.

3. The third part of the document describes the process of data analysis. This involves identifying patterns, trends, and anomalies in the data. It also involves testing hypotheses and drawing conclusions based on the results of the analysis. This process is often iterative and may require revisiting the data as more information becomes available.

4. The fourth part of the document discusses the importance of data security. This involves protecting the data from unauthorized access, loss, or destruction. It also involves ensuring that the data is stored in a secure and reliable manner. Data security is a critical concern for any organization that handles sensitive information.

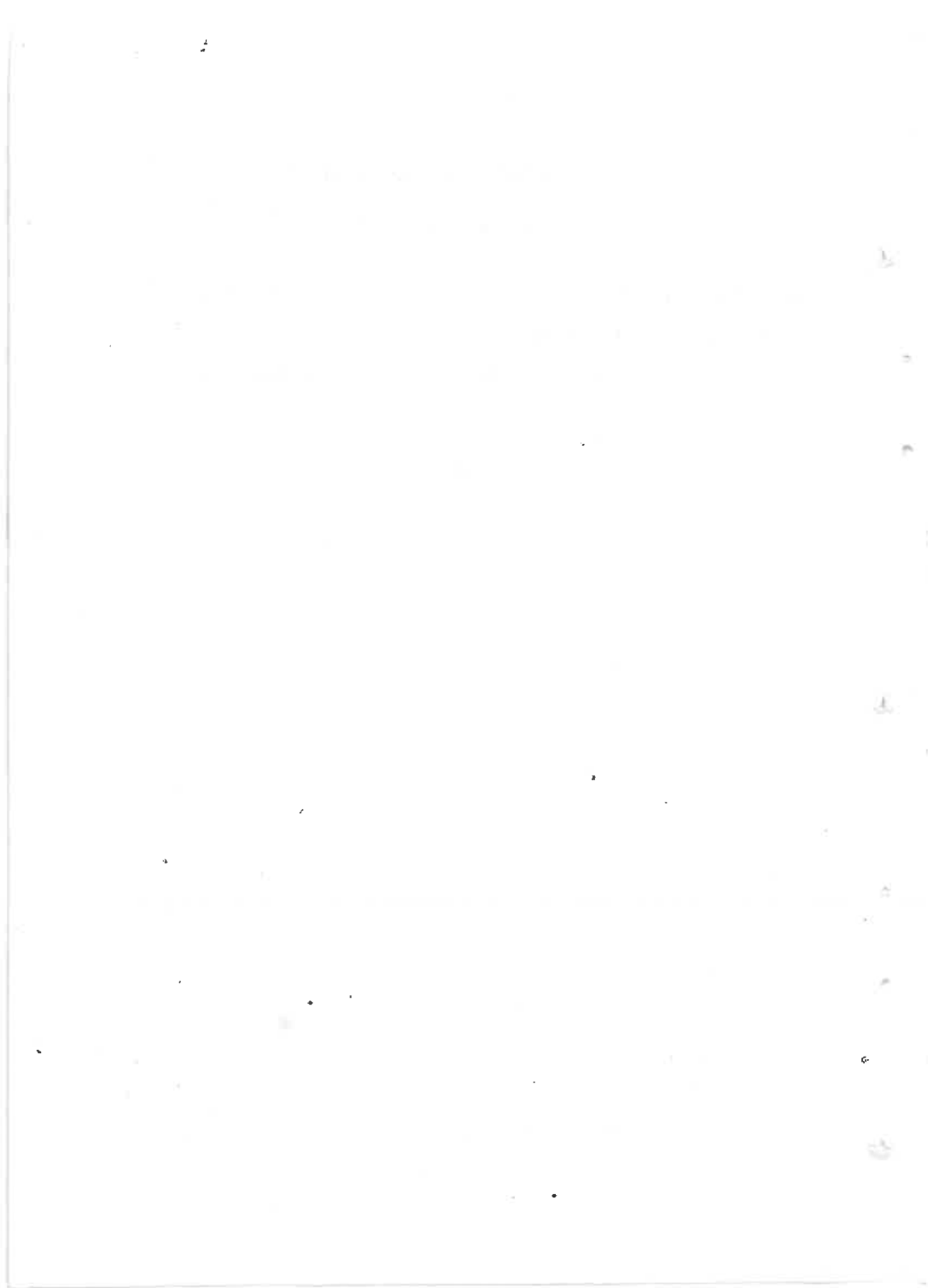
5. The fifth part of the document describes the process of data reporting. This involves presenting the results of the analysis in a clear and concise manner. It also involves providing context and interpretation of the results. Data reporting is a key component of the overall data analysis process and is essential for communicating the findings to the relevant stakeholders.

(नऊ)

मा. राज्यपाल : चे. विद्यासागर राव

पीठासीन अधिकारी

- मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद : श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर
मा. उप सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद : श्री. वसंत शंकर डावखरे
मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद : श्री. धनंजय पंडितराव मुंडे

(अकरा)

राज्य मंत्रिमंडळाची यादी

(दिनांक १३ मार्च २०१५ रोजीच्या शासन राजपत्राप्रमाणे)

अ.क्र. (१)	मंत्र्यांची नावे (२)	विभाग (३)
मुख्यमंत्री		
१	श्री. देवेंद्र फडणवीस	सामान्य प्रशासन, नगरविकास, गृह, विधि व न्याय, बंदरे, पर्यटन, माहिती व जनसंपर्क, माजी सैनिकांचे कल्याण, राजशिष्टाचार, रोजगार व स्वयंरोजगार आणि इतर कोणत्याही मंत्र्यांना विवक्षितपणे नेमून न दिलेले विभाग किंवा विषय.
मंत्री		
२	श्री. एकनाथराव गणपतराव खडसे	महसूल, पुनर्वसन व मदत कार्य, भूकंप पुनर्वसन, अल्पसंख्याक विकास आणि औकाफ, कृषी आणि फलोत्पादन, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय, राज्य उत्पादन शुल्क.
३	श्री. सुधीर सच्चिदानंद मुनगंटीवार	वित्त आणि नियोजन, वने.
४	श्री. विनोद श्रीधर तावडे	शालेय शिक्षण, क्रीडा आणि युवक कल्याण, उच्च व तंत्र शिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य.
५	श्री. प्रकाश मंचूभाई महेता	गृहनिर्माण, खनिकर्म, कामगार.
६	श्री. चंद्रकांत (दादा) बच्चू पाटील	सहकार, पणन आणि वस्त्रोद्योग, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून).
७	श्रीमती पंकजा गोपीनाथ मुंडे	ग्रामविकास आणि जलसंधारण, रोजगार हमी योजना, महिला व बाल विकास.
८	श्री. विष्णु रामा सावरा	आदिवासी विकास.
९	श्री. गिरीश भालचंद्र बापट	अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण, अन्न आणि औषध प्रशासन, संसदीय कार्य.
१०	श्री. गिरीष दत्तात्रय महाजन	जलसंपदा, खार जमीन.

(बारा)

राज्य मंत्रिमंडळाची यादी—समाप्त

(१)	(२)	(३)
११	श्री. दिवाकर नारायण रावते	: परिवहन.
१२	श्री. सुभाष राजाराम देसाई	: उद्योग
१३	श्री. रामदास गंगाराम कदम	: पर्यावरण
१४	श्री. एकनाथ संभाजी शिंदे	: सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम)
१५	श्री. चंद्रशेखर कृष्णराव बावनकुळे	: ऊर्जा, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा
१६	श्री. बबनराव दत्ताराव लोणीकर	: पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता
१७	डॉ. दीपक रामचंद्र सावंत	: सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण
१८	श्री. राजकुमार सुदाम बडोले	: सामाजिक न्याय आणि विशेष सहाय्य

राज्यमंत्री

१	श्री. दिलीप ज्ञानदेव कांबळे	: सामाजिक न्याय आणि विशेष सहाय्य, मदत व पुनर्वसन, भूकंप पुनर्वसन, अल्पसंख्याक विकास व वक्फ आणि राज्य उत्पादन शुल्क.
२	श्रीमती विद्या जयप्रकाश ठाकूर	: महिला व बाल विकास, अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण, अन्न आणि औषधी प्रशासन.
३	श्री. राम शंकर शिंदे	: गृह (ग्रामीण), पणन, सार्वजनिक आरोग्य, पर्यटन, कृषी आणि फलोत्पादन.
४	श्री. विजय सिद्रामप्पा देशमुख	: सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रमासह) परिवहन, कामगार, वस्त्रोद्योग, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास आणि मत्स्यव्यवसाय.
५	श्री. संजय दुलीचंद राठोड	: महसूल
६	श्री. दादाजी दगडू भुसे	: सहकार
७	श्री. विजय सोपानराव शिवतारे	: जलसंपदा, जलसंधारण, संसदीय कार्य
८	श्री. दीपक वसंत केसरकर	: वित्त, ग्रामविकास, नियोजन
९	श्री. राजे अम्ब्रीशराव राजे सत्यवानराव	: आदिवासी विकास

अत्राम.

(तेरा)

राज्य मंत्रिमंडळाची यादी-समाप्त

(१)	(२)	(३)
१०	श्री. रविंद्र दत्ताराम वायकर	: गृहनिर्माण, उच्च आणि तंत्र शिक्षण
११	डॉ. रणजित विठ्ठलराव पाटील	: गृह (शहरे), नगरविकास, सामान्य प्रशासन, विधि आणि न्याय विभाग, संसदीय कार्य, कौशल्य विकास आणि उद्योजकता, बंदरे आणि माजी सैनिकांचे कल्याण.
१२	श्री. प्रविण रामचंद्र पोटे-पाटील	: उद्योग आणि खनिकर्म, पर्यावरण, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून).

(चौदा)

महाराष्ट्र विधानपरिषद सदस्यांची यादी

(फेब्रुवारी, २०१६)

नॅशनॅलिस्ट काँग्रेस पार्टी

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१	काळे, श्री. विक्रम चसंतराव	औरंगाबाद विभाग शिक्षक.	६ डिसेंबर २०१०.	५ डिसेंबर २०१६.	मु.पो. पळसप, ता. जि. उस्मानाबाद मो. ९४२२०७२९९०/ ९४२२०७२९९१, ९४२२०७२९९० ई-मेल : vkm1c@rediffmail.com
२	गजभिये, श्री. प्रकाश सुर्यभान.	राज्यपालां- व्दारे नामनियुक्त.	७ जून २०१४.	६ जून २०२०.	साईप्रभु अपार्टमेंट, रवि नगर चौक, नागपूर ४४० ०१०. मो. ९३२६१५५९८६, ९६२३९५९९८८ ९८२३०१९५९७ ई-मेल : prakashgajbiye 5555@gmail.com
३	गायकवाड, अॅड. जयदेव	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै २०१२.	२७ जुलै २०१८.	अ-३/४०२, कुमार पिनेकल, ताडीवाला रोड, पुणे ४११ ००१. फा. ०२०-२४४३०७५६ घ. ९८९०३८३८१० फॅक्स क्र. ०२०-२४४३०७५६.
४	घार्गे, श्री. प्रभाकर देवबा	सांगली- सातारा स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	६ डिसेंबर २०१०.	५ डिसेंबर २०१६.	मु. पो. पळशी, ता. खटाव, जि. सातारा.
५	चव्हाण, श्रीमती विद्या अजित	राज्यपालां- द्वारे नामनियुक्त.	७ जून २०१४.	६ जून २०२०.	“साई दर्शन”, परांजपे स्कीम, बी-३, हनुमान रोड, विलेपार्ले (पूर्व), मुंबई ४०० ०५७. मो. ९६१९९१३९९३.

(पंधरा)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
६	चव्हाण, श्री. सतीश भानुदासराव.	औरंगाबाद विभाग पदवीधर.	२० जुलै २०१४.	१९ जुलै २०२०.	प्लॉट १०, "सुप्रिया", ज्योतीनगर, न्यू उस्मानपूरा, औरंगाबाद ४३१ ००५. दू. ०२४०-२३६२२७७ मो. ९८२२०३९८९८/ ९९३०४२४३०७. फॅक्स क्र. ०२४०-२३६२२८८ ई-मेल : satishchavan55@gmail.com वेबसाईट : www.satishchavan.org
७	जगताप श्री.अरूणकाका बलभिमराव	अहमदनगर स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२ जानेवारी २०१६.	१ जानेवारी २०२२.	बालवात्सल्य, भवानी नगर, मार्केट यार्डच्या मागे, अहमदनगर ४१४ ००१. ध. ९८९०५०१५१५
८	जाधव, श्री. जयवंतराव पुंडलिकराव.	नाशिक स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२२ जून २०१२.	२१ जून २०१८.	"शिवनेरी", रामदास स्वामी नगर, गांधी नगरच्या मागे, टाकळी रोड, नाशिक ४२२ ००६. ध. ९०११०३७०६२/९४०३६८७९६८ फॅक्स क्र. ०२५३-२३९४३५२ ई-मेल : jayavantraojadhav@gmail.com
९	जैन, श्री. राजेंद्र हिरालाल	भंडारा- गोंदिया स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	६ डिसेंबर २०१०.	५ डिसेंबर २०१६.	कुडवा लाईन, देशबंधू वॉर्ड, गोंदिया, ता. जि. गोंदिया ४४१ ६०१. मो. ९४२१७०४७७७/ ९८२३४००२०२, ९४२२१३०८२७ निवास : ०७१८२-२३२४००/ २५२७२७ फॅक्स क्र. ०७१८२-२५३२२७ ई-मेल : rohjmlc@gmail.com

(सोळा)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१०	टकले, श्री. हेमंत प्रभाकर	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२५ एप्रिल २०१४.	२४ एप्रिल २०२०.	(१) ईशान बिल्डिंग, फ्लॉट नं. ४०२, चौथा मजला, फ्लॉट नं. ५४७, जेम-ई-जमशेद रोड, किंग्ज सर्कल, माटुंगा, मुंबई ४०० ०१९. (२) १३६३ एम-१, "मंगल" ग्रीनव्ह्यू कॅम्पाऊंड, त्रिबंकर रोड, नाशिक ४२२ ००२. का. ०२२-३०२३५५५५५ ध. ९८२२०५२४३३ ९२२५१००७९८ फॅक्स : ०२२-३०२३५५८८/५५९९ ई-मेल : hemantakle9@gmail.com
११	ठाकूर, श्री. आनंद राजेंद्र	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२५ एप्रिल २०१४.	२४ एप्रिल २०२०.	श्री. शिवनिवास, मु. पो. वाणगांव, तालूका डहाणू, जिल्हा ठाणे ४०१ १०३ ध. ९९८७३३५३११.
१२	डावखरे, श्री. निरंजन वसंत	कोकण विभाग पदवीधर.	८ जुलै २०१२.	७ जुलै २०१८.	२०१, गौतम दिप, वीर बाजीप्रभू देशपांडे मार्ग, घंटाळी, नौपाडा, ठाणे (प.) ४०० ६०२. का. ०२२-२५३०४००५ नि. ०२२-२५३९८०८० ध. ९८९२०२५५५५. फॅक्स क्र. ०२२-२५३०४००५ ई-मेल : niranjandavkhare@gmail.com

(सतरा)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१३	डावखरे, श्री. वसंत शंकर	ठाणे स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	९ जून २०१०.	८ जून २०१६.	(१) मा. उप सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२. (२) अ-३, शासकीय कुटीर, मादाम कामा रोड, मुंबई ४०० ०३२. (३) २०१, गौतम दीप, वीर बाजीप्रभू देशपांडे रोड, ठाणे (पश्चिम) ४०० ६०२. दू. क्र. २२८२२५१६७, २२०२६९८७ भ्र. ९८२००६२२२२/९४२२१७७३४३
१४	तटकरे, श्री. अनिल दत्तात्रय	रायगड तथा रत्नागिरी तथा सिंधुदुर्ग स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	१ जून २०१२.	३१ मे २०१८.	एच ७/८, परिजात को-ऑप.हौसिंग सोसायटी, रायकर पार्क, रोहा, ता. रोहा, जि. रायगड, पिन ४०२ १०९. फोन नं. (०२१९४) २३२१५२ भ्र. ९८२२५४३८८४ ९४२३४४८८८८ E.mail-tatkareanil@gmail.com
१५	तटकरे, श्री. सुनिल दत्तात्रेय	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	१४ ऑगस्ट २०१४.	२७ जुलै २०१८.	मु. सुतारवाडी, पोस्ट जामगांव, तालुका रोहा, जिल्हा रायगड ४०२ ३०८. भ्र. ९४२३०९३६३३.
१६	दुराणी, श्री. अब्दुल्ला खान अ. लतिफ खान उर्फ बाबाजानी.	परभणी तथा हिंगोली स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२२ जून २०१२.	२१ जून, २०१८.	फकराबाद मोहल्ला, पाथरी ता. पाथरी, जि. परभणी. का. ०२४५१-२५५३३५ नि. ०२४५१-२५५३३५ भ्र.- ९४२२१७६९७७/ ९५४५८७१०१० फॅक्स क्र. : ०२४५१-२५५५३५ ई-मेल : babajanidurrani@ghandat.com

(अठरा)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१७	नाईक-निंबाळकर, श्री. रामराजे प्रतापसिंह	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	८ जुलै २०१०.	७ जुलै २०१६.	(१) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२. (२) २१, २२ "अंबर", नारायण दाभोळकर मार्ग, मलबार हिल, मुंबई ४०० ००६. (३) लक्ष्मी विलास, लक्ष्मीनगर, मु. पो. ता. फलटण, जि. सातारा ४१५ ५२३. ध्र. ९८५०८८३३८८.
१८	नार्वेकर, अॅड. राहुल एस.	राज्यपालांद्वारे नामनियुक्त. २०१४.	७ जून २०२०.	६ जून २०२०.	८/७, ब्रॅंडीस् फ्लॅट, सोराब बरुचा रोड, कुलाबा, मुंबई ४०० ००५. ध्र. ९८१९२१९१६६.
१९	पाटील, श्री. नरेंद्र अण्णासाहेब	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै २०१२.	२७ जुलै २०१८.	प्रोग्रेसिव्ह हाईनेस, फ्लॅट नं. १००१, फ्लॉट नं. ५/६, सेक्टर नं. १६/अ, स्टेट बँक ऑफ इंडियाच्यासमोर, सानपाडा (पूर्व), पाम बिच रोड, नवी मुंबई ४०० ७०५. क्र. ०२२-२३४४१२६५/२३४३४६३९/ २३४११९९२ ध्र. ९९३०९१९००९/ ९८२०२३५६९० फॅक्स क्र. ०२२-२३४५२६९२ ई-मेल : mlcnarenp@gmail.com

(एकोणीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
२०	पावसकर, श्री. किरण जगन्नाथ.	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२५ एप्रिल २०१४.	२४ एप्रिल २०२०.	(१) एल-बिल्डिंग, कल्पीता एनक्लेव्ह, कोलडोंगरी, सहार रोड, अंधेरी (पूर्व), मुंबई ४०० ०६९. दूरध्वनी क्र. ०२२-२६८४१५५० भ्र. ९८२१०८२८००. फॅक्स क्र. ०२२-६६७८७५३३ ई-मेल : pawaskar.kiran@gmail.com (२) १७०२, व्हिजन क्रेष्ट, डी.एस.बाब्रेकर मार्ग, टेलिफोन एक्सचेंज कार्यालयाजवळ, दादर (पश्चिम), मुंबई ४०० ०२८.
२१	पंडित, श्री. अमरसिंह शिवाजीराव.	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै २०१२.	२७ जुलै २०१८.	"शिवछत्र", छत्रपती संकुल, सुभाष रोड, बीड, जि. बीड ४३१ १२२. का.०२४४२-२२२३९०/ २२३३९०/२२४३९० भ्र. ९८२२७००७००/ ९८२२४५९१०० फॅक्स क्र.०२४४२२-२२४६९० ई-मेल : amarsinh_pandit@yahoo.com (का.) shivsena.bced@gmail.com
२२	बाजोरिया श्री. संदिप रमेश.	यवतमाळ स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	६ डिसेंबर २०१०.	५ डिसेंबर २०१६.	हाऊस नं.२,५,६, दर्डानगर, यवतमाळ. भ्र. ९९२३८८८८८०.
२३	बिनसाळे, श्री. प्रकाश शंकर	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	८ जुलै २०१०.	७ जुलै २०१६.	शंकर महल, प्लॅट क्र.२०, तिसरा मजला, सोफिया कॉलेज लेन, भुलाभाई देसाई रोड, ब्रिच कॅडी, मुंबई ४०० ०२६. भ्र. ९८२००७०७१०.

(वीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुक्त संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
२४	बेग, श्री. ख्वाजा	राज्यपालांद्वारे ७ जून नामनिर्णयित. २०१४.	६ जून २०२०.	हरसत मंजिल, प्रभाग-३, आर्णी, जि. यवतमाळ ४४५ १०३. भ्र. ९४२२१६७३६३	
२५	भोसले, श्री. अनिल	पुणे स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	६ डिसेंबर २०१०.	५ डिसेंबर २०१६.	संगिता स्मृती, ९४, नरवीर तानाजी वाडी, शिवाजीनगर, पुणे-५. भ्र. ९८२२०४३२३२/ ९६८९९३१०२१.
२६	मुंडे, श्री. धनंजय पंडितराव	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२ सप्टेंबर २०१३.	७ जुलै २०१६.	(१) विरोधी पक्ष. नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२. (२) अ-५, शासकीय कुटीर, मादाम कामा रोड, मुंबई ४०० ०३२. (३) मु. नाथरा, पो. कौठळी, ता. परळी (वैजनाथ), जि. बीड. भ्र. ९८५०७७७७७७.
२७	वडकुते, श्री. रामराव सखाराम	राज्यपालांद्वारे ७ जून नामनिर्णयित. २०१४.	६ जून २०२०.	गोविंद निवास, कल्याण नगर, परभणी.	
२८	शिंदे, श्री. जगन्नाथ सखाराम	राज्यपालांद्वारे ७ जून नामनिर्णयित. २०१४.	६ जून २०२०.	शिंदे बिल्डिंग, मराठा कोलशेवाडी, कल्याण (पूर्व), जि. ठाणे. भ्र. ८६९१०९१०५५.	

(एकवीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
इंडियन नॅशनल काँग्रेस					
१	खलिफे, श्रीमती हुस्नबानू निझामुद्दीन.	राज्यपालां- द्वारे	७ जून २०१४.	६ जून २०२०.	जवाहर चौक, अ/प्र. राजापूर, जि. रत्नागिरी ४१६७०२. भ्र. ९२२११०३३०९.
२	गाडगीळ, श्री. अनंत विठ्ठल.	राज्यपालां- द्वारे	१६ जून २०१४.	१५ जून २०२०.	९, उषा बिल्डिंग, ८६, किडवाई रोड, वडाळा (पश्चिम), मुंबई ४०० ०३१. भ्र. ९८६९२५१५१५
३	चवधरी, श्रीमती दिप्ती	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्याद्वारा.	८ जुलै २०१०.	७ जुलै २०१६.	१०२, वसंत वैभव, मॉडेल कॉलनी, लकाकी रोड, शिवाजीनगर, पुणे ४११ ०१६. भ्र. ९८२३०२२१८१/ ९८७०७२७५४० कार्या. नं. ०२०२५६६५०५०
४	चांदूरकर, श्री. जनार्दन चंद्रप्पा.	राज्यपालां- द्वारे	७ जून २०१४.	६ जून २०२०.	खोली क्र. १४, फ्लॉट क्र. ११९, समता को-ऑप. हौ. सोसायटी, मॉडेल टाऊन, सात बंगला, अंधेरी (प.), मुंबई.
५	जगताप, श्री. अशोक ऊर्फ भाई अर्जुनराव.	मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२ जानेवारी २०१६.	१ जानेवारी २०२२.	१०१/बी, मॉनरेसपाॅस, बी.जे.रोड बॅन्डस्टॅण्ड, बांद्रा (पश्चिम), मुंबई ४०० ०५०. भ्र. ९८२१६२२२११
६	झांबड, श्री. सुभाष माणकचंद.	औरंगाबाद तथा जालना स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	३० ऑगस्ट २०१३.	२९ ऑगस्ट २०१९.	फुलझान, प्लॉट क्र. २७-२८, एन-२, सिडको, स्टेडीयम कॉर्नर, औरंगाबाद. का. ०२४०-२४८९४११ नि. ०२४०-२४७४३४३ भ्र. ९४२२५२३६७६ ई-मेल : subhashzambad@gmail.com
७	ठाकरे, श्री. माणिकराव गोविंदराव.	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्याद्वारा.	२८ जुलै २०१२.	२७ जुलै २०१८.	मु. पो. हारु, तालुका दारव्हा, जिल्हा यवतमाळ. भ्र. ९८३३९०९९०९.

(बावीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
८	तांबे, डॉ. सुधीर भास्कर	नाशिक विभाग पदवीधर.	६ डिसेंबर २०१०.	५ डिसेंबर २०१६.	गल्ली नं. १, 'प्रभा', इंदिरा नगर, संगमनेर, ता. संगमनेर, जि. अहमदनगर. नि. दू. क्र. व फॅक्स क्र. ०२४२५-२२५६८८ भ्र. ९८२२५१९३३३/९९२१४६१७७७ ई-मेल : drsudhirtambe@rediffmail.com abhaynirmal21@gmail.com
९	दत्त, श्री. संजय सतिशचंद्र	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै २०१२.	२७ जुलै २०१८.	दत्त निवास, रामबाग लेन, रामबाग (चिकनघर), कल्याण (पश्चिम). भ्र. ९८३३३३३१२२/ ९८६९५५१२१२
१०	देशमुख, श्री. दिलीपराव दगडोजी	उस्मानाबाद-बीड-लातूर स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२२ जून २०१२.	२१ जून २०१८.	आशियाना, सरस्वती कॉलनी, जुना औसा रोड, जि. लातूर. का. व नि. दू.क्र. ०२३८२-२४३००३. भ्र. ९९२३०५००००/९८२१४४७५०० फॅक्स क्र. ०२३८२-२४८१३६ ई-मेल : dilip001@gmail.com
११	देशमुख, श्री. शिवाजीराव बापुसाो	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२५ एप्रिल २०१४.	२४ एप्रिल २०२०.	मु.पो. कोकरूड, ता. शिराळा, जिल्हा सांगली. दू.क्र. ०२३४५-२२४११०. भ्र. ९८२२०९६९८९
१२	पटेल, श्री. अमरिशभाई रसिकलाल	धुळे तथा नंदुरबार स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२ जानेवारी २०१६.	१ जानेवारी २०२२.	जनक व्हिला, मेन रोड, शिरपूर, जि. धुळे ४२५ ४०५ भ्र. ९८२००२०९९९. का. ०२५६३-२५५३००/२५५४०० नि. ०२५६३-२५५०७० फॅक्स क्र. ०२५६३-२५६१७० ई-मेल : mlaofficeshirpur@gmail.com

(तेवीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	भतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१३	पाटील, श्री. आनंदराव राघोजी.	राज्यपालां- द्वारे नामनियुक्त.	७ जून २०१४.	६ जून २०२०.	पार्वती, ४६७/अ, ४१, कल्याण प्लॉट, बानपुरीकर कॉलनी, शनिवार पेठ, कराड, जि. सातारा.
१४	पाटील श्री. सतेज ऊर्फ बंटी डी.	कोल्हापूर स्थानिक प्राधिकारी संस्था	२ जानेवारी २०१६.	१ जानेवारी २०२२.	२१२६ ई वॉर्ड, अजिंक्यतारा, ताराबाई पार्क, कोल्हापूर भ्र. ९८२३२६३०५९
१५	रघुवंशी, श्री. चंद्रकांत बटेसिंग.	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२५ एप्रिल २०१४.	२४ एप्रिल २०२०.	राम पॅलेस, पोलीस लाईनजवळ, बाहेरपुरा, नंदुरबार, तालुका-जिल्हा नंदुरबार ४२५ ४१२. भ्र. ९४२२२८६०८६/९८२२५०१३८६.
१६	रणपिसे, श्री. शरद नामदेव	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै २०१२.	२७ जुलै २०१८.	सी/२, वृंदावन पार्क, नारंगी बाग रोड, बोट क्लब एरिया, पुणे ४११ ००१. भ्र. ९८२२०३३६८७
१७	राजूरकर, श्री. अमरनाथ अनंतराव.	नांदेड स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	६ डिसेंबर २०१०.	५ डिसेंबर २०१६.	हाऊस नं. १-२-११३, शिवाजी नगर, नांदेड. भ्र. ९७६९४४१३२४/९८८११५४०६९.
१८	राठोड, श्री. हरिसिंग नासरु.	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२५ एप्रिल २०१४.	२४ एप्रिल २०२०.	अश्विन टॉवर, दारवा रोड, लोहरा, यवतमाळ. भ्र. ९९२०७९६९९९.
१९	रुपनवर, श्री. रामहरी गोविंदराव.	राज्यपालां- द्वारे नामनियुक्त.	७ जून २०१४.	६ जून २०२०.	पालखी मैदान, मु. पो. नातेपुते, ता. माळशिरस, जि. सोलापूर. भ्र. ९९२२९६८९२६
२०	सय्यद, श्री. मुझफ्फर हुसेन नझर हुसेन.	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	७ फेब्रुवारी २०१३.	७ जुलै २०१६.	८, व्हिनस-व्हिला, अस्मिता हिल व्ह्यूजवळ, श्रीकांत धावडे मार्ग, मिरा रोड (पू.), जि. ठाणे ४०१ १०७. भ्र. ९८२१५४१५५५

(चौवीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
भारतीय जनता पार्टी					
१	गिरकर, श्री. विजय ऊर्फ भाई विठ्ठल.	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै २०१२.	२७ जुलै २०१८.	बी - ५११, मधुपुरी को-ऑप हौ. सोसायटी, गोखले रोड, डहाणूकर वाडी, कांदिवली (पश्चिम), मुंबई ४०० ०६७. नि.०२२-२८६१०८४४ भ्र.९८२०१८०५९५ फॅक्स क्र.०२२-२८०६६२६४ ई-मेल : vijaygirkar@hotmail.com Bhaigirkar16@gmail.com
२	जगवानी, श्री. गुरुमुख दास	जळगांव स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	३० जून, २०१४.	५ डिसेंबर २०१६.	१९/बी, जय नगर ऑमकारेश्वर मंदिराजवळ, जळगांव ४२५ ००२. भ्र. ९८२३०४४३०१.
३	जानकर, श्री. महादेव जगन्नाथ	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२३ जानेवारी २०१५.	२७ जुलै २०१८.	(१) मु.पो. पळसावडे, तालुका- माण, जिल्हा सातारा ४१५ ५०९. भ्र. ९०२२३३३३९९/९८३३२०९९९९ (२) राष्ट्रीय समाज पक्ष कार्यालय १/ब/३५, हमाल स्ट्रीट, अंबालाल दोशी मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००१. दूरध्वनी क्र. ०२२-२२६१८६१०.
४	पाटील, श्री. चंद्रकांत (दादा) बच्चू.	पुणे विभाग पदवीधर.	२० जुलै २०१४.	१९ जुलै २०२०.	(१) सहकार, पणन आणि वस्त्रोद्योग, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. (२) अ-९, शासकीय कुटीर, मादाम कामा रोड, मुंबई ४०० ०३२.

(पंचवीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
					(३) ७५९/१-३, छत्रपती संभाजी पार्क, संभाजीनगर स्टॅण्ड, कोल्हापूर. भ्र. ९४२२३०४१५०.
५	पाटील, डॉ. रणजित विठ्ठलराव	अमरावती विभाग पदवीधर	६ डिसेंबर २०१०.	५ डिसेंबर २०१६.	(१) गृह (शहरे), नगरविकास, सामान्य प्रशासन, विधि आणि न्याय विभाग, संसदीय कार्य, कौशल्य विकास आणि उद्योजकता, बंदरे आणि माजी सैनिकांचे कल्याण, राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. (२) अ-५, शासकीय कुटीर, मादाम कामा रोड, मुंबई ४०० ०३२. (३) विठ्ठल हॉस्पिटल, केडिया प्लॉट, जठार पेठ रोड, अकोला. भ्र. ९४२२१६०४६१
६	पोटे-पाटील, श्री. प्रविण	अमरावती स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२२ जून २०१२.	२१ जून २०१८.	(१) उद्योग आणि खनिकर्म, पर्यावरण, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. (२) क-१, शासकीय कुटीर, मादाम कामा रोड, मुंबई ४०० ०३२.

(सव्वीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
					(३) राठीनगर, तहसील अमरावती, ता. जिल्हा अमरावती. पिन कोड - ४४४ ६०३. का. ०७२१-२६६४९७३ नि. ०७२१-२५५२३८७ भ्र. ९३७०१५२२०८/ ९५५२५१२५००. फॅक्स क्र. ०७२१-२५३०३४१ ई-मेल : potepravin@rediffmail.com
७	फडणवीस, श्रीमती शोभाताई माधवराव	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	८ जुलै २०१०.	७ जुलै २०१६.	मु. पो. मूल, ता. मूल, जि. चंद्रपूर. भ्र. ९४२२१३५५००
८	फुंडकर, श्री. पांडुरंग पुंडलिक	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२५ एप्रिल २०१४.	२४ एप्रिल २०२०.	“वसुंधरा”, माधव नगर, खामगांव, तालुका खामगांव, जिल्हा बुलढाणा ४४४ ३०३ नि. ०७२६३-२५५२२२ भ्र. ०९४२२८८१२२२/ ०९९६००५५२०० फॅक्स क्र. ०७२६३-२५५३९१/ २५९२२२ ई-मेल : ppfundkar@gmail.com adv.akash@gmail.com
९	भांगडिया, श्री. मितेश गोट्टलाल	वर्धा-चंद्रपूर गडचिरोली स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२२ जून २०१२.	२१ जून २०१८.	२०/२, ५२६, भांगडिया हाऊस, धंतोली, नागपूर ४४० ०१२. भ्र. ९४२२११०२३५, ७७९८२५२६२७, ९३७१५५२६२७ ई-मेल : mbhangdiya@gmail.com
१०	मेटे, श्री. विनायक तुकाराम	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२३ जानेवारी २०१५.	७ जुलै २०१६.	मु. पो. राजेगांव तालुका केज, जिल्हा बीड. भ्र. ९८२०२१६४६४.

(सत्तावीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
११	वाघ, श्रीमती स्मिता उदय	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा:	२३ जानेवारी २०१५.	२४ एप्रिल २०२०.	मु. पोस्ट डंगर बुद्रुक, तालुका अमळनेर, जिल्हा जळगाव ४२५ ४०१. भ्र. ९४२२२७९३३५/ ८३७८९७९३३५
१२	व्यास, श्री. गिरीशचंद्र बच्छराज	नागपूर स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२ जानेवारी २०१६.	१ जानेवारी २०२२.	बच्छराज व्यास चौक, महल नागपूर भ्र. ९९७५०२२२२३.
१३	सोले, प्रा. अनिल मधूकरराव	नागपूर विभाग पदवीधर.	२० जुलै २०१४.	१९ जुलै २०२०.	गंगोजी अपार्टमेंट, सिद्ध गणेश मंदिराजवळ, बूटी लेआऊट, लक्ष्मीनगर, नागपूर ४४० ०२५. भ्र. ९८२२५७८९५३/ ९९२३५९६००३.

शिवसेना

१.	कदम, श्री. रामदास गंगाराम	मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२ जानेवारी २०१६.	१ जानेवारी २०२२.	(१) पर्यावरण मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. (२) 'शिबगिरी', मलबार हिल, मुंबई ४०० ००६. (३) पालखी बंगला, गोकुळ विहार 'एच' विंग, को-ऑप. सोसायटी, ठाकूर कॉम्प्लेक्स, कादिवली (पूर्व), मुंबई ४०० १०१. दू.क्र.का.०२२-२८७०४५९८. भ्र.९८२१०८३४६८/९४२२४३०५५५.
----	---------------------------	----------------------------------	------------------	------------------	--

(अड्डावीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा	सदस्यत्वाची	पत्ता
(१)	(२)	(३)	नियुक्तीचा	मुदत	
			दिनांक	संपण्याचा	
			दिनांक	दिनांक	
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
२	गोन्हे, डॉ. निलम दिवाकर	महाराष्ट्र	२५ एप्रिल	२४ एप्रिल	घर क्र. ११०५/१, सित्त्वरॉक्स, हरे कृष्ण मंदिर पथ, मॉडेल कॉलनी, शिवाजी नगर, पुणे ४११ ०१६. दू.क्र. १५२०-२५६५२१७२, २४२२५७४८. भ्र. ९५९५४५५८८८/ ९८२२०२२१५५
३	देसाई, श्री. सुभाष राजाराम	महाराष्ट्र	२३ जानेवारी	७ जुलै	(१) उद्योग मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. (२) "चित्रकुट", मलबार हिल, मुंबई ४०० ००६. (३) १, विद्युत सोसायटी, एल.टी. नगर रोड नं. ४, एम.जी. रोड, गोरेगांव (पश्चिम), मुंबई ४०० ०६२. (४) १४०४, महिंद्र एन्जेलिका, पाटकर कॉलेजजवळ, एस.व्ही.रोड, गोरेगांव (पश्चिम), मुंबई ४०० ०६२. भ्र. ९८२१०३७०४० दू. ०२२ २८७२२६३०.
४	परब, अॅड. अनिल दत्तात्रय	महाराष्ट्र	२८ जुलै	२७ जुलै	बि. नं. ५८/२६२५, रविकिरण को-ऑप. हॉ. सो. लि., गांधीनगर, वांद्रे (पूर्व), मुंबई ४०० ०५१. भ्र. ९८२०४१३५०५.

(एकोणत्तीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा	सदस्यत्वाची	पत्ता
(१)	(२)	(३)	नियुक्तीचा	मुदत	
			दिनांक	संपण्याचा	
			दिनांक	दिनांक	
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
५	बाजोरिया, श्री. गोपीकिसन राधाकिसन	अकोला तंथा वाशिम तथा बुलढाणा स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२ जानेवारी २०१६.	१ जानेवारी २०२२.	आर.टी.ओ. ऑफिसजवळ, मूर्तिजापूर रोड, अकोला. (दू.क्र. ०७२४-२५४८९६७) का.०७२४-२४३०७५७ नि.०७२४-२४५७२७९ भ्र. ०९८२३२७८७८७/९८२३३६०५५५. फॅ.क्र. ०७२४-२४५७५६७. ई-मेल :amdarbajoria@gmail.com
६	रावते, श्री. दिवाकर नारायण	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	८ जुलै २०१०.	७ जुलै २०१६.	(१) परिवहन मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. (२) 'मेघदूत', मलबार हिल, मुंबई ४०० ००६. (३) हाऊस नं. १०८, ज्ञानसागर बिल्डिंग, एस. के. बोले मार्ग, दादर, मुंबई ४०० ०२८. दू.क्र. (का) २४३३३७६०, ६७६६९२३५. दू.क्र. (नि) ६७६६९२४१ भ्र. ९८२११४३५७६, ९४२१४५७४५७, ९८२१६२७६०० फॅ.क्र. ६७६६९२०७.
७	सावंत, डॉ. दिपक रामचंद्र	मुंबई विभाग पदवीधर.	८ जुलै २०१२	७ जुलै २०१८	(१) सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. (२) 'मुक्तागिरी', मलबार हिल, मुंबई ४०० ००६.

(तीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत	सदस्यत्वाची संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	

(३) पुष्पवाटिका, १०३, पोद्दार साईबाबा रोड जंक्शन, गजानन बागवे उद्यानाशेजारी, सांताक्रुझ (पश्चिम), मुंबई ४०० ०५४.
दू.क्र. २६१३७४४७/२६९८४८५६
भ्र. ०९८२१६२७६००/
९३२२१८७३५६.

लोकभारती

१ पाटील, श्री. कपिल हरिश्चंद्र
विभाग
शिक्षक.

मुंबई
२०१२.

८ जुलै
२०१८.

७ जुलै
२०१८.

निवासस्थानाचा पत्ता :

ए/७०२, वेदान्त, प्लॉट नं. १८/१९,
उन्नत नगर नं. २,
गोरेगाव (पश्चिम), मुंबई ४०० ०६२.
का.०२२-२४१५०५७६
नि.०२२-२८७९२००२
भ्र.९८१९८७०५५५/९९६७९६६५५५
फं.क्र. ०२२-२४१५०५७६.
ई-मेल : kapilpatil@gmail.com

कार्यालयीन पत्ता :

शिक्षक भारती, तळमजला,
पोयबावडी म्यु. स्कूल, केईएम.
हॉस्पिटल समोर, कामगार
मैदानाजवळ, परळ,
मुंबई ४०० ०१२.

पीइंट्स अँड वर्कर्स पार्टी ऑफ इंडिया

१ पाटील, श्री. जयंत प्रभाकर
विधानसभा
सदस्याद्वारा.

महाराष्ट्र
२०१२.

२८ जुलै
२०१८.

२७ जुलै
२०१८.

मु. आंबेपूर-पेझारी, पो. पोयंड,
ता. अलिबाग, जि. रायगड.
दू.क्र. ९५२१४१-२२४५५६.
भ्र. ९८५०६६६४४४

पीपल्स रिपब्लिकन पार्टी

१ कंवाडे, प्रा. जोगेन्द्र
लक्ष्मणराव

राज्यपालद्वारे
नामनियुक्त.

१६ जून
२०१४.

१५ जून
२०२०.

टि-८, फ्लॉट नं.१०३,
अभिनय स्मृती अपार्टमेंट,
लक्ष्मीनगर, (वॉटर टँक
जवळ) नागपूर ४४० ०२२.
भ्र. ९४२२११४८९८

(एकतीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
अपक्ष					
१	गाणार, श्री. नागो पुंडलिक	नागपूर विभाग शिक्षक.	६ डिसेंबर २०१०.	५ डिसेंबर २०१६.	श्रीरंग पेठ, आशा भवनच्या मागे, नागपूर ४४० ००९ का. १२७१५६५२३८ नि. ०७१२-२०४४२६० घ. १७६४११७०१४ फॅ.क्र. ०७१२/२७२७१२७/ २७२७१४५ ई-मेल : nagoganar@gmail.com
२	देशपांडे, श्री. श्रीकांत गोविंद	अमरावती विभाग शिक्षक.	२० जुलै २०१४	१९ जुलै २०२०	९, सुभाष कॉलनी, छत्री तलाव रोड, अमरावती. घ.९४२२८७०६२०/ ९३२६१५१९९९/९९२३६००३९१.
३	परिचारक, श्री. प्रशांत प्रभाकर	सोलापूर स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२ जानेवारी २०१६.	१ जानेवारी २०२२.	प्लॉट नं-३२३५, विजापूर गल्ली, पंढरपूर, सोलापूर ४१३ ३०४. घ. ९४२२०६८५०१.
४	मोते, श्री. रामनाथ दादा	कोकण विभाग शिक्षक.	६ डिसेंबर २०१०.	५ डिसेंबर २०१६.	दत्त निवास, गांधी रोड, उल्हासनगर-५, जि. ठाणे. दू.क्र. ९५२५१-२५३०५६० घ. ९३७०१७७५१७/ ९३२४६५२५४४
५	सावंत, श्री. दत्तात्रय अच्युतराव	पुणे विभाग शिक्षक.	२० जुलै २०१४.	१९ जुलै २०२०.	मु.अंबे, ता. पंढरपूर, जि. सोलापूर. घ.९९२२०९४०९९
६	सावंत, श्री. विजय कृष्णाजी	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	८ जुलै २०१०.	७ जुलै २०१६.	२, विजय निवास, सिझर रोड, आंबोली, अंधेरी (प.), मुंबई ४०० ०५८. घ. ९४२२४३४५४३

(बत्तीस)

अ.क्र.	संदस्यांचे नाव	मतदारसंघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
७	हिरे, डॉ. अपूर्व प्रशांत	नाशिक विभाग शिक्षक.	८ जुलै २०१२.	७ जुलै २०१८.	मधूर माऊली, प्लॉट नं. ६, सत्य कॉलनी, त्र्यंबक रोड, नाशिक ४२२ ००७. का.०२५३-२३९९२२१,२३९७३३३ नि.०२५३-२३६०६७८ ध्र.९७०२९६३६७८/ ९७०२९११९९९ ९७६५०११९९९/९९२२८११९९९/ ७७७४४०६५८५५ ई-मेल : aporva.hiray@gmail.com mail@apoorvahiray.com

(तेहतीस)

विवरण

अनु- क्रमांक (१)	मतदारसंघाचे नाव (२)	एकूण जागा (३)	भरलेली जागा (४)	रिक्त जागा (५)
१.	विधानसभा सदस्यांद्वारा निर्वाचित	३०	३०	०
२.	स्थानिक प्राधिकारी संस्थाद्वारा निर्वाचित	२२	२२	०
३.	पदव्रीधरांद्वारा निर्वाचित	७	७	०
४.	शिक्षकांद्वारा निर्वाचित	७	७	०
५.	नामानियुक्त	१२	१२	०
एकूण		७८	७८	०

पक्षनिहाय सदस्य संख्या

१.	नॅशनॅलिस्ट काँग्रेस पार्टी	..	..	२८
२.	इंडियन नॅशनल काँग्रेस	..	..	२०
३.	भारतीय जनता पार्टी	..	..	१३
४.	शिवसेना	..	..	०७
५.	लोकभारती	..	..	०१
६.	पीपल्स अॅण्ड वर्कर्स पार्टी ऑफ इंडिया	..	..	०१
७.	पीपल्स रिपब्लिकन पार्टी	..	..	०१
८.	अपक्ष	..	..	०७
एकूण		..	..	७८

विधान भवन :

मुंबई/नागापूर.

दिनांक फेब्रुवारी, २०१६

डॉ. अनंत ना. कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई

(चौतीस)

महाराष्ट्र विधानपरिषद

आवाहनपत्र

क्रमांक ७०७१/ई-२,
महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, बॅकवे रेक्लमेशन,
मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : २२ फेब्रुवारी २०१६
फाल्गुन ३, १९३७ (शके)

प्रति,

महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे सर्व सदस्य
(मंत्री व राज्यमंत्री यांसह).

महोदय/महोदया,

कळविण्यात येत आहे की, महाराष्ट्र राज्याच्या राज्यपालांनी भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १७४ अन्वये त्यांना प्रदान केलेले अधिकार वापरून महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे अधिवेशन, बुधवार, दिनांक ९ मार्च २०१६ रोजी सकाळी ११-०० वाजता मुंबई येथील विधान भवनात भरविण्याचे ठरविले आहे. (महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, अधिसूचना क्रमांक ७०६७/ई-२, दिनांकित २२ फेब्रुवारी २०१६ पहा). म्हणून, महाराष्ट्र विधानपरिषद नियमांतील नियम ३ अन्वये मी आपणांस विनंती करतो की, आपण वर नमूद केलेल्या वेळी मुंबई येथील विधान भवनात विधानपरिषदेच्या अधिवेशनांसाठी उपस्थित रहावे.

आपला स्नेहोक्ति,

(डॉ. अनंत कळसे),

प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.

(पस्तीस)

RNI No. MAHBIL/2009/31745
Reg. No. MCS/175/2016-18

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग एक—मध्य उप-विभाग

वर्ष २, अंक १०]

सोमवार, फेब्रुवारी २२, २०१६/फाल्गुन ३, शके १९३७

[पृष्ठ १, किंमत : रुपये ४.००

असाधारण क्रमांक १०

प्राधिकृत प्रकाशन

अधिसूचना

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, बॅकव्हे रेक्लमेशन, मुंबई ४०० ०३२
दिनांकित २२ फेब्रुवारी २०१६.

भारताचे संविधान.

क्रमांक ७०६६/अ.—महाराष्ट्राच्या राज्यपालांचा खालील आदेश
सर्वसाधारण माहितीसाठी प्रकाशित करण्यात येत आहे :—

“मी, चे. विद्यासागर राव, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, भारताच्या
संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (१) द्वारे मला प्रदान
करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, याद्वारे महाराष्ट्र
विधानसभेची बैठक, विधान भवन, मुंबई येथे बुधवार,
दिनांक ९ मार्च २०१६ रोजी सकाळी ११.०० वाजता अभिनिर्मित
करीत आहे.

चे. विद्यासागर राव,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.”

डॉ. अनंत कळसे,
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, बॅकव्हे रेक्लमेशन, मुंबई ४०० ०३२
दिनांकित २२ फेब्रुवारी २०१६.

भारताचे संविधान.

क्रमांक ७०६७/ई-२.—महाराष्ट्राच्या राज्यपालांचा खालील आदेश
सर्वसाधारण माहितीसाठी प्रकाशित करण्यात येत आहे :—

“मी, चे. विद्यासागर राव, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, भारताच्या
संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (२) द्वारे मला प्रदान
करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, याद्वारे महाराष्ट्र
विधानपरिषदेची बैठक, विधान भवन, मुंबई येथे बुधवार,
दिनांक ९ मार्च २०१६ रोजी सकाळी ११.०० वाजता अभिनिर्मित
करीत आहे.

चे. विद्यासागर राव,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.”

डॉ. अनंत कळसे,
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.

भाग एक (म.उ.वि.)—१०-१

(१)

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI,
PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF
GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004. EDITOR: SHRI PARSHURAM
JAGANNATH GOSAVI.

(छत्तीस)

महाराष्ट्र विधानपरिषद

बैठकींची दिनदर्शिका

प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशन

(मार्च-एप्रिल, २०१६)

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२.

२०१६

(सदतीस)

गट क्रमांक एक, दोन, तीन, चार व पाचमध्ये समाविष्ट असलेले मंत्री

गट क्रमांक (१)	गटामध्ये समाविष्ट असलेले मंत्री (२)
एक	(१) महसूल, पुनर्वसन व मदत कार्य, भूकंप पुनर्वसन, अल्पसंख्याक विकास आणि औकाफ, कृषी आणि फलोत्पादन, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय, राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री. (२) परिवहन मंत्री. (३) ऊर्जा, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्री.
दोन	(१) शालेय शिक्षण, क्रीडा आणि युवक कल्याण, उच्च व तंत्र शिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य मंत्री. (२) अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण, अन्न आणि औषध प्रशासन, संसदीय कार्य मंत्री. (३) पर्यावरण मंत्री. (४) पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री.
तीन	(१) मुख्यमंत्री. (२) गृहनिर्माण, खनिकर्म व कामगार मंत्री.
चार	(१) सहकार, पणन आणि वस्त्रोद्योग, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री. (२) आदिवासी विकास मंत्री. (३) उद्योग मंत्री. (४) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री. (५) सामाजिक न्याय आणि विशेष सहाय्य मंत्री.
पाच	(१) वित्त आणि नियोजन, वने मंत्री. (२) ग्रामविकास आणि जलसंधारण, रोजगार हमी योजना, महिला आणि बाल कल्याण मंत्री. (३) जलसंपदा मंत्री. (४) सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री.

(अडतीस)

महाराष्ट्र विधानपरिषद

बैठकीची दिनदर्शिका

प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशन मार्च-एप्रिल, २०१६

मार्च, २०१६		* प्रश्नाकरिता गट क्रमांक
बुधवार, दिनांक ९	(१) राज्यपालांच्या अभिभाषणाची प्रत सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे. (२) राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दल आभार प्रदर्शनाचा प्रस्ताव. (३) अध्यादेश सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे. (४) सन २०१५-२०१६ च्या पुरवणी मागण्या सादर करणे. (५) शोक प्रस्ताव	
गुरुवार, दिनांक १०	(१) शासकीय कामकाज. (२) विरोधी पक्षाचा प्रस्ताव.	चार
शुक्रवार, दिनांक ११	(१) शासकीय कामकाज. (२) अशासकीय कामकाज (ठराव).	पाच
शनिवार, दिनांक १२	सुट्टी.	
रविवार, दिनांक १३	सुट्टी.	
सोमवार, दिनांक १४	(१) शासकीय कामकाज. (२) राज्यपालांच्या अभिभाषणावर चर्चा (पहिला दिवस).	एक
मंगळवार, दिनांक १५	(१) शासकीय कामकाज. (२) राज्यपालांच्या अभिभाषणावर चर्चा (दुसरा व शेवटचा दिवस). (३) सत्तारूढ पक्षाचा प्रस्ताव.	दोन

(एकोणचाळीस)

मार्च, २०१६		* प्रश्नाकरिता गट क्रमांक
बुधवार, दिनांक १६	(१) शासकीय कामकाज. (२) सन २०१५-२०१६ च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा (पहिला दिवस).	तीन
गुरुवार, दिनांक १७	(१) शासकीय कामकाज. (२) सन २०१५-२०१६ च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा (दुसरा व शेवटचा दिवस). (३) विरोधी पक्षाचा प्रस्ताव.	चार
शुक्रवार, दिनांक १८	(१) शासकीय कामकाज. (२) पुरवणी विनियोजन विधेयक (३) सन २०१६-२०१७ चा अर्थसंकल्प सादर करणे. (दुपारी २-०० वाजता)	पाच
शनिवार, दिनांक १९	बैठक होणार नाही.	
रविवार, दिनांक २०	सुट्टी.	
सोमवार, दिनांक २१	(१) शासकीय कामकाज. (२) अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा (पहिला दिवस).	एक
मंगळवार, दिनांक २२	(१) शासकीय कामकाज. (२) अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा (दुसरा व शेवटचा दिवस). (३) सत्तारूढ पक्षाचा प्रस्ताव.	दोन
बुधवार, दिनांक २३	(१) शासकीय कामकाज. (२) लेखानुदान विनियोजन विधेयक.	तीन
गुरुवार, दिनांक २४	सुट्टी (धुलिवंदन)	
शुक्रवार, दिनांक २५	सुट्टी (गुडफ्रायडे)	

मार्च, २०१६

* प्रश्नांकरिता
गट क्रमांक

शनिवार, दिनांक २६	सुट्टी	
रविवार, दिनांक २७	सुट्टी.	
सोमवार, दिनांक २८	(१) शासकीय कामकाज.	एक
मंगळवार, दिनांक २९	(१) शासकीय कामकाज. (२) सत्तारुढ पक्षाचा प्रस्ताव.	दोन
बुधवार, दिनांक ३०	(१) शासकीय कामकाज.	तीन
गुरुवार, दिनांक ३१	(१) शासकीय कामकाज. (२) विरोधी पक्षाचा प्रस्ताव.	चार
एप्रिल, २०१६		
शुक्रवार, दिनांक १	(१) शासकीय कामकाज. (२) अशासकीय कामकाज (विधेयके).	पाच
शनिवार, दिनांक २	बैठक होणार नाही.	
रविवार, दिनांक ३	सुट्टी.	
सोमवार, दिनांक ४	(१) शासकीय कामकाज.	एक
मंगळवार, दिनांक ५	(१) शासकीय कामकाज. (२) सत्तारुढ पक्षाचा प्रस्ताव.	दोन
बुधवार, दिनांक ६	(१) शासकीय कामकाज.	तीन
गुरुवार, दिनांक ७	(१) शासकीय कामकाज. (२) विनियोजन विधेयक (३) विरोधी पक्षाचा प्रस्ताव.	चार
शुक्रवार, दिनांक ८	सुट्टी (गुढीपाडवा).	
शनिवार, दिनांक ९	सुट्टी	
रविवार, दिनांक १०	सुट्टी.	
सोमवार, दिनांक ११	(१) शासकीय कामकाज.	एक
मंगळवार, दिनांक १२	(१) शासकीय कामकाज. (२) सत्तारुढ पक्षाचा प्रस्ताव.	दोन

(एकेचाळीस)

एप्रिल, २०१६		* प्रश्नाकरिता गट क्रमांक
बुधवार, दिनांक १३	(१) शासकीय कामकाज.	तीन
गुरुवार, दिनांक १४	सुट्टी (डॉ. आंबेडकर जयंती)	
शुक्रवार, दिनांक १५	सुट्टी (श्रीराम नवमी)	
शनिवार, दिनांक १६	बैठक होणार नाही.	
रविवार, दिनांक १७	सुट्टी.	

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक २ मार्च २०१६.

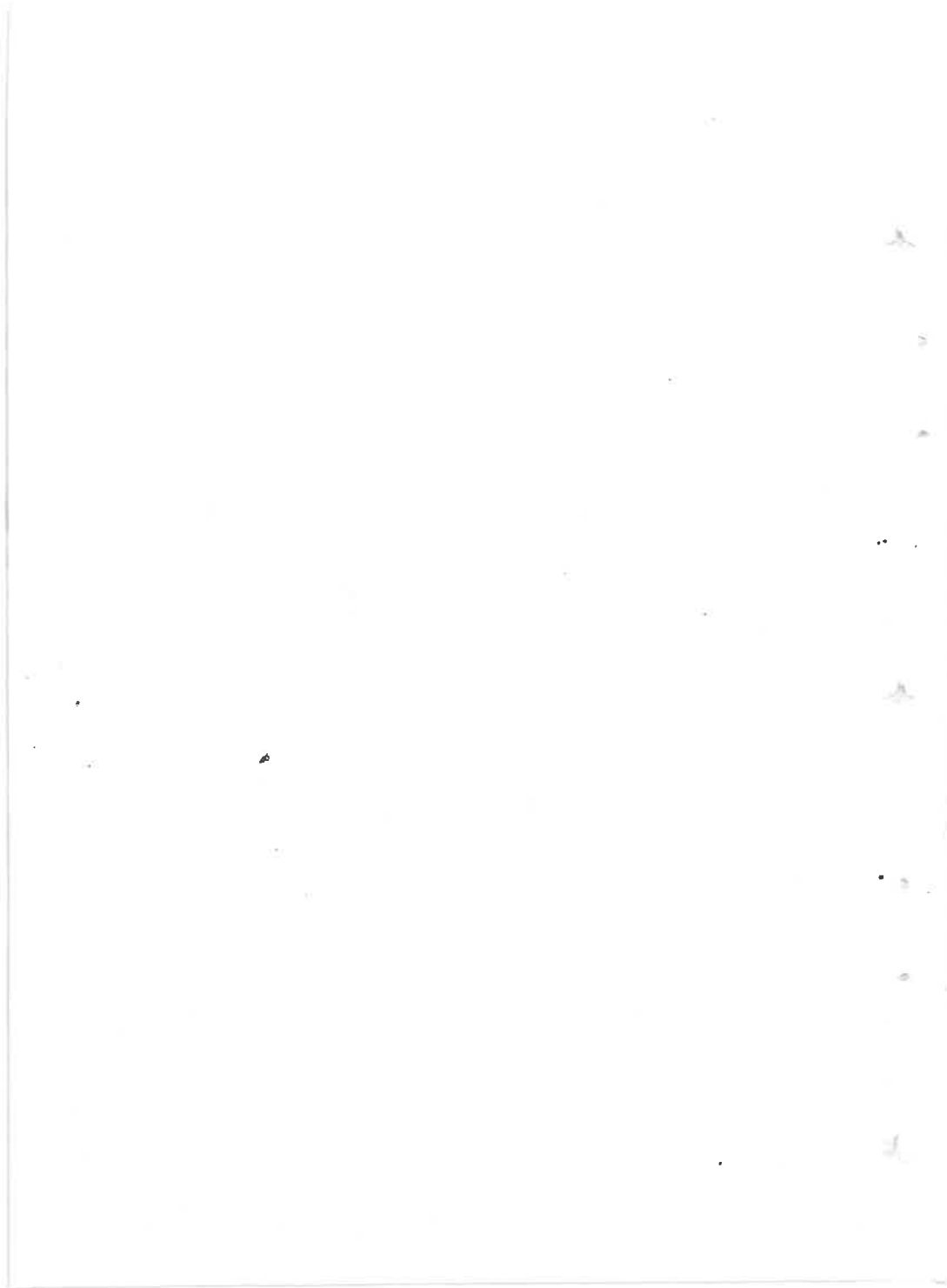
डॉ. अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद.

- टीप —(१) सदर दिनदर्शिकेतील कार्यक्रम, दिवसाच्या कामकाजाच्या कार्यक्रम पत्रिकेमध्ये आवश्यकतेनुसार होणाऱ्या बदलांच्या अधीन राहतील.
- (२) मंगळवार, दिनांक २३ फेब्रुवारी २०१६ रोजीच्या कामकाज सल्लागार समितीच्या बैठकीमध्ये गुरुवार, दिनांक ७ एप्रिल २०१६ पर्यंतचा कार्यक्रम निश्चित करण्यात आला. पुढील कार्यक्रम नंतर निश्चित करण्यात येईल.
- (२) *गट क्रमांक एक, दोन, तीन, चार व पाच मध्ये समाविष्ट असलेल्या मंत्र्यांची यादी कृपया पृष्ठ क्रमांक २ वर पहावी.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई

**महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या मार्च-एप्रिल, २०१६ मध्ये झालेल्या प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनातील
कामकाजाचा संक्षिप्त अहवाल**

महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशन विधान भवन, मुंबई येथे बुधवार, दिनांक ९ मार्च २०१६ रोजी सुरू झाले व बुधवार, दिनांक १३ एप्रिल, २०१६ रोजी समाप्त झाले. एकूण २३ बैठका घेण्यात आल्या. त्या सर्व बैठका मिळून १२९ तास १९ मिनिटे कामकाज चालले. (विवरण क्रमांक १)

नामनियुक्ती

दिनांक ९ मार्च २०१६ रोजी मा.सभापतींनी सभापती तालिकेवर ४ सदस्य नामनिर्देशित केले. (विवरण क्रमांक ६)

शासकीय विधेयके

एक विधानपरिषद विधेयक संमत करण्यात आले. विधानसभेने संमत केलेली ०४ विधेयके विधानपरिषदेने कोणतीही शिफारस न करता विधानसभेकडे परत पाठविली. विधानसभेने संमत केलेली चौदा विधेयके विधानपरिषदेने संमत केली. (विवरण क्रमांक ३२)

राज्यपालांचे अभिभाषण

बुधवार, दिनांक ९ मार्च २०१६ रोजी सकाळी ११.०० वाजता राज्यपालांनी भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद १७६(१) अन्वये मध्यवर्ती सभागृहात एकत्रित जमलेल्या विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांच्या सदस्यांसमोर भाषण केले. त्यानंतर दिनांक ९ मार्च २०१६ रोजी राज्यपालांच्या अभिभाषणाची प्रत विधानपरिषदेच्या पटलावर ठेवण्यात आली. श्री. पांडुरंग फुंडकर, वि.प.स. यांनी राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दल आभार प्रदर्शनाचा प्रस्ताव मांडला व अॅड.अनिल परब, वि.प.स. यांनी प्रस्तावास दुजोरा दिला.

बुधवार, दिनांक ९ मार्च २०१६ रोजी राज्यपालांनी केलेल्या अभिभाषणाच्या आभार प्रदर्शन प्रस्तावास एकूण १४६ सुधारणा प्राप्त झाल्या होत्या. दिनांक १४, १६ व १७ मार्च २०१६ रोजी राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दल आभार प्रदर्शनाच्या प्रस्तावावर चर्चा झाली व दिनांक १७ मार्च २०१६ रोजी मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

अर्थसंकल्पीय कामकाज

वित्त राज्यमंत्र्यांनी सन २०१५-२०१६ करिता खर्चाचे पूरक विवरणपत्र गुरुवार, दिनांक १७ मार्च २०१६ रोजी सभागृहात सादर केले.

सन २०१५-२०१६ च्या पूरक मागण्यांवर दिनांक १७ मार्च २०१६ रोजी मंत्रीनिहाय चर्चा झाली.

वित्त राज्यमंत्र्यांनी महाराष्ट्राची आर्थिक पहाणी सन २०१५-२०१६ हे प्रकाशन सभागृहाच्या पटलावर ठेवले.

वित्त राज्यमंत्र्यांनी सन २०१६-२०१७ चा अर्थसंकल्प शुक्रवार, दिनांक १८ मार्च २०१६ रोजी सभागृहाला सादर केला.

सन २०१६-२०१७ च्या अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा दिनांक २२, २३ व २९ मार्च २०१६ रोजी झाली.

अशासकीय ठराव

अशासकीय ठरावाच्या एकूण १९० सूचना प्राप्त झाल्या होत्या. त्यापैकी १६४ सूचना स्वीकृत करण्यात आल्या. स्वीकृत सूचनांपैकी ०१ अशासकीय ठरावावर चर्चा झाली. (विवरण क्रमांक २२)

अशासकीय विधेयके

अशासकीय कामाकाजांकरिता एक दिवस नेमून देण्यांत आला होता. अशासकीय विधेयके एकूण ०३ सूचना प्राप्त झाल्या होत्या. त्यापैकी ०२ सूचना मान्य करण्यात आल्या.

०२ अशासकीय विधेयके पुरःस्थापित झाली व अशासकीय विधेयक विचारार्थ घेण्यात आली नाही. (विवरण क्रमांक ३३)

अर्धा-तास चर्चा (नियम ९२ अन्वये)

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ९२ अन्वये सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर अर्धा-तास चर्चेच्या १४१ सूचना व प्रश्नांच्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर ८८ अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना अशा एकूण २२९ सूचना प्राप्त झाल्या आहेत. त्यापैकी एकूण ८५ सूचना अस्वीकृत झाल्या आहेत व एकूण १४४ सूचना स्वीकृत झाल्या आहेत. स्वीकृत सूचनांपैकी एकूण ०९ सूचनेवर चर्चा झाली आहे. (विवरण क्रमांक १८ व १८-अ)

तारारंकित प्रश्न व मूळ अतारारंकित प्रश्न

एकूण ४६७७ तारारंकित / एकूण—मूळ अतारारंकित प्रश्नांच्या सूचना आल्या होत्या. प्रश्नांची माहिती खालीलप्रमाणे आहे :-

क्रमांक	प्रश्न	तारारंकित	मूळ अतारारंकित	एकूण
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१	एकूण प्राप्त सूचना (तारारंकित)	४६७७	...	४६७७
२	स्वीकृत	१९४४	...	१९४४
३	अस्वीकृत	१३४	...	१३४
४	सदस्य/विभाग निर्देशित	२३	...	२३

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
५	अतारंकित म्हणून स्वीकृत	३३४	...	३३४
६	सम्मिलीत	१३७०	...	१३७०
७	व्यपगत	२२२	...	२२२
८	तोंडी उत्तरीत झालेले	९५	...	९५
९	वेळे अभावी/ सदस्य अनुपस्थित असल्याने अतारंकित (वेळे अभावी अतारंकित.... सदस्य अनुपस्थित असल्याने अतारंकित.....)	१८४९	...	१८४९
१०	अतारंकित उत्तरित झालेल्या प्रश्नांची संख्या (मागील सत्रातील स्वीकृत प्रश्नांसह)	...	२००	...
१२	जादा प्रश्न	६५०	...	६५०

(विवरण क्रमांक २६ व २७)

निकडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर चर्चा करण्याचा प्रस्ताव (म.वि.प. नियम ९३)

निकडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींची चर्चा करण्यासाठी एकूण ३४५ सूचना प्राप्त झाल्या. त्यापैकी ११७ सूचनांवर शासनाने निवेदने करावे असे मा.सभापतींनी निदेश दिले व त्यापैकी ४९ सूचनांची निवेदने सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आली. (विवरण क्रमांक १५)

अल्पकालीन चर्चा (नियम ९७)

तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवरील अल्पकालीन चर्चेसाठी एकूण १३ सूचना प्राप्त झाल्या. त्यापैकी ११ सूचना मान्य करण्यात आल्या व ०६ सूचनांवर सभागृहात चर्चा झाली. (विवरण क्रमांक २०)

लक्षवेधी सूचना (नियम १०१)

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम १०१ अन्वये तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींकडे शासनाने लक्ष वेधण्यासाठी एकूण १७८५ सूचना आल्या. त्यापैकी ३४१ सूचना स्वीकृत झाल्या व १३४४ सूचना अमान्य करण्यात आल्या व ८१ सूचनांवर सभागृहात चर्चा झाली. (विवरण क्रमांक २१)

म.वि.प. नियम १०१-अ अन्वये विशेष उल्लेखाबाबत सूचना

म.वि.प. नियम १०१-अ अन्वये विशेष उल्लेखाबाबत एकूण ३५९ सूचना सभागृहात उपस्थित करण्यात आल्या. (विवरण क्रमांक १६)

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम २५९ व २६० अन्वये प्राप्त झालेले प्रस्ताव

प्रस्तावाच्या एकूण ०९ सूचना प्राप्त झाल्या, त्यापैकी ०९ सूचना स्वीकृत झाल्या व ०७ सूचनांवर सभागृहात चर्चा झाली.

मंत्र्यांनी केलेली निवेदने

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ४६ अन्वये २७ निवेदने सभागृहात मांडण्यांत आली. (विवरण क्रमांक ३०)

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ४७ अन्वये एकही निवेदन सभागृहात मांडण्यात आले नाही. (विवरण क्रमांक ३१)

अध्यादेश

१. सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक ४ - "सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक ४ - महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्तव्यवस्था (सुधारणा) अध्यादेश, २०१६"
२. सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक ३ - "सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक ३ - महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (सुधारणा) अध्यादेश, २०१६"
३. सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक १ - "सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक १ - महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा व पुढे चालू ठेवणे) अध्यादेश, २०१६"
४. सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक २ - "सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक २ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) अध्यादेश, २०१६"
५. सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक ५ - "सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक ५ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०१६"

शोक प्रस्ताव

बुधवार, दिनांक ९ मार्च २०१६ रोजी झालेल्या महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या बैठकीत "आधुनिक कृषी उद्योगाचे प्रणेते डॉ. भवरलाल हिरालाल जैन" यांच्या दुःखद निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव संमत करण्यात आला. मा.सभागृह नेते, मा.गटनेते, सन्माननीय सदस्य व मा.सभापती यांनी आपल्या भावना व्यक्त केल्यानंतर सर्व सन्माननीय सदस्यांनी थोडा वेळ स्तब्ध उभे राहून दिवंगतांच्या स्मृतीस आदरांजली वाहिली.

महाराष्ट्र विधानपरिषद
विवरण क्रमांक १
बैठकीचे दिनांक व वेळ

अनु- क्रमांक (१)	बैठकीचा दिनांक (२)	बैठकीची वेळ पासून-पर्यंत (३)	एकूण वेळ तास-मिनिटे (४)
१.	बुधवार, दिनांक ९ मार्च, २०१६	सकाळी १२-०८ ते दुपारी ०१-१८	०१-१०
२.	गुरुवार, दिनांक १० मार्च, २०१६	दुपारी १२-०० ते दुपारी १२-१४ दुपारी १२-३४ ते दुपारी १२-४७ दुपारी ०१-०२ ते दुपारी ०१-३९ दुपारी ०२-१५ ते दुपारी ०२-३१ दुपारी ०२-४१ ते रात्री ०७-००	००-१४ ००-१३ ००-३७ ००-१६ ०४-१९
३.	शुक्रवार, दिनांक ११ मार्च, २०१६	दुपारी १२-०० ते सायं. ०५-४३	०५-४३
४.	सोमवार, दिनांक १४ मार्च, २०१६	दुपारी १२-०० ते दुपारी १२-५५ दुपारी ०१-०५ ते दुपारी ०१-२५ दुपारी ०२-०० ते सायं. ०५-४५ सायं. ०६-०५ ते सायं. ०६-०८	००-५५ ००-२० ०३-४५ ००-०३
५.	मंगळवार, दिनांक १५ मार्च, २०१६	दुपारी १२-०० ते दुपारी १२-०२. दुपारी १२-३२ ते दुपारी १२-३४ दुपारी १२-५४ ते दुपारी १२-५५ दुपारी ०१-०० ते दुपारी ०१-०६	००-०२ ००-०२ ००-०१ ००-०६
६.	बुधवार, दिनांक १६ मार्च, २०१६	दुपारी १२-०० ते दुपारी १२-४४ दुपारी १२-४९ ते दुपारी ०१-३७ दुपारी ०२-१५ ते सायं. ०४-४२ दुपारी ०४-५२ ते रात्री ०७-००	००-४४ ००-४८ ०२-२७ ०२-०८

(१)	(२)	(३)	(४)
७.	गुरुवार, दिनांक १७ मार्च, २०१६	सकाळी १०-०० ते दुपारी १२-१० दुपारी १२-१५ ते दुपारी ०२-१६ दुपारी ०२-४६ ते दुपारी ०२-४८ दुपारी ०३-०५ ते रात्री ०७-३०	०२-१० ०२-०१ ००-०२ ०४-२५
८.	शुक्रवार, दिनांक १८ मार्च, २०१६	दुपारी १२-०० ते दुपारी ०१-३५ दुपारी ०२-०० ते दुपारी ०३-३०	०१-३५ ०१-३०
९.	सोमवार, दिनांक २१ मार्च, २०१६	दुपारी १२-०० ते दुपारी १२-२३ दुपारी ०१-०० ते दुपारी ०१-०२	००-२३ ००-०२
१०.	मंगळवार, दिनांक २२ मार्च, २०१६	सकाळी १०-०० ते सकाळी १०-२० सकाळी ११-२० ते सकाळी ११-५५ दुपारी १२-१५ ते दुपारी ०१-३० दुपारी ०१-४० ते दुपारी ०१-४९ दुपारी ०२-३० ते रात्री ०७-०१	००-२० ००-३५ ०१-१५ ००-०९ ०४-३१
११.	बुधवार, दिनांक २३ मार्च, २०१६	सकाळी १०-३० ते दुपारी ११-५५ दुपारी १२-१५ ते सायं. ०५-१९	०१-२५ ०५-०४
१२.	सोमवार, दिनांक २८ मार्च, २०१६	दुपारी १२-०० ते दुपारी १२-१४ दुपारी १२-३९ ते दुपारी १२-४१ दुपारी ०१-०० ते दुपारी ०१-१७ दुपारी ०१-३७ ते दुपारी ०१-५८ दुपारी ०२-१८ ते दुपारी ०२-२४	००-१४ ००-०२ ००-१७ ००-२१ ००-०६
१३.	मंगळवार, दिनांक २९ मार्च, २०१६	सकाळी १०-०० ते सकाळी ११-५२ दुपारी १२-०० ते दुपारी १२-०५ दुपारी १२-१० ते दुपारी ०१-१५ दुपारी ०१-४५ ते दुपारी ०२-३५ दुपारी ०३-१० ते सायं. ०७-३८	०१-५२ ००-०५ ०१-०५ ००-५० ०४-२८

(१)	(२)	(३)	(४)
१४.	बुधवार, दिनांक ३० मार्च, २०१६	सकाळी १०-०० ते सकाळी १०-०१ सकाळी १०-०६ ते दुपारी १२-१८ दुपारी १२-३० ते दुपारी ०२-२७ दुपारी ०३-१५ ते सायं. ०५-०७ सायं. ०५-१७ ते सायं. ०५-५१	००-०१ ०२-१२ ०१-५७ ०१-५२ ००-३४
१५.	गुरुवार, दिनांक ३१ मार्च, २०१६	सकाळी १०-०० ते दुपारी १२-१० दुपारी १२-१५ ते सायं. ०४-२३	०२-१० ०४-०८
१६.	शुक्रवार, दिनांक १ एप्रिल, २०१६	सकाळी १०-०० ते दुपारी १२-५५ दुपारी ०१-१५ ते सायं. ०४-२०	०२-५५ ०३-०५
१७.	सोमवार, दिनांक ४ एप्रिल, २०१६	सकाळी १०-०० ते दुपारी १२-५० दुपारी ०१-०० ते दुपारी ०२-०९ दुपारी ०२-१९ ते दुपारी ०२-३५ दुपारी ०३-२० ते रात्री ०७-२२	०२-५० ०१-०९ ००-१६ ०४-०२
१८.	मंगळवार, दिनांक ५ एप्रिल, २०१६	सकाळी १०-१० ते दुपारी ०१-१६ दुपारी ०१-३० ते दुपारी ०२-३० दुपारी ०३-१५ ते सायं. ०६-५२	०३-०६ ०१-०० ०३-३७
१९.	बुधवार, दिनांक ६ एप्रिल, २०१६	सकाळी १०-०० ते दुपारी १२-५० दुपारी ०१-०० ते दुपारी ०२-१६ दुपारी ०२-४५ ते दुपारी ०२-५२ दुपारी ०३-३२ ते सायं. ०४-४८ सायं. ०५-०८ ते सायं. ०६-४०	०२-५० ०१-१६ ००-०७ ०१-१६ ०१-३२
२०.	गुरुवार, दिनांक ७ एप्रिल, २०१६	सकाळी १०-०० ते दुपारी ०१-१३ दुपारी ०१-२० ते दुपारी ०१-२६ दुपारी ०१-५१ ते दुपारी ०१-५८ दुपारी ०२-४३ ते दुपारी ०२-५३ सायं. ०४-१० ते सायं. ०४-२८	०३-१३ ००-०६ ००-०७ ००-१० ००-१८

(१)	(२)	(३)	(४)
२१.	सोमवार, दिनांक ११ एप्रिल, २०१६	सकाळी १०-०० ते सकाळी १०-२० सकाळी १०-४० ते दुपारी १२-१२ दुपारी १२-१७ ते दुपारी ०१-१५ दुपारी ०१-३० ते दुपारी ०२-१२ दुपारी ०२-२२ ते दुपारी ०२-२३ दुपारी ०३-०० ते रात्री ०७-१६	००-२० ०१-३२ ००-५८ ००-४२ ००-०१ ०४-१६
२२.	मंगळवार, दिनांक १२ एप्रिल, २०१६	सकाळी १०-०० ते सकाळी १०-१७ दुपारी १२-०० ते दुपारी ०१-४४ दुपारी ०२-१५ ते दुपारी ०२-२१ दुपारी ०२-३१ ते रात्री ०८-२५	००-१७ ०१-४४ ००-०६ ०५-५४
२३.	बुधवार, दिनांक १३ एप्रिल, २०१६	सकाळी १०-०० ते दुपारी १२-१९ दुपारी ०१-०० ते दुपारी ०२-३७ दुपारी ०३-०७ ते रात्री ०८-११	०२-१९ ०१-३७ ०५-०४
एकूण		एकशे एकोणतीस तास एकोणीस मिनिटे	१२९-१९

विविध अधिनियमान्वये सभागृहासमोर ठेवण्यात आलेले अहवाल

अ.क्र.	विषय	विधानपरिषदेत ठेवण्यात आलेल्या अहवालाचा दिनांक
(१)	(२)	(३)
१.	“महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा अह्तेचाळीसावा वार्षिक अहवाल”	१६ मार्च २०१६
२.	“महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाचा वित्तीय वर्ष सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ चा वार्षिक अहवाल”	१६ मार्च २०१६
३.	“महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित यांचा वित्तीय वर्ष सन २०१४-२०१५ चा वार्षिक अहवाल”	१६ मार्च २०१६
४.	“महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा बावत्रावा वार्षिक अहवाल”	१८ मार्च २०१६
५.	“महाराष्ट्र राज्य वस्त्रोद्योग महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा एकोणपन्नासावा वार्षिक अहवाल”	२८ मार्च २०१६
६.	“महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१२-२०१३ या वर्षाचा एकावत्रावा वार्षिक अहवाल”	२८ मार्च २०१६
७.	“महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्यादित यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा दहावा वार्षिक अहवाल”	२८ मार्च २०१६
८.	“महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळ यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा त्रेपन्नावा वार्षिक अहवाल”	३१ मार्च २०१६
९.	“महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोगाचा सन २००८-२००९ ते २०१२-२०१३ या वर्षाचे स्वतंत्र लेखापरीक्षा अहवाल”	१ एप्रिल २०१६
१०.	“महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोगाचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल”	१ एप्रिल २०१६
११.	“डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषी विद्यापीठ, दापोली यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा त्रेचाळीसावा वार्षिक अहवाल”	४ एप्रिल २०१६
१२.	“मौलाना आझाद अल्पसंख्यांक आर्थिक विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा सन २००८-२००९ या वर्षाचा नववा वार्षिक अहवाल”	५ एप्रिल २०१६
१३.	“हाफकिन जीव-औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१०-२०११ या वर्षाचा सदतीसावा वार्षिक अहवाल”	५ एप्रिल २०१६

(१)	(२)	(३)	(४)
१४.	“पश्चिम महाराष्ट्र विकास महामंडळ मर्यादित, पुणे यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा चव्वेचाळीसावा वार्षिक अहवाल”	५ एप्रिल २०१६	
१५.	“शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर यांचे सन २०१४-२०१५ या वर्षाचे वार्षिक लेखे”	६ एप्रिल २०१६	
१६.	“राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोग यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा अहवाल”	७ एप्रिल २०१६	
१७.	“शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर यांचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा एकावनावा वार्षिक अहवाल”	७ एप्रिल २०१६	
१८.	“महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा प्रशासन अहवाल”	७ एप्रिल २०१६	
१९.	“महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचे अर्थविवरण पत्रक व कामाचा कार्यक्रम आणि सन २०१३-२०१४ या वर्षाचे सुधारीत अंदाज पत्रक.”	७ एप्रिल २०१६	
२०.	“महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा वार्षिक लेखा अहवाल”	७ एप्रिल २०१६	
२१.	“वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी यांचे सन २००४-२००५ ते २००८-२००९ या वर्षाचे वार्षिक लेखे व लेखा परिक्षण अहवाल”	११ एप्रिल २०१६	
२२.	“वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी यांचा सन २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ या वर्षाचा अनुक्रमे एकेचाळीसावा व बेचाळीसावा वार्षिक अहवाल”	११ एप्रिल २०१६	
२३.	“संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती यांचा सन २००८-२००९ ते २०१३-२०१४ या वर्षाचा अनुक्रमे सव्वीसावा, सत्तावीसावा, अठ्ठावीसावा, एकांणतीसावा, तीसावा व एकतीसावा वार्षिक अहवाल”	११ एप्रिल २०१६	
२४.	“सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर यांचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा दहावा वार्षिक अहवाल”	११ एप्रिल २०१६	
२५.	“उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव यांचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा चोवीसावा वार्षिक अहवाल”	११ एप्रिल २०१६	

(१)	(२)	(३)	(४)
२६.	“कवि कुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल”	११ एप्रिल २०१६	
२७.	“महाराष्ट्र राज्य यंत्रमाग महामंडळ मर्यादित, नवी मुंबई यांचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा बेचाळीसावा वार्षिक अहवाल”	११ एप्रिल २०१६	
२८.	“कोंकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे यांचा सन २०१३-२०१४ या कालावधीच्या लेख्यावरील भारताचे नियंत्रक व महालेखापाल यांचा अलग लेखा अहवाल”	११ एप्रिल २०१६	
२९.	“शहर व औद्योगिक विकास महामंडळ महाराष्ट्र मर्यादित, नवी मुंबई यांचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा चव्वेचाळीसावा वार्षिक अहवाल”	१२ एप्रिल २०१६	
३०.	“महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाचा सन २०१३-२०१४ व सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल”	१२ एप्रिल २०१६	
३१.	“उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा वार्षिक लेखा परिक्षण अहवाल”	१२ एप्रिल २०१६	
३२.	“राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचे वार्षिक लेखे (अंकेक्षण अहवालासह)”	१२ एप्रिल २०१६	
३३.	“कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक यांचे सन २०१४-२०१५ या वर्षाचे वार्षिक लेखे”	१२ एप्रिल २०१६	
३४.	“महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई यांचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल”	१२ एप्रिल २०१६	
३५.	“महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा अलग लेखा परीक्षा अहवाल”	१२ एप्रिल २०१६	

महाराष्ट्र विधानमंडळ समित्यांचे सभागृहास सादर करण्यात आलेले अहवाल

अ.क्र.	विषय	विधानपरिषदेत ठेवण्यात आलेला दिनांक
(१)	(२)	(३)
१.	विधानपरिषद आश्वासन समितीचा अहवाल क्रमांक १९१	दिनांक १२ एप्रिल २०१६
२.	विधानपरिषदेच्या सन २०१५ च्या तिसऱ्या अधिवेशनात दिनांक ७ डिसेंबर, २०१५ ते २३ डिसेंबर, २०१५ या कालावधीत मा.मंत्री मा. राज्यमंत्री महोदयांनी विधानपरिषद सभागृहात दिलेल्या एकूण ४२४ आश्वासनांची यादी, तसेच सन २०१५ चे तिसरे अधिवेशन संस्थगित झाल्यानंतर, पूर्तता करण्यात आलेल्या एकूण ४९६ आश्वासनांच्या पूततेच्या विवरणपत्रांची यादी, शुक्रवार, दिनांक ०१ एप्रिल २०१६ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आली आहे.	दिनांक ०१ एप्रिल २०१६
३.	अनुसूचित जाती कल्याण समितीने दुसरा व तिसरा अहवाल	दिनांक ७ एप्रिल २०१६
४.	अनुसूचित जमाती कल्याण समितीचा दुसरा अहवाल (२०१६-२०१७)	दिनांक ६ एप्रिल २०१६
५.	महिलांचे हक्क व कल्याण समितीचे—	दिनांक १२ एप्रिल २०१६
(१)	“जिल्हापरिषद, औरंगाबाद/औरंगाबाद, महानगरपालिका यांच्या सेवेतील महिला अधिकारी/कर्मचारी यांची भरती, आरक्षण, अनुशेष व पदोन्नती आणि औरंगाबाद, जिल्हापरिषदेतर्फे/औरंगाबाद, महानगरपालिकेतर्फे त्यांच्यासाठी राबविण्यात येणाऱ्या विविध कल्याणकारी योजनांबाबतचा” चौथा अहवाल.	
(२)	“जळगांव, महानगरपालिका/जिल्हापरिषद, जळगांव यांच्या सेवेतील महिला अधिकारी/कर्मचारी यांची भरती, आरक्षण, अनुशेष व पदोन्नती आणि जळगांव महानगरपालिकेतर्फे / जळगांव, जिल्हापरिषदेतर्फे त्यांच्यासाठी राबविण्यात येणाऱ्या विविध कल्याणकारी योजनांबाबतचा” पाचवा अहवाल.	
६.	अल्पसंख्याक कल्याण समितीचा पहिला अहवाल (सन २०१५-२०१६)	दिनांक १३ एप्रिल २०१६

(१)	(२)	(३)
७.	अंदाज समितीचा पहिला अहवाल. (राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजनेस केंद्र व राज्य शासन यांचेकडून प्राप्त झालेला. निधी, झालेला खर्च व योजनेच्या सद्यःस्थितीबाबतचा अहवाल)	दिनांक १३ एप्रिल २०१६
८.	विमुक्त जाती व भटक्या जमाती कल्याण समितीचा सातवा व सातवा अहवाल (२०१५-२०१६)	दिनांक १२ एप्रिल २०१६
९.	विमुक्त जाती व भटक्या जमाती कल्याण समितीचा आठवा (अनुपालन) अहवाल (२०१५-२०१६)	दिनांक १३ एप्रिल २०१६
१०.	लोकलेखा समितीचा सातवा व आठवा अहवाल (२०१५-२०१६)	दिनांक ५ एप्रिल २०१६
११.	लोकलेखा समितीचा नववा अहवाल (२०१५-२०१६)	दिनांक १३ एप्रिल २०१६
१२.	विधानपरिषद नियम समितीचा पहिला अहवाल	दिनांक ३१ मार्च, २०१६
१३.	सार्वजनिक उपक्रम समिती—	दिनांक १२ एप्रिल २०१६
(१)	<p>महाराष्ट्र शासनाच्या सन २००८-२००९ च्या हिशेबावरील भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (वाणिज्यिक) अहवालातील “महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी मर्यादित” यांच्या कामकाजासंबंधातील प्रकरण क्रमांक चार मधील परिच्छेद क्रमांक ४.५ व ४.६ आणि सन २०१०-२०११ च्या (वाणिज्यिक) अहवालातील प्रकरण क्रमांक तीन मधील परिच्छेद क्रमांक ३.१ तसेच सन २०१०-२०११ च्या (वाणिज्यिक) अहवालातील “महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ मर्यादित” यांच्या कामकाजासंबंधातील प्रकरण क्रमांक तीन मधील परिच्छेद क्रमांक ३.१३ आणि सन २०१३-२०१४ च्या (वाणिज्यिक) अहवालातील प्रकरण क्रमांक चार मधील परिच्छेद क्रमांक ४.१ तसेच सन २०१२-२०१३ च्या (वाणिज्यिक) अहवालातील “हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित” यांच्या कामकाजासंबंधातील प्रकरण क्रमांक चार मधील परिच्छेद क्रमांक ४.१० यावरील समितीचा सातवा अहवाल.</p>	

(१)

(२)

(३)

- (२) महाराष्ट्र शासनाच्या सन २००८-२००९ च्या हिशेबावरील भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या (वाणिज्यिक) अहवालातील "महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ मर्यादित" यांच्या कामकाजासंबंधातील प्रकरण क्रमांक चार मधील परिच्छेद क्रमांक ४.१२, ४.१३ व ४.१४ तसेच सन २००९-२०१० च्या (वाणिज्यिक) अहवालातील "महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित" यांच्या कामकाजासंबंधातील प्रकरण क्रमांक तीन मधील परिच्छेद क्रमांक ३.१२ आणि सन २०११-२०१२ च्या (वाणिज्यिक) अहवालातील प्रकरण क्रमांक तीन मधील परिच्छेद क्रमांक ३.१ व ३.३ तसेच सन २०१०-२०११ च्या (वाणिज्यिक) अहवालातील "महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ मर्यादित" यांच्या कामकाजासंबंधातील प्रकरण क्रमांक तीन मधील परिच्छेद क्रमांक ३.९ यावरील समितीचा आठवा अहवाल.

विवरण क्रमांक २

(अ) नवनिर्वाचित सदस्यांची शपथ/प्रतिज्ञा ग्रहण करणारे सदस्य

अ.क्र. (१)	सदस्यांचे नाव (२)	शपथ घेतल्याचा दिनांक (३)
---------------	----------------------	-----------------------------

निरंक

(ब) सभागृह नेता संदर्भातील घोषणा - म.वि.प. २ (जे-१)

अ.क्र. (१)	नेत्यांचे नाव (२)	दिनांक (३)
---------------	----------------------	---------------

निरंक

(क) नवनिर्वाचित सदस्यांचा परिचय

अ.क्र. (१)	सदस्यांचे नाव (२)	परिचयाचा दिनांक (३)
---------------	----------------------	------------------------

(१)	श्री. अमरिशभाई पटेल	
(२)	श्री. सतेज ऊर्फ बंटी डी पाटील	दिनांक ९ मार्च २०१६
(३)	श्री. गोपीकिसन बाजोरिया	दिनांक १० मार्च २०१६
(४)	श्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप	दिनांक ९ मार्च २०१६
(५)	श्री. अरुणकाका जगताप	दिनांक १६ मार्च २०१६
(६)	श्री. गिरीष व्यास	दिनांक ९ मार्च २०१६
(७)	श्री. प्रशांत परिचारक	दिनांक ९ मार्च २०१६

निरंक

(ड) मंत्री/राज्यमंत्री यांचा परिचय

अ.क्र. (१)	सदस्यांचे नाव (२)	परिचयाचा दिनांक (३)
---------------	----------------------	------------------------

(१)	श्री. रामदास कदम	दिनांक ९ मार्च २०१६

विवरण क्रमांक ३

विधानपरिषद अर्थसंकल्पीय अधिवेशन २०१६

दिनांक ९ मार्च ते १३ एप्रिल २०१६

महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या सदस्यांची उपस्थिती दर्शविणारे विवरण पत्र

(मा. सभापती, मा. उप सभापती, मंत्री, राज्यमंत्री व विरोधी पक्ष नेता यांच्या व्यतिरिक्त)

बैठकांची संख्या : २३

एकूण सदस्य : ६८

अ.क्र.	वार व दिनांक	एकूण सदस्य संख्या	उपस्थिती संख्या	अनुपस्थिती संख्या
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१.	बुधवार, दिनांक ९ मार्च २०१६	६८	५४	१४
२.	गुरुवार, दिनांक १० मार्च २०१६	६८	५५	१३
३.	शुक्रवार, दिनांक ११ मार्च २०१६	६८	५१	१७
४.	सोमवार, दिनांक १४ मार्च २०१६	६८	५३	१५
५.	मंगळवार, दिनांक १५ मार्च २०१६	६८	५७	११
६.	बुधवार, दिनांक १६ मार्च २०१६	६८	५८	१०
७.	गुरुवार, दिनांक १७ मार्च २०१६	६८	५८	१०
८.	शुक्रवार, दिनांक १८ मार्च २०१६	६८	६०	०८
९.	सोमवार, दिनांक २१ मार्च २०१६	६८	५०	१८
१०.	मंगळवार, दिनांक २२ मार्च २०१६	६८	६०	०८
११.	बुधवार, दिनांक २३ मार्च २०१६	६८	५४	१४
१२.	सोमवार, दिनांक २८ मार्च २०१६	६८	५३	१५
१३.	मंगळवार, दिनांक २९ मार्च २०१६	६८	५९	०९
१४.	बुधवार, दिनांक ३० मार्च २०१६	६८	५९	०९
१५.	गुरुवार, दिनांक ३१ मार्च २०१६	६८	५४	१४
१६.	शुक्रवार, दिनांक १ एप्रिल २०१६	६८	५१	१७

विवरण क्रमांक ३.—चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१७.	सोमवार, दिनांक ४ एप्रिल २०१६	६८	५०	१८
१८.	मंगळवार, दिनांक ५ एप्रिल २०१६	६८	६१	०७
१९.	बुधवार, दिनांक ६ एप्रिल २०१६	६८	५९	०९
२०.	गुरुवार, दिनांक ७ एप्रिल २०१६	६८	५८	१०
२१.	सोमवार, दिनांक ११ एप्रिल २०१६	६८	५०	१८
२२.	मंगळवार, दिनांक १२ एप्रिल २०१६	६८	५६	१२
२३.	बुधवार, दिनांक १३ एप्रिल २०१६	६८	५४	१४

विवरण क्रमांक ४

विधानपरिषद अर्थसंकल्पीय अधिवेशन २०१६

दिनांक ९ मार्च ते १३ एप्रिल २०१६

महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या सदस्यांच्या उपस्थितीचे दिवस व बैठकीच्या एकंदर

दिवसाची टक्केवारी दर्शविणारे विवरणपत्र

(मा. सभापती, मा. उप सभापती, मंत्री, राज्यमंत्री व विरोधी पक्ष नेता यांच्या व्यतिरिक्त)

एकूण बैठकीची संख्या - २३

अनु- क्रमांक	सदस्यांचे नाव	उपस्थिती	अनुपस्थिती	उपस्थितीची टक्केवारी
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१.	कवाडे, श्री. (प्रा.) जोगेंद्र लक्ष्मणराव	२१	२	९१.३०%
२.	काळे, श्री. विक्रम वसंतराव	२०	३	८६.९५%
३.	खलिफे, श्रीमती हुस्नबानू निझामुद्दीन	२२	१	९५.६५%
४.	गजभिये, श्री. प्रकाश सुर्यभान	२०	३	८६.९५%
५.	गाडगीळ, श्री. अनंत विठ्ठल	२३	०	१००%
६.	गायकवाड, अॅड. जयदेवराव मारुतीराव	२३	०	१००%
७.	गाणार, श्री. नागो पुंडलिक	२३	०	१००%
८.	गिरकर, श्री. विजय ऊर्फ भाई विठ्ठल	२३	०	१००%
९.	गोन्हे, श्रीमती (डॉ.) नीलम दिवाकर	१३	१०	५६.५२%
१०.	घार्गे, श्री. प्रभाकर देवबा	१६	७	६९.५६%
११.	चव्हाण, श्रीमती विद्या अजित	२३	०	१००%
१२.	चव्हाण, श्री. सतीश भानुदासराव	२२	१	९५.६५%
१३.	चवधरी, श्रीमती दिप्ती	१९	४	८२.६०%
१४.	चांदूरकर, श्री. जनार्दन चंद्रप्पा	२१	२	९१.३०%
१५.	जगताप, श्री. अरुणकाका बलभिमराव	६	१७	२६.०८%
१६.	जगताप, श्री. अशोक ऊर्फ भाई अर्जुनराव	१३	१०	५६.५२%

विवरण क्रमांक ४.—चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१७.	जगवानी, श्री. गुरुमुख दास	२३	०	१००%
१८.	जाधव, श्री. जयवंतराव पुंडलिकराव	२०	३	८६.९५%
१९.	जैन, श्री. राजेंद्र हिरालाल	०	२३	०%
२०.	जानकर, श्री. महादेव जगन्नाथ	२१	२	९१.३०%
२१.	झांबड, श्री. सुभाष मानकचंद	११	१२	४७.८२%
२२.	टकले, श्री. हेमंत प्रभाकर	२२	१	९५.६५%
२३.	ठाकूर, श्री.आनंद राजेंद्र	२१	२	९१.३०%
२४.	ठाकरे, श्री. माणिकराव गोंविंदराव	९	१४	३९.१३%
२५.	डावखरे, श्री.निरंजन वसंत	२३	०	१००%
२६.	तटकरे, श्री. अनिल दत्तात्रय	१९	४	८२.६०%
२७.	तटकरे, श्री. सुनिल दत्तात्रय	२२	१	९५.६५%
२८.	तांबे, श्री. (डॉ.) सुधीर भास्कर	१२	११	५२.१७%
२९.	दत्त, श्री. संजय सतिशचंद्र	२३	०	१००%
३०.	देशमुख, श्री. दिलीपराव दगडोजी	९	१४	३९.१३%
३१.	देशमुख, श्री. शिवाजीराव बापूसाहेब	२०	३	८६.९५%
३२.	देशपांडे, श्री. (प्रा.) श्रीकांत गोंविंद	२२	१	९५.६५%
३३.	दुरानी, श्री.अब्दुल्ला खान ए. लतिफ खान	२२	१	९५.६५%
३४.	नावेकर, श्री. (अॅड.) राहुल एस.	२३	०	१००%
३५.	पटेल, श्री. अमरीशभाई रसिकलाल	५	१८	२१.७३%
३६.	परब, श्री. अनिल दत्तात्रय	१९	४	८२.६०%
३७.	परिचारक, श्री.प्रशांत प्रभाकर	२१	२	९१.३०%
३८.	पाटील, श्री. आनंदराव राघोजी	२१	२	९१.३०%
३९.	पाटील, श्री. जयंत प्रभाकर	२३	०	१००%
४०.	पाटील, श्री. कपिल हरिश्चंद्र	२३	०	१००%

विवरण क्रमांक ४.—चालू

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
४१.	पाटील, श्री. नरेंद्र अण्णासाहेब	१९	४	८२.६०%
४२.	पाटील, श्री. सतेज ऊर्फ बंटी डी.	१२	११	५२.१७%
४३.	पावसकर, श्री. किरण जगन्नाथ	२१	२	९१.३०%
४४.	पंडित, श्री. अमरसिंह शिवाजीराव	२१	२	९१.३०%
४५.	फडणवीस, श्रीमती शोभाताई माधवराव	२१	२	९१.३०%
४६.	फुडकर, श्री. पांडुरंग पुंडलिक	२०	३	८६.९५%
४७.	बाजोरीया, श्री. गोपीकिसन राधाकिसन	१७	६	७३.९१%
४८.	बाजोरीया, श्री. संदीप रमेश	२०	३	८६.९५%
४९.	बिनसाळे, श्री. प्रकाश शंकर	२३	०	१००%
५०.	बेग, श्री. ख्वाजा बेग मस्तान	१९	४	८२.६०%
५१.	भोसले, श्री. अनिल शिवाजीराव	१९	४	८२.६०%
५२.	भागडीया, श्री. मितेश गोदुलाल	१८	५	७८.२६%
५३.	मेटे, श्री. विनायक तुकाराम	१९	४	८२.६०%
५४.	मोते, श्री. रामनाथ दादा	२३	०	१००%
५५.	रघुवंशी, श्री. चंद्रकांत बटेंसिंग	२१	२	९१.३०%
५६.	रपपिसे, श्री. शरद नामदेव	१७	६	७३.९१%
५७.	राजूरकर, श्री. अमरनाथ अनंतराव	८	१५	३४.७८%
५८.	राठोड, श्री. हरिसिंग नासरू	१६	७	६९.५६%
५९.	रुपनवर, श्री. रामहरी गोविंदराव	२३	०	१००%
६०.	वडकुते, श्री. रामराव सखाराम	२३	०	१००%
६१.	वाघ, श्रीमती स्मिता उदय	१८	५	७८.२६%
६२.	व्यास, श्री. गिरीशचंद्र बच्छराज	१८	५	७८.२६%
६३.	शिंदे, श्री. जगन्नाथ सखाराम	२३	०	१००%

विवरण क्रमांक ४.—समाप्त

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
६४.	सय्यद, श्री. मुझप्पर हुसेन नझर हुसेन	२२	१	९५.६५%
६५.	सावंत, श्री. दत्तात्रय अच्युतराव	२१	२	९१.३०%
६६.	सावंत, श्री. विजय कृष्णाजी	२१	२	९१.३०%
६७.	सोले, श्री. अनिल मधुकर	२०	३	८६.९५%
६८.	हिरे, श्री. (डॉ.) अपुर्व प्रशांत	१४	९	६०.८६%

विवरण क्रमांक ५

महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या सन २०१६ च्या प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनातील
(मार्च-एप्रिल, २०१६) दैनंदिन कार्यवाहीचा संक्षिप्त वृत्तांत

बुधवार, दिनांक ९ मार्च २०१६

दोन्ही सभागृहांच्या संयुक्त बैठकीत सकाळी ११-०० वाजता झालेल्या माननीय राज्यपालांच्या अभिभाषणानंतर ३० मिनिटांच्या विश्रांतीनंतर विधानपरिषदेची बैठक मुंबई येथील विधानपरिषदेच्या सभागृहात दुपारी १२ वाजून ०८ मिनिटांनी माननीय सभापती श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर यांच्या अध्यक्षतेखाली सुरू झाली.

अधिवेशनाचा शुभारंभ “वंदे मातरम्” या गीताच्या समूह गायनाने झाला.

१. महसूल मंत्र्यांनी, नवनिर्वाचित सदस्य श्री. रामदास कदम, श्री. सतेज पाटील, श्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री. गिरीश व्यास आणि श्री. प्रशांत परिचारक यांचा सभागृहात परिचय करून दिला.

२. सचिवांनी, विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांच्या संयुक्त सभेत बुधवार, दिनांक ९ मार्च २०१६ रोजी माननीय राज्यपालांनी केलेल्या अभिभाषणाची प्रत सभागृहाच्या पटलावर ठेवली.

३. श्री. पांडुरंग फुडकर, वि.प.स. यांनी, पुढील प्रस्ताव मांडला—

“माननीय राज्यपालांनी केलेल्या अभिभाषणाबद्दल आम्ही या अधिवेशनाकरिता जमलेले विधानपरिषदेचे सदस्य, त्यांचे मनःपूर्वक आभार मानतो.”

अॅड. अनिल परब, वि.प.स. यांनी उपरोक्त प्रस्तावाला अनुमोदन दिले.

सोमवार, दिनांक १४ व मंगळवार, दिनांक १५ मार्च २०१६ रोजी या प्रस्तावावर चर्चा होईल असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

४. (१) नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी, “सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक ४—महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्तव्यवस्था (सुधारणा) अध्यादेश, २०१६” सभागृहासमोर ठेवला.

(२) महसूल मंत्र्यांनी, “सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक ३—महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (सुधारणा) अध्यादेश, २०१६” सभागृहासमोर ठेवला.

(३) सहकार मंत्र्यांनी, “सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक १—महाराष्ट्र कृषी उत्पन्न, पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा व पुढे चालू ठेवणे) अध्यादेश, २०१६” आणि “सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक २ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) अध्यादेश, २०१६” सभागृहासमोर ठेवले.

(४) वित्त राज्यमंत्र्यांनी, “सन २०१६ चा अध्यादेश क्रमांक ५—महाराष्ट्र सहकारी संस्था (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०१६” सभागृहासमोर ठेवला.

५. वित्त राज्यमंत्र्यांनी, सन २०१५-२०१६ च्या खर्चाचे पूरक विवरणपत्र सभागृहाला सादर केले.

महसूल मंत्र्यांनी, "सन २०१५-२०१६ च्या खरीप व रब्बी हंगामातील हंगामी पैसेवारी ५० पैशापेक्षा कमी असलेल्या १५,७४७ गावांमध्ये अतिरिक्त सवलती देणे." इ. बाबत नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

६. सचिवांनी, दोन्ही सभागृहांची संमती मिळालेले एक वि.प.विधेयक, माननीय राष्ट्रपतींची अधिसंमती मिळालेले एक वि.प.विधेयक व दोन वि.स. विधेयके तसेच माननीय राज्यपालांची संमती मिळालेली नऊ वि.स. विधेयके यांची नावे सभागृहास वाचून दाखविली.

७. माननीय सभापतींनी खालील सदस्यांना सभापती तालिकेवर नामनिर्देशित केले.

(१) श्री. विनायकराव मटे

(२) अॅड. अनिल परब

(३) श्री. रामराव वडकुते

(४) श्री. मुझफ्फर हुसेन

८. महसूल मंत्र्यांनी, आधुनिक कृषी उद्योगाचे प्रणेतें डॉ. भवरलाल हिरालाल जैन यांच्या दुःखद निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव मांडला व आपल्या भावना व्यक्त केल्या.

खालील सन्माननीय सदस्यांनी आपल्या भावना व्यक्त केल्या.

(१) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेते.

(२) श्री. शरद रणपिसे,

(३) श्री. सुभाष देसाई, उद्योग मंत्री

(४) श्री. गुरुमुख जगवानी

माननीय सभापतींनीदेखील आपल्या भावना व्यक्त केल्या.

सन्माननीय सदस्यांनी दोन मिनिटे स्तब्ध उभे राहून आधुनिक कृषी उद्योगाचे प्रणेतें डॉ. भवरलाल हिरालाल जैन यांना श्रद्धांजली अर्पण केली व शोक प्रस्ताव संमत करण्यात आला.

दिवंगतांच्या शोकाकुल कुटुंबीयांकडे शोक प्रस्तावाची एक प्रत पाठविण्यात येईल असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

गुरुवार, दिनांक १० मार्च २०१५

माननीय सभापतींनी, "विधिमंडळाच्या सर्व विद्यमान व माजी सदस्यांनी तसेच, त्यांच्या कुटुंबीयांनी घेतलेल्या वैद्यकीय उपचाराची प्रतिपूर्ती करण्याबाबतची कार्यपद्धती सध्या अस्तित्वात आहे. सदरहू कार्यपद्धतीमध्ये बदल करून आरोग्य विमा योजनेद्वारे रोखरहित उपचार पद्धती (Cashless Medical Treatment Through the Insurance Scheme) ही सुविधा सुरू करण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे. या संदर्भातील पुढील कार्यपद्धती निश्चित करण्याबाबतची कार्यवाही या सचिवालयामार्फत सुरू आहे," अशी घोषणा केली.

१. (१) एका तारांकित प्रश्नाचे उत्तर देण्यात आले.

गोंधळसदृश परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे सभागृहाची बैठक स्थगित करित असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून १४ मिनिटांनी २० मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ३४ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ४७ मिनिटांनी १५ मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ०२ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

सदनाच्या भावना लक्षात घेऊन हा प्रश्न राखून ठेवण्यात येत असून, माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या पातळीवरच या अधिवेशन काळात एखादी सर्वंकष बैठक घेण्यात यावी व तसे मुख्यमंत्र्यांना कळविण्यात यावे, असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(२) आजच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील अठ्ठ्याहत्तर प्रश्न हे वेळेअभावी तारांकित करण्यात आले.

२. संसदीय कार्यमंत्र्यांनी, अकोला तथा वाशिम तथा बुलढाणा स्थानिक प्राधिकारी संस्था मतदारसंघातर्फे निर्वाचित श्री. गोपिकिसन बाजोरिया यांचा नवनिर्वाचित सदस्य म्हणून सभागृहाला परिचय करून दिला.

श्री. शरद रणपिसे, वि.प.स. यांनी, "मंत्र्यांकडून होत असलेले आचारसंहितेचे उल्लंघन" इ. बाबत नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना मांडली.

या संदर्भात आजच्या सभागृहाचे कामकाज संपण्यापूर्वी सरकारतर्फे उत्तर देण्यात येईल, असे संसदीय कार्यमंत्र्यांनी सांगितले.

सर्वश्री माणिकराव ठाकरे, संजय दत्त, हेमंत टकले, धनंजय मुंडे, जनार्दन चांदूरकर, वि.प.स. यांनी उपरोक्त विषयावर आपापली मते मांडली.

नियम २८९ अन्वयेच्या प्रस्तावाची सूचना नाकारली असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(विरोधी पक्षातील काही सन्माननीय सदस्य जागेवर उभे राहून बोलण्याचा प्रयत्न करित असतात.)

गोंधळसदृश परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे सभागृहाची बैठक स्थगित करित असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ३९ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून १५ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी, "मराठवाड्यातील दुष्काळाची परिस्थिती" इ.बाबत नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना मांडली व आपले म्हणणे मांडले.

हा प्रस्ताव नाकारित असलो तरी सन्माननीय सदस्यांच्या भावना, मराठवाड्यातील दुष्काळाचे एकंदरीत वेगळेपण, सातत्याने त्या भागात पडलेला दुष्काळ, ६ टक्क्यांवर आलेला पाणीसाठा, या सर्व मुद्यांचा विचार करून नियम ९७ च्या माध्यमातून लगेच चर्चा करण्याची संधी देण्यात येईल," असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(१) श्री.संजय दत्त, वि.प.स. यांनी, "कल्याण-डोंबिवली परिसरातील बारवे विभागातील जनतेने डम्पिंग ग्राऊंडच्या विषयाबाबत काढलेला मोर्चा", इ.बाबत आंचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

३. प्रा. अनिल सोलें, समिती सदस्य यांनी, शुक्रवार, दिनांक ११ मार्च २०१६ रोजीच्या कामकाजाच्या क्रमात दाखविण्यात येणाऱ्या अशासकीय ठरावांना वेळ नेमून देणारे अशासकीय विधेयके व ठराव समितीचे प्रतिवृत्त सभागृहास सादर केले व संमत करावे, असा प्रस्ताव मांडला.

प्रस्ताव मतास टाकून संमत झाला.

प्रतिवृत्त संमत झाले.

४. नियम ९३ अन्वयेच्या सूचनेसंदर्भातील निर्णय सचिव वाचून दाखवतील, असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(१) श्री जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी, "पंण तालुक्यातील दादर येथील पारंपरिक हातपाटी व्यवसाय करणाऱ्यांवाळू व्यावसायिकांवर होत असलेला अन्याय," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत-शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(२) श्री. अशोक उर्फ भाई जगताप, वि.प.स. यांनी, "दक्षिण मुंबईतील फणसवाडी येथील जवाहर मंशान सांसायटीतील पाण्याच्या टाकीत सफाईसाठी उतरलेल्या दोन कामगारांचा झालेला मृत्यू," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(३) अॅड. हुस्नबानू खलिफे, वि.प.स. यांनी, "दिनांक ७ मार्च २०१६ रोजी मानखुर्द मुंबई येथील रेल्वे स्थानक परिसरातील ४ वर्षांच्या मुलीचे अपहरण करून तिच्यावर बलात्कार करून केलेली हत्या इ." बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(४) श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी, "वैद्यकीय पूर्वपरीक्षेमध्ये दरवर्षी होणाऱ्या फेरबदलामुळे विद्यार्थ्यांचे होत असलेले शैक्षणिक नुकसान," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(५) सर्वश्री धनंजय मुंडे, सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "औरंगाबाद जिल्ह्यातील शेंदुरवाडा, ता.गंगापूर येथील संतोष दुबीले या गरीब शेतकऱ्याच्या एक एकर जमिनीचे बेकायदेशीररीत्या संपादन करण्यात येणे," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(६) श्री. अनिल भोसले, वि.प.स. यांनी, "शासनाने असंघटित कामगारांसाठी कोणतेही धोरण ठरविले नसल्याने घरेलू कामगार त्यांच्या हक्कांपासून वंचित राहणे," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(७) श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांनी, "राज्याच्या योजनेमधील शाळा व तुकड्यांमधील १७ हजारांहून अधिक शिक्षकांचे पगार तरतुदीअभावी महिनोमहिने होत नसणे," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(८) अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी, "उत्तम गल्वा कंपनीला पाणी उचलण्यासाठी परवानगी दिल्याबाबत शासनाने संबंधित अधिकारी व कंपनी व्यवस्थापनाविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत होत असलेले दुर्लक्ष, मौजे भुगाव व परिसरातील तसेच वणा नदीच्या आसपासच्या सर्व गावांतील ग्रामस्थांना होत असलेला त्रास," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(९) श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांनी, "सन २०१६-१७ साठी शासनाने शिक्षण हक्क कायद्याच्या ऑनलाईन प्रक्रिया जाहीर केली असून वेबसाईट कार्यान्वित नसल्यामुळे एकाही शाळेची नोंदणी झालेली नसणे," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

आजच्या कामकाज पत्रिकेत दर्शविण्यात आलेल्या सर्व लक्षवेधी सूचना व अर्धा-तास चर्चा पुढे ढकलण्यात आल्या असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहात मंत्रिमहोदय उपस्थित नसल्यामुळे सभागृहाची बैठक स्थगित करित असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून ३१ मिनिटांनी १० मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून ४१ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

पाच : म.वि.प. २६० अन्वये प्रस्ताव—

सर्वश्री धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, सुनील तटकरे, माणिकराव ठाकरे, जयंत पाटील, हेमंत टकले, संजय दत्त, कपिल पाटील, अमरसिंह पंडित, अमरनाथ राजूरकर, सतीश चव्हाण, जोगेंद्र कवाडे, संदीप बाजोरिया, रामहरी रुपनवर, अब्दुल्ला खान दुराणी, सुभाष झांबड, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, आनंदराव पाटील, हरिसिंग राठोड, चंद्रकांत रघुवंशी, डॉ. सुधीर तांबे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव -

श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्षनेते यांनी पुढील प्रस्ताव मांडला व भाषण केले—

"राज्यातील मराठवाडा, विदर्भ, पश्चिम महाराष्ट्रासह राज्यातील विविध भागांत यावर्षी तीव्र दुष्काळाची परिस्थिती निर्माण होणे, खरीप व रब्बी हंगामातील १६,७५० पेंक्षा जास्त गावांमध्ये ५० पेंक्षांपेक्षा कमी आणेवारी आलेली असणे, अपुऱ्या पावसामुळे संपूर्ण खरीप आणि रब्बी हंगामात शेतकऱ्यांना कोणतेही पीक न घेता येणे, खरीप, रब्बी हंगामातील पिकांच्या नुकसानीची अद्यापूही भरपाई न मिळणे, पीक विम्याची रक्कम न मिळणे, जनावरांच्या चाऱ्याचा प्रश्न बिकट होणे, शासनाने मात्र जनावरांच्या छावण्या बंद करण्याचा निर्णय घेणे, दुष्काळाच्या यादीत समाविष्ट झालेल्या १२ हजारांहून अधिक गावांना एनडीआरएफच्या निकषानुसार मदतीतून वगळणे, या गावांना राज्य सरकारकडूनही मदत न मिळणे, हाताला काम नसल्याने दुष्काळग्रस्त भागातील जनतेचे मोठ्या प्रमाणात स्थलांतर होत असणे, कर्जबाजारीपणा, दुष्काळ, अतिवृष्टी यामुळे शेतकऱ्यांच्या आत्महत्यांमध्ये वाढ होणे, मागील १५ वर्षांत सर्वाधिक आत्महत्या सन २०१५ या वर्षात होणे, एकाच वर्षात ३,२२८ हून अधिक शेतकऱ्यांनी आत्महत्या करणे, आत्महत्यांची न्यायालयाने दखल घेऊन त्या थांबविण्यासाठी उपाययोजना करण्याचे निर्देश देऊनही उपाययोजना न होणे, शेतकरी आत्महत्या थांबविण्यासाठी कर्जमाफी हा एक

ठोस पर्याय असतानाही त्याबाबत निर्णय न घेण्यात येणे, सावकारांकडील कर्जमाफीचा लाभ शेतकऱ्यांना न मिळता सावकारांनाच होत असणे, कोरड्या दुष्काळासोबतच पिण्याच्या पाण्याचीही तीव्र टंचाई निर्माण होणे, ग्रामीण भागासोबतच शहरी भागातही पिण्याच्या पाण्याचा गंभीर प्रश्न निर्माण होणे, लातूरसह अनेक मोठ्या शहरांमध्ये पाण्यासाठी उद्रेक होण्याची भीती असणे, पाणी टंचाईचेही बळी जात असणे, पाण्याअभावी रुग्णालयातील शस्त्रक्रिया बंद पडणे, दुष्काळामुळे उद्योगधंदे बंद होणे, पाणी टंचाई असताना बाटलीबंद पाण्याचा गोरखधंदा मात्र जोरात चालू असणे, दुष्काळग्रस्त शेतकरी आणि जनतेला मंत्रिमंडळाच्या मराठवाडा दौऱ्यामध्येही कसलाही दिलासा न मिळणे, दुष्काळी भागातील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क, परीक्षा शुल्क माफीचा लाभ न मिळाल्याने त्यांच्या शिक्षणावर त्याचा परीणाम होणे, शेतकऱ्यांसाठीची मागेल त्याला शेततळे ही योजना फसवी असणे, मागणी असूनही मजुरांना काम न मिळणे, मजुरांच्या स्थलांतराचा गंभीर प्रश्न निर्माण होणे, माहे फेब्रुवारी, मार्च महिन्यात झालेला अवकाळी पाऊस आणि गारपिटीमुळे शेतकऱ्यांच्या अनेक पिकांचे, फळबागांचे नुकसान होणे, या नुकसानीचे पंचनामे व मदत न मिळणे, शेतकऱ्यांना या दुष्काळी परिस्थितीत सर्वकष मदत व कर्जमाफी करण्याची मागणी सातत्याने होत असणे, मात्र त्याकडे शासनाचे अक्षम्य दुर्लक्ष होणे, त्यामुळे शासनाविरुद्ध निर्माण झालेला तीव्र संताप व पसरलेला असंतोष, यावर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी.”

प्रस्तावावरील चर्चेत श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी भाग घेतला.

पर्यटन राज्यमंत्र्यांनी, “पर्यटन धोरण २०१६” संबंधी नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

औचित्याचा मुद्दा—

(२) श्री. संदीप बाजोरिया, वि.प.स. यांनी, “दिनांक ८ मार्च २०१६ रोजी बारावीचा भूगोल विषयाचा पेपर असताना बीड येथे वैद्यनाथ महाविद्यालयातील प्राचार्याने चुकीचे वेळापत्रक दिल्यामुळे ५५ विद्यार्थ्यांना भूगोलाच्या पेपरला मुकावे लागणे”, इ.बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

म.वि.प. २६० अन्वये प्रस्ताव - (चर्चा पुढे सुरू)

प्रस्तावावरील चर्चेत श्री. माणिकराव ठाकरे (भाषण अपूर्ण) यांनी भाग घेतला (चर्चा अपूर्ण).

सर्वश्री शरद रणपिसे, संजय दत्त, धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांनी, “केंद्रीय गृह मंत्रालयाने मंत्र्याकरिता तयार केलेल्या आचारसंहितेचे पालन न होणे” इ.बाबत निदलेल्या नियम २८९ अन्वये सूचनेला अनुलक्षून मुख्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

श्री. शरद रणपिसे, वि.प.स. यांनी आपले मत मांडले.

म.वि.प. २६० अन्वये प्रस्ताव - (चर्चा पुढे सुरू)

प्रस्तावावरील चर्चेत पुढील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला

(१) श्री. माणिकराव ठाकरे (भाषण पूर्ण)	(२) श्रीमती शोभा फडणवीस
(३) श्री. गोपीकिसन बाजोरिया	(४) श्री. नरेंद्र पाटील
(५) श्री. आनंदराव पाटील	(६) प्रा. अनिल सोले
(७) प्रा. जोगेंद्र कवाडे (भाषण अपूर्ण) (चर्चा अपूर्ण)	

शुक्रवार, दिनांक ११ मार्च २०१६

१. (१) पाच तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) आजच्या दिवसाच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील तीन प्रश्न माननीय सभापतींच्या निदेशानुसार पुढे ढकलण्यात आले

(३) आजच्या दिवसाच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील शंभर प्रश्न वेळेअभावी अतारांकित झाले.

२. (१) श्री. सुनील तटकरे, वि.प.स. यांनी, 'गिरणी कामगारांनी काढलेला मोर्चा' इ. बाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये दिलेल्या सूचनेसंदर्भात, सदर विषय आजच्या दिवसाच्या कामकाज पत्रिकेवर समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही बाबी संबंधात नाही परंतु सदस्यांनी त्याबाबत आपले म्हणणे थोडक्यात मांडावे असे सांगून माननीय सभापतींनी उपरोक्त सूचनेस अनुमती नाकारली.

श्री. सुनील तटकरे, श्री. भाई जगताप व श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांनी उपरोक्त नियम २८९ अन्वये दिलेल्या सूचनेबाबत आपले म्हणणे मांडले.

मुख्यमंत्र्यांनी उपरोक्त नियम २८९ अन्वये दिलेल्या सूचनेच्या अनुषंगाने खुलासा केला.

(२) श्री. शरद रणपिसे, माणिकराव ठाकरे, संजय दत्त व इतर वि.प.स. यांनी, "सिंधुदुर्ग जिल्ह्याधिकार्यांनी पाचपट दंडासह जाचक अटी लावल्याच्या विरोधात सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील डंपरचालकांनी दिनांक ३ मार्च २०१६ रोजी आंदोलनाला सुरुवात करणे व आंदोलनकर्त्यांवर पोलीस अधीक्षकांनी केलेली कारवाई" इ. बाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये दिलेल्या सूचनेसंदर्भात, सदर विषय आजच्या दिवसाच्या कामकाज पत्रिकेवर समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही बाबी संबंधात नाही, परंतु सदस्यांनी त्याबाबत आपले म्हणणे थोडक्यात मांडावे असे सांगून माननीय सभापतींनी उपरोक्त सूचनेस अनुमती नाकारली.

श्री. शरद रणपिसे, श्री. धनंजय मुंडे, श्री. सुनील तटकरे व श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी उपरोक्त नियम २८९ अन्वये दिलेल्या सूचनेच्या पुष्ट्यर्थ आपले म्हणणे मांडले.

मुख्यमंत्र्यांनी उपरोक्त नियम २८९ अन्वये दिलेल्या सूचनेच्या अनुषंगाने खुलासा केला.

(३) श्री. धनंजय मुंडे, सुनील तटकरे, संदीप बाजोरिया, वि.प.स. यांनी, “वर्धा जिल्ह्यातील सेलू तालुक्यातील शेतकरी श्रीकृष्ण जिनिंग प्रेंसिंग फॅक्टरीच्या मालकाने हडप केलेली कापसाची ६.४० कोटी रुपयांची रक्कम मिळण्यासाठी आमरण उपोषणास बसलेले असणे” इ. बाबत नियम २८९ अन्वये दिलेल्या सूचनेसंदर्भात, सदर विषय आजच्या दिवसाच्या कामकाज पत्रिकेवर समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही बाबी संबंधात नाही, परंतु सदस्यांनी त्याबाबत आपले म्हणणे थोडक्यात मांडावे असे सांगून माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(४) अॅड. राहुल नार्वेकर, वि.प.स. यांनी, “दिनांक ९ मार्च २०१६ रोजी मुंबईतील षण्मुखानंद सभागृहात एका पक्षाच्या वर्धापन दिनाच्या कार्यक्रमात त्या पक्षाचे पक्षप्रमुख यांनी चिथावणीवजा भाषण करून समाजात निर्माण केलेले तणावाचे वातावरण” इ. बाबत नियम २८९ अन्वये दिलेल्या सूचनेसंदर्भात सदर विषय आजच्या दिवसाच्या कामकाज पत्रिकेवर समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही बाबी संबंधात नाही, परंतु सदस्यांनी त्याबाबत आपले म्हणणे थोडक्यात मांडावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

अॅड. राहुल नार्वेकर, वि.प.स. यांनी, उपरोक्त नियम २८९ अन्वये दिलेल्या सूचनेच्या पुष्ट्यर्थ आपले म्हणणे मांडले.

माननीय सभापतींनी, शासनाने या प्रकरणी लक्ष घालावे असे निदेश दिले.

२. (१) श्री. विक्रम काळे, वि.प.स. यांनी, “इयत्ता दहावी व बारावीच्या बोर्डाच्या परीक्षेमध्ये अभ्यासक्रमाबाहेरील प्रश्न विचारल्याने विद्यार्थी व शिक्षकांमध्ये गोंधळाची परिस्थिती निर्माण होणे” इ. बाबत नियम ९३ अन्वये दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही; मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(२) श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी, “जॉन्सन अॅण्ड जॉन्सन या कंपनीच्या उत्पादनाचे नमुने मुंबई व ठाण्यातून तपासणीसाठी घेण्यात येणे” इ. बाबत नियम ९३ अन्वये दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही; मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(३) सर्वश्री धनंजय मुंडे व सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, “अन्न व औषध प्रशासन विभागाने केंद्र शासनाच्या कायद्यातील तरतुदींचे उल्लंघन करून विशेष पथकाची स्थापना करण्याचा बेकायदेशीर निर्णय घेणे” इ. बाबत नियम ९३ अन्वये दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही; मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(४) श्री. जयंत प्र.पाटील, वि.प.स. यांनी, "समुद्रात औद्योगिक प्रकल्पाचे प्रदूषण तसेच पर्ससीन नेटसह समुद्रात मासेमारी होत असल्याने मच्छीमार बांधवांवर उपासमारीची वेळ येणे" इ. बाबत नियम ९३ अन्वये दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही; मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(५) श्री. किरण पावसकर, वि.प.स. यांनी, "दिनांक १५ जानेवारी २०१६ रोजी मुंबई ओशिवरा येथील मोक्याच्या ठिकाणी असलेला २००० चौ.फूट भूखंड एका राजकीय पक्षाच्या लोकप्रतिनिधींना केवळ रु. ७० हजारात वितरित करण्यात येणे" इ. बाबत नियम ९३ अन्वये दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही ; मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(६) श्री. अनिल भोसले, वि.प.स. यांनी, "पुणे मेट्रो प्रकल्पाबाबत शासनाने निर्णय न घेतल्यामुळे तेथील जनतेने आंदोलन करण्याचा घेतलेला निर्णय" इ. बाबत नियम ९३ अन्वये दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही; मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(७) श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांनी, "महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाकडे सरासरी ६ ते ८ टक्के वाढ करण्याचा प्रस्ताव महावितरणने केल्याने विद्युत बिलाचा बोजा सर्वसामान्य नागरीकांवर पडणे" इ. बाबत नियम ९३ अन्वये दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही ; मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(८) श्री. नरेंद्र पाटील, वि.प.स. यांनी, "सुरक्षा रक्षक मंडळ, बृहन्मुंबई आणि ठाणे या नवी मुंबईच्या सानपाडा येथील कार्यालयामध्ये श्री. मोलनकुमार मिश्रा या सुरक्षा रक्षकाने नोकरीचे आमिष दाखवून अनेक तरुणांची केलेली फसवणूक" इ. बाबत नियम ९३ अन्वये दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही; मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

३. (१) सर्वश्री धनजय मुंडे, सतीश चव्हाण, नरेंद्र पाटील, हेमंत टकले, शरद रणपिसे, संजय दत्त, मुझफ्फर हुसैन, भाई जगाप, प्रकाश बिनसाळे, किरण पावसकर, आनंद ठाकूर, अॅड. राहुल नावेंकर, सर्वश्री ख्वाजा बॅंग, प्रकाश गजभिये, अनिल भोसले, अॅड. जयदेव गायकवाड, श्री. संदीप बाजोरिया, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना.

श्री. धनंजय मुंडे, वि.स.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे माननीय मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधले—

“राज्यातील डान्सबारवरील बंदी मा. सर्वोच्च न्यायालयाने माहे नोव्हेंबर २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान उठविणे, यापूर्वी बंदी काळातही गृह विभागाच्या समाजसेवा शाखेच्या दुर्लक्षामुळे मुंबईतल्या मुलुंड, भांडुप, चेंबूर, वांद्रे, खार, अंधेरी, मालाड, बोरिवली, दहिसर, पनवल आदी भागात ऑकॅस्ट्रा बारच्या नावाखाली डान्सबार राजरोस पध्दतीने सुरू असणे, डान्सबार सुरू असल्याने तरुण पिढीवर त्याचा विपरित परिणाम होणे, राज्यात गुन्हेगारी कारवाया वाढण्याचा धोका निर्माण होऊन कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न निर्माण होणे, डान्सबार बंदीबाबत मा. सर्वोच्च न्यायालयात राज्य सरकारने भक्कम बाजू न मांडल्यामुळे डान्सबार बंदी कायम न राहिल्याची भावना जनतेमध्ये निर्माण होणे, पुन्हा डान्सबार बंदी करण्यासाठी कायद्यात बदल करण्याची आवश्यकता, ज्या पोलीस ठाण्यांच्या हद्दीत डान्सबार सुरू आहेत त्या पोलीस ठाण्यांच्या अधिकाऱ्यांवर याबाबत शासनाकडून कुठलीही कारवाई होत नसणे, त्यामुळे सरकारला पुन्हा डान्सबार सुरू करायचे आहेत की काय अशी भावना जनतेत निर्माण होणे, पूर्वीप्रमाणेच डान्सबार बंदी कायम ठेवण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया.”

मुख्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(२) सर्वश्री शरद रणपिसे, संजय दत्त, मुझपफर हुसैन सय्यद, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, प्रा. जनार्दन चांदूरकर, प्रा. जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री आनंद ठाकूर, नरेंद्र पाटील, हेमंत टकले, अॅड. राहुल नावेंकर, श्री. ख्वाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना

श्री. शरद रणपिसे, वि.स.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे माननीय मत्स्यव्यवसाय मंत्र्यांचे लक्ष वेधले—

“महाराष्ट्राच्या कोकण किनारपट्टीच्या भागात सुमारे ३० लाख लोक प्रत्यक्षात मासेमारीच्या व्यवसायात असून मासेमारीच्या आनुषंगिक व्यवसायात जवळपास ४५ लाख लोक असणे, गेल्या काही वर्षांपासून विविध कारणांनी मासेमारीचा व्यवसाय अडचणीत सापडलेला असणे, पर्ससीन जाळ्यामुळे पारंपरिक मच्छीमार धोक्यात येणे, त्यामुळे पर्ससीन जाळ्यांवर बंदी घालण्याची आवश्यकता, या व्यवसायाशी संबंधित पर्ससीन नेटचा अभ्यास करण्यासाठी राज्य शासनाने नियुक्त केलेल्या डॉ. सोमवंशी आणि डॉ. विनय देशमुख समितीने सन २०१२ मध्ये सादर केलेला अहवाल व त्यावर सुयोग्य असा निर्णय घेऊन मच्छीमार व्यवसायिकांना दिलासा देण्याची आवश्यकता, या व्यवसायाला सुमारे ७० टक्के परप्रांतीय मच्छीमारांचे झालेले अतिक्रमण, त्याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, अनधिकृत मच्छीमारी,

राज्यातील सागरी मच्छीमारी व गोड्या पाण्यातील मासेमारी व्यवसाय वृद्धिंगत व्हावा, पारंपरिक मासेमारीला संरक्षण मिळावे पारंपरिक मच्छीमारी करणाऱ्या मच्छीमारांच्या आर्थिक प्रश्नांची तात्काळ सोडवणूक करण्याची गरज, तसेच या व्यवसायात रोजगाराच्या संधी निर्माण व्हाव्यात यासाठी तातडीने विचार करून सर्वंकष धोरण आखण्याची गरज व यावर शासनाची प्रतिक्रिया.”

मत्स्यव्यवसाय मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नांतरे झाली.

कृषी मंत्र्यांनी, “बी.टी. कापूस बियाण्यांची दर निश्चिती” इ. बाबत म.वि.प. नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

लक्षवेधी सूचना (पुढे सुरू)-

(३) श्री. पांडुरंग फुंडकर, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे माननीय मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वंधले-

“खामगाव, जि. बुलडाणा येथील नगर परिषदेला वाढीव पाणीपुरवठा करण्याच्या केंद्र शासनाच्या योजनेअंतर्गत रु. ४३.२२ कोटी रकमेच्या कामास दिनांक १ मार्च २००८ ला मान्यता मिळणे, दिनांक २९ जुलै २००९ रोजी नगराध्यक्ष खामगाव यांनी सदरची योजना रु. ५८.३२ कोटी असल्याचे दाखवून त्यापेक्षा ९.१३ टक्के जास्त दराची रु. ६३.६५ कोटी ठेकेदारास गैरकायदेशीरपणे देणे, आजपावेतो रु. ६३.६५ कोटीचे देयके अदा करणे, दर कराराप्रमाणे दर कमी असून सुद्धा २५ टक्के जास्त दराने पाईप खरेदी करणे, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण अंदाजपत्रकीय दराने काम करण्यास तयार असतांना व तसे त्यांनी लेखी कळविलेले असतानाही खाजगी ठेकेदाराला जास्त दराने नियमबाह्य पद्धतीने काम देणे, विमा रकमेची कपात न करणे, इत्यादी बाबत लेखा परीक्षणात गंभीर आक्षेप असणे, कामाची मुदत २४ महिने असून न. प. व संबंधित ठेकेदारांचे संगनमत असल्यामुळे गेल्या सहा वर्षांपासून अद्यापही काम पूर्ण न होणे, याकरिता लोकप्रतिनीधी यांनी मा. मुख्यमंत्री महोदयांना दिनांक १६ जून २०१५ रोजी सविस्तर पत्राने कळविलेले असणे, या गंभीर प्रकाराबाबत उच्चस्तरीय चौकशी करून संबंधितांवर कडक कारवाई करण्याची आवश्यकता व सदर काम पूर्ण होण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कारवाई व उपाययोजना.”

नगर विकास राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नांतरे झाली.

(४) श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे माननीय मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधले—

“कल्याण (जि. ठाणे) तालुक्यातून वाहणाऱ्या वालधुनी नदीला दिनांक २६ जुलै २००५ रोजी झालेल्या अतिवृष्टीमुळे आलेल्या महापुरात अतोनात आर्थिक नुकसान झालेले असणे, भविष्यात अशाप्रकारचे नुकसान होऊ नये यासाठी तत्कालीन मुख्यमंत्री श्री. विलासराव देशमुख यांनी वालधुनी विकास प्राधिकरणाची जिल्हाधिकारी, ठाणे यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापना केलेली असणे, एम.एम.आर.डी.ए. ने. सुमारे ७५ लाख रूपये खर्च करून नाशिकच्या मेरी या संस्थेकडून वालधुनी नदीचे सर्वेक्षण करून घेतलेले असणे, सदरहू सर्वेक्षणाच्या अहवालाचे सादरीकरण जिल्हाधिकारी ठाणे वं ठाणे जिल्ह्यातील संबंधित सर्व प्राधिकरणांचे प्रमुख व काही लोकप्रतिनिधींच्या उपस्थितीत दि. ३० जुलै २०११ रोजी ठाणे जिल्हाधिकारी कार्यालयात करण्यात येऊन त्यावेळी सदरहू नदी पात्राच्या संवर्धन व संरक्षणासाठी सुमारे ६५० कोटी रुपयांचा खर्च अपेक्षित धरलेला असणे, सदरहू सर्वेक्षण अहवाल व या नदी विकासाचा डी.पी.आर. जिल्हाधिकारी यांनी दिनांक ३ ऑगस्ट २०११ रोजी शासनास सादर केलेला असून, त्यावर अद्याप ठोस कारवाई झालेली नसणे, याबाबत अनेकदा स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे व एम.एम.आर.डी.ए. कडे निधीची मागणी केली असता संबंधित महानगरपालिकांनी हा खर्च विभागून करावा किंवा एम.एम.आर.डी.ए. कडून कर्ज घ्यावे असे कळविण्यात आलेले असणे, मात्र या नदीलगतच्या महानगरपालिकांची आर्थिक स्थिती शासनास ज्ञात असतानाही अशा प्रकारे दिलेले उत्तर येथील जनतेच्या भावनांवर मीठ चोळल्यासारखे असणे, आजमितीस कल्याण-डोंबिवली, उल्हासनगर शहरांना पाणी टंचाईमुळे अनेक समस्यांना तोंड द्यावे लागत असताना, वालधुनी नदी विकसित झाल्यास या दोन्ही शहरांचा पाणी प्रश्न कायमस्वरूपी निकालात निघून आजूबाजूच्या गावांतील शेती आणि मत्स्यव्यवसायालाही प्रोत्साहन मिळून स्थानिक नागरिकांना रोजगार संधी असल्याने उपलब्ध होण्याची संधी असल्याने या नदीपात्राच्या संवर्धनाची नितांत आवश्यकता, याप्रकरणी शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.”

नगर विकास राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नांतरे झाली.

लक्षवेधी सूचना क्रमांक ५ व ७ मंत्री महोदयांच्या विनंतीवरून तसेच लक्षवेधी सूचना क्रमांक ६ सन्माननीय सदस्यांच्या विनंतीवरून पुढे ढकलण्यात येत असल्याचे माननीय सभापतींनी घोषित केले.

४. (१) श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी, “हेमलकसा येथून सिद्धार्थ उद्यान व प्राणी संग्रहालय औरंगाबाद येथे आणलेल्या रेणू नावाच्या मादीच्या तीन बछड्यांचा झालेला मृत्यू” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

(२) श्री. जगन्नाथ शिंदे वि.प.स. यांनी, “राज्यातील सर्व शासकीय, निमशासकीय, महानगरपालिका व नगरपरिषदा रुग्णालयांच्या रुग्णालयांमध्ये अल्पदरात डायलिसिस व औषधे उपलब्ध करून देण्याची आवश्यकता” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

(३) श्री. ख्वाजा बेग, वि.प.स. यांनी, "राज्य उत्पादन शुल्क, मंगरुळपीर, जिल्हा वाशिम विभागातील जवान कै. प्रवीण हरिभाऊ मेश्राम यांच्या पत्नीस तातडीने नोकरी देण्याची आवश्यकता" इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

(४) श्रीमती शोभा फडणवीस, वि.प.स. यांनी, "नाशिक जिल्ह्यातील नंदूरबार येथील कजारभार समाजाच्या जात पंचायत समितीने एका विधवा महिलेचा केलेला छळ" इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

(५) श्री. प्रकाश गजभिये, वि.स.स. यांनी, "राज्यात बंदी असलेल्या "मनुस्मृती" या संस्कृत ग्रंथाचे मराठीत भाषांतर करून त्याची विक्री सुरू असल्याचा प्रकार उघडकीस येणे" इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

(६) श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.स.स. यांनी, "नागपूर जिल्ह्यातील काटोल नगरपरिषदेच्या रस्ते विकास प्रकल्पासाठी केंद्र शासन पुरस्कृत यू.आय.डी.एस.एम.टी. योजनेअंतर्गत दिलेला निधी खर्च न करण्याबाबत नगरविकास विभागाकडून कळविण्यात येणे" इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

(७) प्रा. जोगेंद्र कवाडे, वि.स.स. यांनी, "गडचिरोली जिल्ह्यातून वाहणाऱ्या प्राणहिता नदीवर व्हावयाच्या चेंविला प्रकल्पामुळे गडचिरोली जिल्ह्यातील अहेरी, सिरोंचा, गोंडपिंपरी व चामोर्शी तालुक्यातील शेकडो गावे बुडू लागू लागून असल्यामुळे हजारो कुटुंबे विस्थापित होण्याची भीती निर्माण" इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

५. (१) श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी, "मौजे नाथापूर, ता. व जि. बीड येथे गावगुंडांच्या त्रासाला कंटाळून अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थिनींवर शिक्षण अर्धवट सोडण्याची दुर्दैवी वळ येणे" इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

(२) श्री. ख्वाजा बेग, वि.प.स. यांनी, "अरूणावती प्रकल्पाचे उजव्या कालव्यातून पाणी सोडण्यात येण्याची आवश्यकता" इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

(३) श्रीमती शोभा फडणवीस, वि.प.स. यांनी, "विदर्भात पाणी टंचाई व दुष्काळी परिस्थिती निर्माण होत असल्याने ठोस उपाययोजना करण्याची आवश्यकता" इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

(४) श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांनी, "अनधिकृत रित्या रस्त्यावर होणाऱ्या हेलमेट विक्रीला प्रतिबंध करण्याची आवश्यकता" इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

६. सर्वश्री धनंजय मुंडे, शंकर रणपिसे, सुनील तटकरे, भाणिकराव ठाकरे, जयंत प्र. पाटील, हेमंत टकले, संजय दत्त, कपिल पाटील, अमरसिंह पंडित, अमरनाथ राजूरकर, सतीश चव्हाण, प्रा. जोगेंद्र कवाडे, श्री. संदीप बाजोरिया, अॅड. रामहरी रुपनवर, सर्वश्री. अब्दुल्ला खान दुराणी, सुभाष झांबड,

अशोक ऊर्फ भाई जगताप, आनंदराव पाटील, हरिसिंग राठोड, चंद्रकांत रघुवंशी, डॉ. सुधीर तांबे, वि.प.स. यांनी, "राज्यातील मराठवाडा, विदर्भ, पश्चिम महाराष्ट्रासह अनेक भागात दुष्काळाची निर्माण झालेली गंभीर परिस्थिती" या विषयावर म.वि.प. नियम २६० अन्वये दिलेला प्रस्ताव पुन्हा प्रस्तुत झाला.

प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सदस्यांनी भाग घेतला.

(१) प्रा. जोगेंद्र कवाडे	(२) श्री. भाई जगताप
(३) श्री. विनायक मेटे	(४) अॅड. निरंजन डावखरे
(५) श्री. कपिल पाटील	

(चर्चा अपूर्ण)

नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी, "राज्यातील नागरी भागातील बेकायदेशीर बांधकामांना निबंध/आळा घालण्याकरिता प्रस्तावित धोरणास मान्यता मिळणे" इ. बाबत नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

म.वि.प.नियम २६० अन्वये प्रस्ताव (चर्चा पुढे सुरू)-

प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सदस्यांनी भाग घेतला.

(६) अॅड. रामहरी रूपनवर	(७) श्री. प्रकाश गजभिषे
(८) श्री. रामभाऊ वडकुते	

(चर्चा अपूर्ण)

सोमवार, दिनांक १४ मार्च २०१६

१. (१) चार तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील एकशे सहा प्रश्न वेळेअभावी अतारांकित झाले.

गोंधळसदृश परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ५५ मिनिटांनी १० मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ५ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

२. ऊर्जा मंत्र्यांनी, "राज्यातील वीज निर्मितकरिता कोळसा खाणी महाराष्ट्रात राहण्याबाबत" या विषयावरील अॅड. जयदेव गायकवाड व इतर वि.प.स. यांच्या तारांकित प्रश्न क्रमांक ७९६३ ला दिनांक २३ जुलै २०१५ रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तरांच्या वेळी दिलेल्या आघासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवली.

(१) माननीय सभापतींनी, सर्वश्री. धनंजय मुंडे, सुनील तटकरे, हेमंत टकले, संदीप बाजोरिया, जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी "मुंबई आणि परिसरात अल्पवयीन मुलींचे अपहरण, बाल अत्याचारांच्या घटना यामध्ये दिवसेंदिवस झपाट्याने वाढ होत असणे, पवई येथील चार वर्षांच्या मुलीचे अपहरण करून तिच्यावर लैंगिक अत्याचार करून हत्या करणे, गोरेगावमधील एका मुलीची विक्री करण्याचा कट उघडकीस येणे, १५ लाखांच्या खंडणीसाठी अपहरण केलेल्या कल्याणमधील एका सात वर्षीय मुलाची हत्या होणे, सन २०१६ च्या फेब्रुवारी महिन्यापर्यंत बलात्काराच्या ७९ तर सन २०१५ मध्ये ४७७ घटना असणे, गुन्हेगारांवर पोलिसांचा वचक नसल्यामुळे अत्याचाराचे गुन्हे रोखण्यात पोलिसांना आलेले अपयश, त्यामुळे जनतेमध्ये निर्माण झालेले भीतीचे वातावरण" इ. बाबत म.वि.प. २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असल्याचे सांगितले. सदर विषय हा आजच्या कामकाजपत्रिकेमध्ये समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही बाबीशी निगडीत नसल्याने सूचनेस अनुमती नाकारली.

(२) माननीय सभापतींनी, सर्वश्री. धनंजय मुंडे, सुनील तटकरे, हेमंत टकले, संदीप बाजोरिया, जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी सकाळी ९.४५ वाजता "पालघर जिल्ह्यातील मोखाडा या आदिवासी-बहुल तालुक्यात रोजगार न मिळाल्यामुळे व घरात खाण्यासाठी अन्न नसल्याने श्री. सुरेश निकुळे या बेरोजगार तरुणाने स्वतःला जाळून घेऊन आत्महत्या करणे, मौजे आटपाळे या आदिवासी गावात व परिसरात रोजगार हमीचे कुठलेही काम मागील काही वर्षात उपलब्ध नसणे, एकीकडे दुष्काळ आणि रोजगारही उपलब्ध नसल्याने या परिसरातील अनेक कुटुंबे आर्थिक विवंचनेत असणे, या दुष्काळामुळे शेतकऱ्यांच्या होत असलेल्या आत्महत्यांच्या पाठोपाठ आता काम नसल्यामुळे मजुरांच्याही होत असलेल्या आत्महत्या व त्यामुळे आदिवासी व दुष्काळी भागात रोजगार हमीची कामे उपलब्ध करून देण्याची आवश्यकता" इ. बाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असल्याचे सांगितले.

श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता यांनी याबाबत आपले म्हणणे मांडले.

उपरोक्त विषय हा आजच्या कामकाजपत्रिकेमध्ये समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही बाबीशी निगडीत नसल्याने सूचनेस अनुमती नाकारली.

(३) माननीय सभापतींनी, श्री. जयंत प्र.पाटील, वि.प.स. यांनी "राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाच्या तीन दिवसीय अखिल भारतीय प्रतिनिधी सभा कार्यक्रमात भाजपा अध्यक्षतांनी भाजपा सरकार हे संघाच्या धोरणानुसारच चालणार, अशी स्पष्टांक्ती केली. तसेच, राष्ट्रीय स्वयंसेवकांच्या विचारांसाठी व ध्येयधोरणासाठी कोणतीही तडजोड केली जाणार नाही, अशी भावना व्यक्त करणे, या वरून देशामध्ये समाजवाद व धर्मवाद निर्माण होत असणे, तसेच, भविष्यनिर्वाह निधीवर लावलेला कर मागे घेण्याचा निर्णय हा भाजपाची कामगार संघटना व भारतीय मजदूर संघ यांच्या सल्ल्यांनंतर घेतला गेला, असे स्पष्ट करणे, यावरूनच केंद्र सरकार कोण चालवतो हे अद्याप स्पष्ट होत नसणे, या घटनेबद्दल राज्यातील जनतेमध्ये

तीव्र असंतोष पसरला असणे”, इ.बाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असल्याचे सांगितले. सूचनेतील विषय हा आजच्या कामकाजपत्रिकेमध्ये समाविष्ट असलेल्या कोणत्याही बाबीशी निगडित नसल्याने सूचनेस अनुमती नाकारली.

श्री. जयंत प्र. पाटील, श्री. धनंजय मुंडे, श्री. शरद रणपिसे वि.प.स. यांनी यासंदर्भात आपले म्हणणे मांडले.

गोंधळसदृश परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून २५ मिनिटांनी ५ मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ३० मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ३० मिनिटांनी ३० मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २.०० वाजता पुन्हा सुरू झाली.

सभागृहाची बैठक दुपारी २.०० वाजता ३० मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून ३० मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

३. नियम ९३ अन्वयेच्या सूचनांबाबतचा माननीय सभापतींचा निर्णय सचिवांनी वाचून दाखविला—

(१) श्री. संतीश चव्हाण व अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी, “महाराष्ट्र-कर्नाटक वादग्रस्त सीमा भागातील उमदवारानी महाराष्ट्राची आरोग्य विज्ञान अभ्यासक्रमांची एमएचसीईटी परीक्षा देण्याऐवजी कर्नाटक राज्याची प्रवेश परीक्षा द्यावी अशी अधिसूचना काढण्यात येणे” इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही, तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन देऊन असा निर्देश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(२) श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी, “पेण तालुक्यातील (जि. रायगड) वढाव काळेश्री या विठ्ठलवाडी, कान्होबा, जनवली, मंत्रीबेडी, बहिरामकोटक इ. वाड्यांना जोडणाऱ्या पुलाची बिकट अवस्था होऊन पुलाचा भाग कोसळल्यास मोठी जीवितहानी होण्याची शक्यता निर्माण होणे” इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही, तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निर्देश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(३) श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी “शासकीय रुग्णालयातील विविध सेवांसाठी दि. २८ डिसेंबर २०१५ रोजी आरोग्य विभागाने द्रुपट दरवाढ करण्याबाबत आदेश निर्गमित केल्याने २५० प्रकारच्या रुग्णशुल्कात वाढ झालेली असणे” इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही, तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निर्देश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(४) श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांनी, "पंजाब, हरियाणा, तामिळनाडू, बिहार, हिमाचल प्रदेश व राजस्थान या राज्यांनी आयसीटी शिक्षकांना सेवेत कायम करणे, मात्र महाराष्ट्रांने अद्यापही याबाबत निर्णय न घेणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही, तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन देऊन असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(५) सर्वश्री धनंजय मुंडे, सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "गेवराई, जि. बीड नगरपालिकेत कोट्यवधी रुपयांचा भ्रष्टाचार होणे, नगरसेवक व त्यांच्या कुटुंबीयांनी शासकीय जागावर अतिक्रमण करणे, शाळेच्या जागेत बिअरबार चालवणाऱ्यांना ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्यात येणे, याबाबत दि. ८ डिसेंबर २०१५ रोजी आदेश होऊनही चौकशी न होणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही, तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(६) श्री. संजय दत्त यांनी "मिरज (जि. सांगली) येथील एका पत्र्याच्या घरातून सुमारे ३ कोटी रुपयांची रोकड दि. १२ मार्च २०१५ रोजी जप्त केल्याचा धक्कादायक प्रकार उजेडात येणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही, तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन देऊन असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

४. (१) सर्वश्री विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड. राहुल नावकर, सर्वश्री आनंद ठाकूर, हेमंत टकले, सुनील तटकरे, ख्वाजा बेग, नरेंद्र पाटील, वि.प.स.यांची लक्षवेधी सूचना.

श्री. भाई गिरकर, वि.प.स. यांनी पुढील तांतडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

"मुंबईला होणाऱ्या पाणीपुरवठ्यांपैकी ७०० दशलक्ष लीटर पाणी गळतीमुळे वाया जात असणे, तर १६० दशलक्ष लीटर पाणी टँकर लॉबीकडून चोरी केले जाणे, अनेक ठिकाणी जलवाहिन्या फोडून पाणी चोरी करून पाण्याची विक्री होत असल्याने शासनाच्या महसुलाचे होत असलेले नुकसान व पाणी चोरी रोखण्यात आलेले अपयश, पाण्याची गळती रोखण्यासाठी प्रशासनाने काही उपाययोजना आखल्या असणे, पण प्रत्यक्षात गळती रोखण्यासाठी प्रशासनाला अपयश आलेले असणे, अर्थसंकल्पात तरतूद करूनही समस्या कायमस्वरूपी मिटलेली नसणे, रस्ते खोदकाम अथवा इतर खोदकामांवेळी संबंधित प्राधिकरण आणि महापालिका यांच्यात समन्वयाचा अभाव आढळून आला असणे, जीर्ण जलवाहिन्यांमुळे हजारां लीटर पाण्याची गळती होत असणे, त्यामुळे गळतीची समस्या मिटण्याऐवजी वाढतच जाणे, गतवर्षाची आकडेवारी पाहता शहर विभागात ९ हजार ६२०, पूर्व उपनगरात ४ हजार ६९७ आणि पश्चिम उपनगरात ५ हजार ४६४ एवढी जलगळती झालेली असणे, प्रत्यक्षात गळतीचे पाणी हे माफियांच्या घशात जात असणे, महापालिकेच्या जलविभागाकडे गळती रोखण्यासाठी साँडिंग

रॉड आणि लिंक लोकेटर ही उपकरणे उपलब्ध नसणे, पाण्याची गळती आणि चोरी या दोन्ही प्रकरणांची कारणमीमांसा होत नसणे, परिणामी, गळतीच्या नावाखाली मुंबईकरांचे २५ टक्के पाणी हे माफियांना विकले जात असणे, पाणी चोरी शोधून काढण्यासाठी एक विशेष पथक तयार करून हेल्योलाईनची तात्काळ व्यवस्था करण्याची गरज, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व ठोस उपाययोजना आणि शासनाची प्रतिक्रिया."

नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(२) डॉ. सुधीर तांबे, सर्वश्री शरद रणपिसे, माणिकराव ठाकरे, डॉ. नीलम गोन्हे, श्रीमती स्मिता वाघ, श्रीमती शोभा फडणवीस, वि.प.स.यांची लक्षवेधी सूचनां.

श्री. शरद रणपिसे, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींकडे अन्न व औषधे प्रशासन मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

"ऑनलाईन औषध विक्री करणाऱ्यांकडून औषधे खरेदी करणे हा गुन्हाच आहे असे मत मा.उच्च न्यायालयाने जनहित याचिकेत व्यक्त केले असून अन्न व औषध प्रशासनाने ऑनलाईन औषध कंपन्यांवर कारवाई करण्याचे आदेश मा.उच्च न्यायालयाने दिले असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले असणे, महाविद्यालयीन विद्यार्थी औषधांची ऑनलाईन खरेदी करून त्या औषधाचा दुरुपयोग करीत असणे, 'बेटी बचाओ, बेटी पढाओ' हा कार्यक्रम जोमात सुरू असतानाही गर्भपाताच्या औषधांची सुद्धा ऑनलाईन विक्री होत असणे, तसेच पेनकिलर, कॅन्सर इत्यादी औषधांची सुद्धा ऑनलाईन विक्री होत असणे, ऑनलाईन औषधांचा स्टॉक रिपोर्ट उपलब्ध न होणे, विक्रीकरिता रुग्णांना सवलतीचे आमिष दाखविण्यात येणे, सध्या सात वेबसाईटवर ऑनलाईन औषधविक्री होत असूनही राज्य शासन याबाबत आवश्यक कारवाई करीत नसल्याने नागरिकांचे जीवन धोक्यात आलेले असणे, याप्रकारे विनापरवानगी औषध विक्री करणाऱ्यांवर कडक कारवाई करण्याची आवश्यकता असणे, हे लक्षात घेता शासनाने याबाबत त्वरित करावयाची कारवाई तसेच शासनाची प्रतिक्रिया."

अन्न व औषधे प्रशासन मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(३) सर्वश्री ख्वाजा बेग, हेमंत टकले, किरण पावसकर, नरेंद्र पाटील, आनंद ठाकूर, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना.

श्री. हेमंत टकले, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींकडे पाणीपुरवठा मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

“यवतमाळ जिल्ह्यात यंदा पाणीटंचाईचे पसरलेले भीषण सावट, जिल्हा प्रशासनाने टंचाई निवारण्यास साडेबारा कोटींच्या टंचाई आराखडयाला नुकतीच दिलेली मंजूरी तर दुसरीकडे “एमआयडीसी” तील अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षित धोरणामुळे रोज लाखो लिटर पाणी वाया जात असणे, औद्योगिक वसाहतीला पाणीपुरवठा करण्यासाठी गोखी प्रकल्पावरून ४०० एमएमची टाकण्यात आलेली जलवाहिनी, जलवाहिनीत जवळपास १० ते १५ लिक्वेज असणे, त्यामुळे या जलवाहिनीतून रोज लाखो लिटर पाण्याचा होत असलेला अपव्यय, पावसाळ्यात सरासरीच्या तुलनेत कमी पाऊस झाल्याने त्याचा फटका शेतकऱ्यांना बसलेला असणे, पावसाअभावी हिवाळ्यातच प्रकल्पांतील जलपातळीत मोठ्या प्रमाणात घट झालेली असणे, अनेक प्रकल्पांत मृतसाठा शिल्लक असणे, त्यामुळे उन्हाळ्यात तीव्र पाणीटंचाईचा सामना जिल्ह्यातील नागरिकांना करावा लागण्याची शक्यता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.”

पाणीपुरवठा मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(४) सर्वश्री संजय दत्त, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, आनंदराव पाटील, प्रा. जोगेंद्र कवाडे, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना.

श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींकडे दुग्धविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

“राज्यांतील ५० सरकारी दुग्धशाळा बंद करून राज्यातील दुग्धशाळांच्या अंदाजे १८ हजार एकर जमीन ‘मेक इन इंडियाच्या’ नावाखाली विकण्याचा डाव असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ च्यासुमारास उजेडात येणे, सरकारच्या अनास्थेमुळेच राज्यातील दुग्धशाळा मरणासन्न अवस्थेत पोहोचल्या असणे, या दुग्धशाळांवर अवलंबून असलेले ७ हजार कर्मचारी, हंजारो वितरक, वाहतूकदार व दूध उत्पादन करणारे शेतकरी उद्ध्वस्त होण्याच्या मार्गावर असणे, सरकारचा दुग्धशाळा बंद करून त्यांच्या अत्यंत मोठ्याच्या जमिनी बळकावण्याचा डाव असणे, कुर्ला, वरळी येथील प्रकल्प बंद करून त्या ठिकाणची सर्व यंत्रणा भंगारात काढली जाणे, आरे दुग्धशाळा बंद करण्यासाठी नेमलेल्या अधिकाऱ्यांकडून ४०० दूध वितरण करणारी वाहने भंगारात काढण्यात येणे, सरकारी दुग्धशाळा सुरळीत चालत असताना त्या बंद करून खासगी दुग्धशाळांना वाव देण्यात येणे, राज्यातील दुग्धशाळांच्या अंदाजे आरे दुग्धशाळा-३४०० एकर, कुर्ला-२५ एकर, वरळी-२४ एकर, दापचरी (रायगड)-८५०० एकर, पालघर-५००० एकर, सोलापूर-७०८ एकर, पुणे-२९ एकर, बीड-१७ एकर, अहमदनगर-१८ एकर, नागपूर-२७ एकर अशी एकूण १८ हजार एकर जमीन विकण्यास काढणे, राज्यातील ५० दुग्धशाळांच्या जमीन विकण्यामागे राज्यशासनाने आपली भूमिका स्पष्ट करून करावयाची कार्यवाही व याबाबत राज्यशासनाची प्रतिक्रिया.”

दुग्धव्यवसाय विकास आणि मत्स्यव्यवसाय राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(५) सर्वश्री सतीश चव्हाण, धनंजय मुंडे, विक्रम काळे, अमरसिंह पंडित, अब्दुला खान दुराणी, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना.

श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींकडे उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

“मराठवाडा विभागात मागील चार वर्षांपासून दुष्काळी परिस्थिती असणे, ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना आर्थिक परिस्थितीमुळे शिक्षण घेणे अवघड झालेले असणे, शासनाने दुष्काळी परिस्थितीमुळे विद्यार्थ्यांची फी माफीची घोषणा केलेली असणे, परीक्षा फी व परीक्षा अर्ज भरण्याची शेवटची तारीख १६ जानेवारी असल्याने विद्यार्थ्यांनी कर्जाऊ पैसे घेऊन परीक्षा फी भरलेली असणे, आणि परीक्षा अर्ज व फी भरण्याची मुदत संपल्यानंतर विद्यापीठ प्रशासनाने फी माफीचे निर्देश दिलेले असणे, शासनाने १९९३ च्या अध्यादेशाचा आधार घेत शुल्क माफीची घोषणा केलेली असणे व या शुल्क माफीचा फायदा फक्त व्यावसायिक अभ्यासक्रम व अनुदानित महाविद्यालयातील ई.बी.सी. प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांनाच होणार असणे, अव्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे शिक्षण व विनाअनुदानित महाविद्यालयात शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांवर अन्याय झालेला असणे, मराठवाड्यातील दुष्काळी परिस्थितीमुळे मराठवाड्यातील सर्व प्रकारचे शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांना सर्व प्रकारच्या फी माफी करणे व ज्या विद्यार्थ्यांनी फी भरली त्यांना फी परत करणे गरजेचे असणे, यावर शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया.”

उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(६) सर्वश्री हेमंत टकले, किरण पावसकर, नरेंद्र पाटील, ख्वाजा बेग, आनंद ठाकूर, विक्रम काळे, सुनील तटकरे, प्रकाश गजभिये, वि.प.स.यांची लक्षवेधी सूचना.

श्री. हेमंत टकले, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींकडे वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

“राज्यातील इलेक्ट्रो होमिओपॅथी डॉक्टरांसाठी स्वतंत्र परिषदेची स्थापना करा’ असे आदेश मा. उच्च न्यायालयाने दिले असता सरकारने या आदेशाची अंमलबजावणी न करणे, या पार्श्वभूमीवर इलेक्ट्रो होमिओपॅथी डॉक्टरांनी दि. ८ जानेवारी २०१६ रोजी आज्ञाद मैदानात आंदोलन करण्याचा इशारा देणे, मात्र आंदोलन करणाऱ्या इलेक्ट्रो होमिओपॅथी डॉक्टरांच्या सोबत चर्चा करण्यासाठी मा. आरोग्य मंत्री यांनी उपस्थित राहण्यास नकार देणे, परिणामी इलेक्ट्रो होमिओपॅथी डॉक्टरांमध्ये शासनाप्रति निर्माण झालेला असंतोष व निराशेचे वातावरण, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया.”

वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(७) श्री. गोपीकिसन बाजोरीया, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

“मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्देशांच्या अनुषंगाने शासनाने सन २००९ पूर्वीच्या अनधिकृत धार्मिक स्थळांचे बांधकाम निष्कासित करण्याचे दिनांक १८ नोव्हेंबर २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये दिलेले आदेश, सदर आदेशानुसार राज्यात रस्त्यालागत असलेल्या अनधिकृत धार्मिक स्थळांचे बांधकाम निष्कासित करण्याची कार्यवाही सुरू होणे, सदर बांधकामे निष्कासित करतांना कोणतीही शहानिशा न करता धार्मिक स्थळांचे बांधकाम निष्कासित करण्यात येणे, काही ठिकाणी स्वतःच्या मालकीच्या खुल्या जागेमध्ये असलेल्या धार्मिक स्थळांचे बांधकाम केलेले असतानाही ते अनधिकृत ठरवून निष्कासित करण्यात येत असणे, सदर धार्मिक स्थळांचे बांधकाम निष्कासित करण्यापूर्वी जमीन मालकांना पूर्वसूचना अथवा नोटिसा बजावण्यात न येणे, धार्मिक स्थळांच्या मालकांना आपली बाजू मांडण्याची संधी न देणे, त्यामुळे भाविकांमध्ये तसेच जमीन मालकांमध्ये पसरलेले प्रचंड संतापाचे वातावरण, सदर कार्यवाहीबाबत शासनाने फेरविचार करण्याची नितांत आवश्यकता, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका.”

विधि व न्याय राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(८) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींकडे उद्योग मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

“दिल्ली-मुंबई औद्योगिक कॉरिडॉर राज्याच्या औद्योगिक व आर्थिक विकासाकरिता एक महत्त्वपूर्ण व महत्त्वाकांक्षी प्रकल्प असणे, राज्यातील दिल्ली-मुंबई औद्योगिक पट्ट्या अंतर्गत दिधी पोर्ट औद्योगिक क्षेत्राचे भूसंपादन करताना महामंडळाचे हित लक्षात न घेता निव्वळ विशिष्ट जमीन मालकांना फायदा होण्यासाठी सलग भूसंपादन न करता विखुरल्या स्वरूपात संपूर्ण गट न घेता, पैकी (Partial) संपादन झाल्याचे, प्रधान सचिव, उद्योग यांनी या संदर्भात घेतलेल्या आढावा बैठकीत निदर्शनास येणे, भूसंपादनापोटी ४५० कोटी रुपये खर्च करून देखील सार्वजनिक निधीचा योग्य प्रकारे वापर न झाल्याचे व सलगतने क्षेत्राचे संपादन न केल्याने सदरचे क्षेत्र एम.आय.डी.सी. ला सद्यःस्थितीत औद्योगिक वापरासाठी उपयोगात आणता येत नसल्याचे देखील निष्पन्न होणे, योग्य वापरासाठी एम.आय.डी.सी. ला संपादित क्षेत्र उपयोगात आणण्यासाठी संपादनामध्ये सलगता घेत नसल्यास अशा गावांचे क्षेत्र विनाअधिसूचित करण्याचा प्रस्ताव

सादर करण्याचे निर्देश देण्यात येणे, अशा प्रकारे चुकीच्या पद्धतीने भूसंपादन होत असल्याने शासनाचे ४५० कोटी रुपयांचे नुकसान होऊन संपूर्ण भूसंपादनात औद्योगिकरण अडचणीत येणे, सदर भूसंपादन प्रक्रियेत संबंधित अधिकाऱ्यांनी हितसंबंध जपत निवडक भूसंपादन केल्याने शंकडो कोटी रुपये अधिकाऱ्यांच्या खिशात गेल्याची भीती व्यक्त होणे, या प्रकरणाची उच्चस्तरीय चौकशी करण्याची लोकप्रतिनिधींनी मागणी केलेली असणे, याविषयी नागपूर येथील माहे डिसेंबर, २०१५ च्या हिवाळी अधिवेशनात चर्चा झालेली असणे, मा. उद्योग मंत्र्यांनी याबाबतची अधिकची माहिती व तपशील घेऊन काही चुकीचे झाले असले तर निश्चितपणे चौकशी केली जाईल असे लेखी उत्तर देणे, पाच गावातील सलगतेसंदर्भातील कलम ३२ (१) चे जे प्रस्ताव प्रलंबित आहेत त्याला तातडीने मान्यता देण्यात येईल असेही चर्चेवेळी आश्वासित करणे, परंतु अद्यापही भूसंपादनाबाबत उपस्थित केलेले आक्षेप व सूचना त्याचप्रमाणे लोकप्रतिनिधींनी याविषयी केलेल्या चौकशीच्या मागणीवर शासनाने कार्यवाही न केल्याने नागरिकांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष, याविषयी शासनाने त्वरित करावयाची कार्यवाही व भूमिका.”

उद्योग मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

५. 'राज्यातील मराठवाडा, विदर्भ, पश्चिम महाराष्ट्रासह अनेक भागात दुष्काळाची गंभीर परिस्थिती निर्माण होणे' या विषयावर सर्वश्री धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, सुनील तटकरे, माणिकराव ठाकरे, जयंत प्र. पाटील, हेमंत टकले, संजय दत्त, कपिल पाटील, अमरसिंह पंडित, अमरनाथ राजूरकर, सतीश चव्हाण, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, श्री. संदीप बाजोरिया, अॅड. रामहरी रूपनवर, सर्वश्री अब्दुल्लाखान दुराणी, सुभाष झांबड, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, आनंदराव पाटील, हरिसिंग राठोड, चंद्रकांत रघुवंशी, डॉ. सुधीर तांबे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव.

प्रस्ताव पुनः प्रस्तुत झाला.

महसूल, पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्र्यांनी प्रस्तावावरील चर्चेस उत्तर दिले.

श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता यांनी उत्तरादाखल भाषण केले.

सभागृहाने प्रस्तावावर विचार केला. असल्याचे माननीय तालिका सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक सायंकाळी ५ वाजून ४५ मिनिटांनी २० मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक सायंकाळी ६ वाजून ५ मिनिटांनी पुन्हा झाली.

६. राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दलच्या प्रस्तावावरील चर्चेत श्री.सुनील तटकरे, वि.प.स. यांनी भाग घेतला.

(भाषण अपूर्ण) (चर्चा अपूर्ण)

मंगळवार, दिनांक १५ मार्च, २०१६

श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेते यांनी, "राज्याचे माजी उप मुख्यमंत्री श्री. छगन भुजबळ यांना झालेली अटक" इ. बाबत नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असल्याचे सांगितले.

संसदीय कार्यमंत्र्यांनी, सभागृहाचे कामकाज सुरू झाल्यानंतर प्रश्नोत्तराचा तास घ्यावयाची प्रथा आणि परंपरा असल्याने प्रश्नोत्तराच्या तासाला सुरुवात करावी, अशी विनंती केली.

सभागृहात गोंधळसदृश्य परिस्थिती निर्माण झाल्याने माननीय सभापतींनी सभागृहाची बैठक अर्ध्या तासासाठी स्थगित केली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ०२ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ३२ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेते व श्री. विक्रम काळे, वि.प.स यांनी, "राज्याचे माजी उप मुख्यमंत्री श्री. छगन भुजबळ यांना झालेली अटक" इ. बाबतचा मुद्दा पुन्हा उपस्थित करण्याचा प्रयत्न केला.

(विरोधी पक्षातील अनेक सन्माननीय सदस्य घोषणा देत वेलमध्ये येतात.)

सभागृहात गोंधळ सुरूच राहिल्याने माननीय तालिका सभापतींनी सभागृहाची बैठक २० मिनिटांकरिता स्थगित केली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ३४ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ५४ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

१. आजच्या कामकाज पत्रिकेतील राखून ठेवण्यात आलेले तारांकित प्रश्न सभापती महोदयांच्या निदेशानुसार पुढे ढकलण्यात येत असल्याचे माननीय तालिका सभापतींनी सांगितले.

(१) आजच्या तारांकित प्रश्नोत्तराच्या यादीतील एका तारांकित प्रश्नाचे उत्तर देण्यात आले.

(२) आजच्या तारांकित प्रश्नोत्तराच्या यादीतील एकशे चोवीस प्रश्न वेळेअभावी अतारांकित झाले.

सभागृहात गोंधळ सुरूच राहिल्याने माननीय तालिका सभापतींनी सभागृहाची बैठक १० मिनिटांकरिता स्थगित केली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ५० मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १.०० वाजता पुन्हा सुरू झाली.

श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेते यांनी "राज्याचे माजी उप मुख्यमंत्री श्री. छगन भुजबळ यांना झालेली अटक" इ. बाबत मुद्दा पुन्हा उपस्थित केला.

सभागृहात प्रचंड गोंधळ निर्माण झाल्याने माननीय उप सभापतींनी सभागृहाची बैठक संपूर्ण दिवसासाठी स्थगित केली.

बुधवार, दिनांक १६ मार्च, २०१६

(१) पाच तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

शिष्टमंडळाचे स्वागत -

माननीय सभापतींनी, "सभागृहाचे कामकाज पहाण्यासाठी इस्त्राईल देशाचे मुंबईतील वाणिज्यदूत, श्री. डेव्हिड अकाव्ह (Mr. David Akov, Consul General of Israel in Mumbai) व परराष्ट्र व्यवहार मंत्रालय, इस्त्रायल मधील अन्य अधिकारी यांचे शिष्टमंडळ विशेष अभ्यागत कक्षामध्ये उपस्थित आहेत. सर्वांनी त्यांचे टाळ्यांच्या गजरात हार्दिक स्वागत करावे" असे सांगितले.

शिष्टमंडळाचे टाळ्यांच्या गजरात स्वागत करण्यात आले.

प्रश्नोत्तरे - पुढे सुरू

माननीय सभापतींनी गोंधळसदृश परिस्थितीमध्ये सभागृहाचे कामकाज चालविणे शक्य नसल्यामुळे सभागृहाची बैठक ५ मिनिटांकरिता स्थगित केली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ४४ मिनिटांनी स्थगित झाली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ४९ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

प्रश्नोत्तरे - पुढे सुरू

(१) (एक) तारांकित प्रश्न हा माननीय सभापतींच्या निदेशानुसार राखून ठेवण्यात आला.

(२) आजच्या दिवसाच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील एकशे वीस प्रश्न हे वेळेअभावी अतारांकित झाले.

(१) श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी, "राज्यातील बोगस पॅथॉलॉजिस्ट चालवत असलेल्या हजारो पॅथॉलॉजी लॅबवर कारवाई करणे" इ. बाबत नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असून सदर विषय आजच्या कामकाजपत्रिकेत समाविष्ट नसल्यामुळे उपरोक्त सूचना नाकारित आहे, तथापि, विषयाचे गांभीर्य पाहता उपरोक्त सूचनेसंदर्भात सन्माननीय सदस्यांनी आपले म्हणणे थोडक्यात मांडावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

उपरोक्त सूचनेसंदर्भात श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी आपले म्हणणे थोडक्यात मांडले.

शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी उपरोक्त सूचनेसंदर्भात खुलासा केला.

उपरोक्त सूचनेसंदर्भात श्री. भाई गिरकर, वि.प.स. यांनी आपले मत मांडले.

(२) श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांनी, "राज्यातील पत्रकारांना पेन्शन मिळावी आणि काम करताना होणाऱ्या हल्ल्यांपासून संरक्षण मिळावे यासाठी कायदा करावा या मागण्यांसाठी पत्रकारांनी 'एसएमएस भड्डीमार' आंदोलन पुकारणे" इ. बाबत नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असून सदर विषय आजच्या कामकाजपत्रिकेत समाविष्ट नसल्यामुळे उपरोक्त सूचना नाकारित आहे तथापि, विषयाचे गांभीर्य पाहता उपरोक्त सूचनेसंदर्भात सन्माननीय सदस्यांनी आपले म्हणणे थोडक्यात मांडावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

उपरोक्त सूचनेसंदर्भात श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांनी आपले म्हणणे थोडक्यात मांडले.

संसदीय कार्य मंत्र्यांनी उपरोक्त सूचनेसंदर्भात खुलासा केला.

माननीय सभापतींनी, शासनाने या विषयासंदर्भात निवेदन करावे असे निदेश दिले.

(३) श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांनी, "दिनांक १५ मार्च २०१६ रोजी नागपूर येथील हिंगणा येथे वायू गळतीमुळे चार सफाई कामगारांचा मृत्यू होणे, राज्यात पीडित कुटुंबास वेळेवर मदत न मिळणे तसेच मृत्युमुखी पडलेल्या कामगारांच्या कुटुंब सदस्यास अनुकंपा तत्त्वावर नोकरीत सामावून घेण्यात प्रशासनाकडून होत असलेली दिरंगाई" इ. बाबत नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असून सदर विषय आजच्या कामकाजपत्रिकेत समाविष्ट नसल्यामुळे उपरोक्त सूचना नाकारित आहे तथापि, विषयाचे गांभीर्य पाहता उपरोक्त सूचनेसंदर्भात सन्माननीय सदस्यांनी आपले म्हणणे थोडक्यात मांडावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

उपरोक्त सूचनेसंदर्भात श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांनी आपले म्हणणे थोडक्यात मांडले.

माननीय सभापतींनी, सन्माननीय सदस्यांच्या नियम ९३ अन्वयेच्या सूचनेच्या अनुषंगाने निवेदन करण्याबाबतचे निदेश शासनास देण्यात येणार असल्याचे सांगितले.

आजच्या दिवसाच्या कामकाजपत्रिकेतील नियम ९३ अन्वयेच्या सूचना, नियम ९३ अन्वये सूचनांवरील निवेदने, लक्षवेधी सूचना, शासकीय विधेयके, अर्धा-तास चर्चा, नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा पुढे ढकलण्यात येत असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

महसूल मंत्र्यांनी, श्री.अरूण काका जगताप यांचा विधानपरिषद सदस्य म्हणून सभागृहास परिचय करून दिला.

सहकार मंत्र्यांनी, "नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेला बँकिंग परवाना मंजूर होणे" इ. बाबत म.वि.प. नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

(क) कृषी मंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये गृह विभागाचा सन २०१०-२०११, २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय (अविभाज्य भागासह) प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवला.

(ख) कृषी मंत्र्यांनी, महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा अड्डेचाळीसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवला.

(ग) शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाचा सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय (अविभाज्य भागासह) प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवला.

(घ) मराठी भाषा मंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये मराठी भाषा विभागाचा सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय (अविभाज्य भागासह) प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवला.

(ड) ऊर्जा मंत्र्यांनी खालील अहवाल सभागृहासमोर ठेवले -

(१) महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाचा वित्तीय वर्ष सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५.

(२) महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्यादित यांचा वित्तीय वर्ष सन २०१४-२०१५.

श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी, "देशाचे उद्योगपती श्री.रतन टाटा यांच्या अलिबाग येथील बंगल्यासमोरील वॉचमनची केबिन सीआरझेड अंतर्गत तोडण्यात आलेली असणे" इ.बाबत मुद्दा उपस्थित केला.

आवश्यक ती सुरक्षा देण्यात यावी असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

उपरोक्त मुद्द्याची नोंद घेण्यात आली असल्याचे माननीय महसूल मंत्र्यांनी सांगितले.

(१) श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी, "कल्याण तालुक्यातील काटई ते बदलापूरपर्यंत रस्त्याच्या दुतर्फा असलेल्या हॉटेल, ढाबे यांच्याकडून एमआयडीसीच्या जलवाहिनीला छिद्र पाडून पाणी चोरी होणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निर्देश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(२) श्री. प्रकाश गजभिषे, वि.प.स. यांनी, "राज्यातील ५३ टोलनाक्यांमधून एस.टी. बस व स्कूल बस यांना मुक्त केले तर कंत्राटदारांना ७९८ कोटी रुपये शासनाकडून घ्यावे लागण्याचे उघडकीस येणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(३) श्री. सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "शासकीय ज्ञानविज्ञान महाविद्यालय, औरंगाबाद मुलांचे वसतिगृह बांधण्यासाठी रु. २.९८ कोटी इतकी रक्कम मान्य झाली असून वसतिगृहाचे अर्धवट झालेले काम पूर्ण करण्यासाठी रु. १.८१ कोटींची आवश्यकता असणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(४) श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी, "खोपोली शिळफाटा (ता. खालापूर, जि. रायगड) येथील व्यापारी असोसिएशन अध्यक्ष व बांधकाम व्यावसायिक श्री.राजेंद्र अभाणी यांच्यावर झालेला खुनी हल्ला" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(५) श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांनी, "जिल्हा परिषद हायस्कूल धानोरा, जि.गडचिरोली या शाळेतील अनेक विद्यार्थ्यांना अनेक वर्षांपासून विद्यावेतन मिळालेले नसणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(६) श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी, "मुंबईतील कादिवलीतील एका अल्पवयीन मुलीवर फुग्यातून ॲसिड हल्ला झाल्याचा धक्कादायक प्रकार दिनांक १५ मार्च २०१६ रोजी उघडकीस येणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(७) श्री. संदिप बाजोरिया, वि.प.स. यांनी, "भुसावळ जिल्हा जळगांव येथील तत्कालीन तहसीलदार श्रीमती वैशाली हिंगे यांनी माहे फेब्रुवारी, २०१४ मध्ये २६५५ रेशन कार्डवर एकत्रितरित्या नियतनाची वाढ करून दुकानदारांना धान्य देत असणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(८) श्री. धनंजय मुंडे व श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "जोगेश्वरी (पश्चिम) मुंबई येथील समाजवादी पटेल नगर मधील महापालिका शाळेच्या मैदानासाठी राखीव असलेल्या एका विकासकाने महापालिकेची फसवणूक करून १९ मजली बेकायदा इमारत बांधलेली असणे" इ. बाबत दिलेल्या

सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(९) अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी, "महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाच्या १० बस चालकांच्या डोळ्यामध्ये रंगदोष, रातआंधळेपणा असल्याचे दिनांक १८ एप्रिल २०१५ रोजी निदर्शनास आल्यावर त्यांना सेवेतून कमी करण्याचा अमानवी निर्णय घेण्यात येणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(१०) श्री. अनिल भोसले, वि.प.स. यांनी, "वाशिम नगरपरिषदेअंतर्गत भुयारी गटार योजना, रस्ते योजना, प्रशासकीय इमारत इ. कामांसाठी ई-निविदा न काढताच कामे सुरू करण्यात येणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(११) श्री. नरेंद्र पाटील, वि.प.स. यांनी, "दक्षिण मुंबईतील जसलोक रुग्णालयाच्या व्यवस्थापनाविरुद्ध कामगारांच्या अंतर्गत युनियनने कामगार आयुक्तांकडे लेखी तक्रार दिल्याची बाब माहे फेब्रुवारी, २०१६ च्या दुसऱ्या सप्ताहात उघडकीस येणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(१२) श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी, "बीड जिल्ह्यातील महिला बचत गटांनी तयार केलेले साहित्य विक्री व प्रदर्शनासाठी ठेवण्याकरिता येत असलेल्या अडचणी आणि निधी उपलब्ध असतानाही केवळ प्रशासकीय दिरंगाईमुळे विक्री केंद्राच्या बांधकामास विलंब होणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(१३) श्री. सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद येथील मुलांच्या वसतिगृहाच्या बांधकामासाठी १६ कोटी रुपये निधी मिळण्याबाबत होत असलेली मागणी" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(१४) श्री. जयंत प्र. पाटील व संजय दत्त, वि.प.स. यांनी, "कामांटे (नवी मुंबई) येथील एम.जी.एम. मेडिकल कॉलेजमध्ये एम.बी.बी.एस. तसेच नर्सिंगचे शिक्षण घेणाऱ्या ३६ विद्यार्थिनींना जेवणातून विषबाधा झाल्याची घटना उघडकीस येणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(१५) श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी, "फिक्स डोस कॉम्बिनेशन असलेल्या तब्बल ३४४ औषधांवर तज्ज्ञ केंद्रीय आरोग्य मंत्रालयाने दिनांक १६ मार्च २०१६ रोजी बंदी घातल्याचे निदर्शनास येणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(१६) श्री. हरिभाऊ राठोड, वि.प.स. यांनी, "हिंगणा (नागपूर) येथील एमआयडीसी पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत दिनांक १५ मार्च २०१६ रोजी शौचालयाच्या चेंबरमध्ये वायूगळती होऊन चार सफाई कामगारांचा मृत्यू होणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(१७) सर्वश्री. धनंजय मुंडे व सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "मौजे पायगाव-व. खारगांव, ता. भिबंदी, जि.ठाणे येथे मे.सनसिफ इन्व्हेस्टमेंट या घटकास उद्योग संचालनालयाने प्रायव्हेट इंडस्ट्रीयल स्थापन्याकरिता परवानगी देणे, मात्र त्या ठिकाणी निवासी संकुलाचे बांधकाम करून सर्वसामान्यांना विकणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

प्रस्ताव पुनः प्रस्तुत झाला.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ३७ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून १५ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दलच्या आभारप्रदर्शनाच्या प्रस्तावावर चर्चा - चर्चा पुढे सुरू

प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला :

(१) श्री. सुनील तटकरे

(२) श्रीमती शांभा फडणवीस

(३) श्री. शरद रणपिसे

(४) श्री. जयंत प्र.पाटील

(चर्चा अपूर्ण)

गोंधळसदृश परिस्थितीमध्ये सभागृहाचे कामकाज चालविणे शक्य नसल्यामुळे माननीय तालिका सभापतींनी सभागृहाची बैठक १० मिनिटांसाठी स्थगित केली.

सभागृहाची बैठक सायंकाळी ४ वाजून ४२ मिनिटांनी स्थगित केली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक सायंकाळी ४ वाजून ५२ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दलच्या आभारप्रदर्शनाच्या प्रस्तावावर चर्चा - चर्चा पुढे सुरू

प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला -

श्री.जयंत प्र. पाटील - भाषण पूर्ण	(५) श्री. हेमंत टकले
(६) आर्कि. अनंत गाडगीळ	(७) प्रा. अनिल सोले
(८) श्रीमती विद्या चव्हाण	(९) अॅड. रामहरी रुपनवर

(चर्चा अपूर्ण)

मुख्यमंत्र्यांनी, "राज्यातील डान्सबार बंद करण्यासंदर्भात प्रारूप विधेयक प्रस्तावित करणे" इ. बाबत म.वि.प. नियम ४७ अन्वये निवेदन केले.

राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दलच्या आभारप्रदर्शनाच्या प्रस्तावावर चर्चा - चर्चा पुढे सुरू

प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला -

अॅड. रामहरी रुपनवर - भाषण अपूर्ण

(चर्चा अपूर्ण)

सभागृहाची बैठक आता स्थगित होऊन उद्या गुरुवार, दिनांक १७ मार्च २०१६ रोजी सकाळी १०.०० वाजता पुनः भरेल. सकाळी १०.०० ते १२.०० वाजेपर्यंत विशेष बैठक होईल. या विशेष बैठकीमध्ये माननीय राज्यपालांच्या अभिभाषणावर चर्चा व माननीय मुख्यमंत्र्यांचे उत्तर होईल. त्यानंतर दुपारी १२ वाजून १५ मिनिटांनी सभागृहाची नियमित बैठक भरेल असे माननीय तालिका सभापतींनी सांगितले.

गुरुवार, दिनांक १७ मार्च २०१६

राज्यपालांच्या अभिभाषणावरील आभारप्रदर्शनाचा प्रस्ताव पुनः प्रस्तुत झाला.

प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

(१) अॅड. रामहरी रुपनवर	(२) श्री. नागो पुंडलिक गाणार
(३) अॅड. निरंजन डावखरे	(४) प्रा. जोगेंद्र कवाडे
(५) श्रीमती दिप्ती चवधरी	(६) श्री. भाई गिरकर
(७) श्री. किरण पावसकर	(८) श्री. सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील
(९) श्री. ख्वाजा बेग	(१०) अॅड. हुस्नबानू खलिफे
(११) श्री. रामराव वडकुते	(१२) श्री. सुभाष झांबड
(१३) श्री. विक्रम काळे	(१४) श्री. हरिसिंग राठोड
(१५) अॅड. जयदेव गायकवाड (भाषण अपूर्ण)	

(चर्चा अपूर्ण)

सभागृहाची विशेष बैठक आता स्थगित होत असून सभागृहाची नियमित बैठक दुपारी १२ वाजून १५ मिनिटांनी पुन्हा भरेल' असे माननीय तालिका सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची विशेष बैठक दुपारी १२ वाजून १० मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची नियमित बैठक दुपारी १२ वाजून १५ मिनिटांनी माननीय सभापती श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर यांच्या अध्यक्षतेखाली सुरू झाली.

तारांकित प्रश्न क्र. १४७२५ बाबत.

आजच्या तारांकित प्रश्नोत्तराच्या यादीतील अनुक्रमांक १ वरील तारांकित प्रश्न क्रमांक १४७२५ "राज्यात मराठा, मुस्लिम आणि धनगर समाजाला आरक्षण देण्याबाबत" या प्रश्नाला उत्तर देण्यासाठी तारांकित प्रश्नात सामाजिक न्याय मंत्री महोदयांचे नाव छापण्यात आले आहे. परंतु, मुस्लिम समाज, मराठा समाज आणि धनगर समाजाला आरक्षण देण्याबाबत लेखी प्रश्न विचारण्यात आलेले आहेत. हा आरक्षणाचा प्रश्न तीन विभागांशी संबंधित असल्यामुळे उद्या सकाळी मुख्यमंत्री महोदयांनी स्वतः या तारांकित प्रश्नाला उत्तर द्यावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(१) सात तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(३) आजच्या दिवसाच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील चौऱ्याहत्तर प्रश्न वेळेअभावी अतारांकित झाले.

सर्वश्री धनंजय मुंडे, सुनील तटकरे, हेमंत टकले, अमरसिंह पंडित, सतीश चव्हाण वि.प.स. यांनी, "बीड जिल्ह्यातील अंबेजोगाई पोलीस ठाण्यात कार्यरत असलेले पोलीस नाईक श्री. संतोष चाटे यांनी वरिष्ठ पोलीसांच्या दबावतंत्राला बळी पडून केलेली आत्महत्या, आत्महत्या करण्यापूर्वी लिहिलेल्या चिठ्ठीत वरिष्ठ पोलीस अधिकारी आपल्यावर दबाव टाकत असल्याचे नमूद करणे" या विषयावर २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असून उक्त विषय आजच्या कामकाज पत्रिकेमध्ये समाविष्ट नसल्यामुळे ही सूचना अमान्य करित असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

२. (१) सामान्य प्रशासन राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकास मंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये सामान्य प्रशासन विभागाची सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत तसेच योजनेतर (अविभाज्य भागासह) योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवली.

(२) वित्त राज्यमंत्र्यांनी, (अ) महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी सन २०१५-२०१६ (ब) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र विकास मंडळे आदेश, २०११ च्या नियम ७ अन्वये वार्षिक योजना २०१६-२०१७

मधील प्रदेशनिहाय नियत वाटपाबाबतचे मा. राज्यपाल यांचे दिनांक ११ मार्च २०१६ रोजीचे निदेश (क) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकास मंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये नियोजन विभागाची सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांचा योजनेतर आणि सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांचा योजनांतर्गत (अविभाज्य भागासह) योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(३) उच्च व तंत्र शिक्षण राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकास मंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाची सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(४) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकास मंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) विभागाची सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

३. (१) श्री. अमरसिंह पंडित वि.प.स. यांनी, "मौजे पिंपळनेर, ता. जि. बीड येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्र व कर्मचारी निवासस्थानाच्या बांधकामासाठी रु. १०३ लक्षचा निधी मंजूर करूनही बिहित मुदतीत कंत्राटदाराने काम पूर्ण न करणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(२) श्री. किरण पावसकर वि.प.स. यांनी, "मुंबई महापालिकेच्या के.ई.एम., नायर व सायन रुग्णालयातील डॉक्टरांवर रुग्णांच्या मृत्यूनंतर त्यांच्या नातेवाईकांकडून वारंवार हल्ले होणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(३) श्री. संजय दत्त वि.प.स. यांनी, "परल (मुंबई) येथील केईएम रुग्णालयात दिनांक १६ मार्च २०१६ रोजी शौचालयात गेलेल्या एका रुग्णाच्या नातेवाईकाचा सदर रुग्णालयातील प्रशासनाच्या हलगर्जीपणामुळे मृत्यू होणे" इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(४) सर्वश्री. धनंजय मुंडे, सतीश चव्हाण वि.प.स. यांनी, "अकोला जिल्ह्यातील तेलहारा तालुक्यातील शिधापत्रिकाधारकांचा २०० किंवा २०० तांदूळ वाहतूकदार कंत्राटदाराने काळ्या बाजारात विकल्याचे सिद्ध

होऊनही वाहतूक कंत्राटदाराच्या अपिलाला अन्न व नागरी पुरवठा मंत्री यांनी मार्च, २०१६ मध्ये स्थगिती देणे याप्रमाणे काळा बाजार करणाऱ्यांना सरकार पाठीशी घालत असणे” इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(५) श्री. प्रकाश गजभिये वि.प.स. यांनी, “राज्यात शाळाबाह्य विद्यार्थ्यांचा आढावा घेण्यासाठी दिनांक ४ जुलै २०१५ रोजी केलेल्या सर्व्हेमध्ये शाळाबाह्य असलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या ५५ हजार असल्याचे निदर्शनास येणे” इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही. तथापि, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे असा निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

४. (ख) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे -

(१) विधिव न्याय राज्यमंत्र्यांनी, सन २०१६ चे वि.स.वि.क्रमांक ६ - महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्तव्यवस्था (सुधारणा) विधेयक, २०१६ मांडले व सदर विधेयक विचारात घेण्यात यावे असा प्रस्ताव मांडला.

प्रश्न प्रस्तुत झाला.

(अ) विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव-

सन २०१६ चे वि.स.वि.क्रमांक ६ - महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्तव्यवस्था (सुधारणा) विधेयक, २०१६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन विधानपरिषदेच्या १२ सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे.

उपरोक्त प्रस्ताव प्रस्तुत झाला.

(ब) विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव-

सन २०१६ चे वि.स.वि.क्रमांक ६ - महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्तव्यवस्था (सुधारणा) विधेयक, २०१६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन विधानपरिषदेच्या १० सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे.

उपरोक्त प्रस्ताव प्रस्तुत झाला.

विधेयक विचारात घेण्यासंबंधीचा प्रश्न व विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याचे प्रस्ताव यावर एकत्रित चर्चा होईल असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

उपरोक्त प्रस्तावावरील चर्चेत श्री. शरद रणपिसे यांनी भाग घेतला.

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्यासंबंधीचा श्री. शरद रणपिसे वि.प.स. व श्री. धनंजय मुंडे (विरोधी पक्ष नेता) यांचे प्रस्ताव सभागृहाच्या अनुमतीने मागे घेण्यात आले.

विधेयक विचारात घेण्यासंबंधीचा प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

विधेयक खंडशः विचारात घेण्यात आले.

खंडशः विचारानंतर उपरोक्त विधेयक संमत झाले.

(२) सहकार मंत्र्यांनी, सन २०१६ चे वि.सं.वि. क्रमांक ३- महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०१६ मांडले व सदर विधेयक विचारात घेण्यात यावे असा प्रस्ताव मांडला.

प्रश्न प्रस्तुत झाला.

(अ) विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव-

सन २०१६ चे वि.सं.वि.क्रमांक ३ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०१६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन विधानपरिषदेच्या १२ सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे.

उपरोक्त प्रस्ताव प्रस्तुत झाला.

(ब) विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री. जयंत प्र. पाटील, शरद रणपिसे वि.प.स. यांचा प्रस्ताव-

सन २०१६ चे वि.सं.वि.क्रमांक ३ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) विधेयक, २०१६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन विधानपरिषदेच्या १० सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे.

उपरोक्त प्रस्ताव प्रस्तुत झाला.

विधेयक विचारात घेण्यासंबंधीचा प्रश्न आणि विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्यासंबंधीचे प्रस्ताव या दोन्ही प्रस्तावांवर एकत्रित चर्चा होईल. त्यानंतर मंत्र्यांचे उत्तर झाल्यानंतर प्रथम विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्यासंबंधीचा प्रस्ताव मतास टाकला जाईल. तो असंमत झाल्यानंतर विधेयक विचारात घेण्यासंबंधीचा प्रश्न मतास टाकला जाईल. आता सन्माननीय सदस्यांनी भाषणास सुरुवात करावी असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

विधेयकावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

(१) श्री.शरद रणपिसे

(२) श्री.जयंत प्र.पाटील

(३) श्री. धनंजय मुंडे

सहकार मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्यासंबंधीचा श्री. धनंजय मुंडे (विरोधी पक्ष नेता) यांचा प्रस्ताव मतास टाकून संमत झाला.

(चर्चा अपूर्ण)

श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी, "दिनांक १४ मार्च रोजी सीबीएससी बोर्डचा गणित विषयाचा पेपर अतिशय कठीण असणे", इ. बाबत मुद्दा उपस्थित केला.

शिक्षण मंत्र्यांनी याबाबत खुलासा केला.

५. सर्वश्री शरद रणपिसे, धनंजय मुंडे, सुनील तटकरे, संजय दत्त, हेमंत टकले, जनार्दन चांदूरकर, अमरसिंह पांडित, अनंतराव गाडगीळ, अनिल भोसले, मुझफ्फर हुसेन, किरण पावसकर, जयवंतराव जाधव, श्रीमंती दिप्ती चवधरी, श्री.जयदेव गायकवाड, अॅड. राहुल नावकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री अनिल तटकरे, प्रकाश गजभिये, विक्रम काळे, संदीप बाजोरिया, अॅड.निरंजन डावखरे, सर्वश्री अब्दुल्लाखान दुराणी, ख्वाजा बॅंग, रामराव वडकुते, जंगनाथ शिंदे, सुभाष झांबड, अॅड. हुस्नबानू खलिलफे, डॉ. सुधीर तांबे, सर्वश्री चंद्रकांत रघुवंशी, हरिसिंह राठोड, अॅड. रामहरी रुपनवर, प्रा. जोगेंद्र कवाडे, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव -

श्री. मुझफ्फर हुसेन वि.प.स. यांनी पुढील प्रस्ताव मांडला व भाषण केले.

"राज्यातील विभागीय मुख्यालये असलेली शहरे-मुंबई, पुणे, नागपूर, अमरावती, औरंगाबाद व नाशिक तसेच राज्यातील इतर महानगरपालिका क्षेत्रात असलेली शहरे यांची लोकसंख्या मोठ्या प्रमाणात वाढत असणे, या शहरांच्या विविध भागात वाढत असलेले घन कचऱ्याचे ढिग, घन कचऱ्याचे व्यवस्थापन करण्याची महानगरपालिकांची यंत्रणा अपुरी व कालबाह्य झालेली असणे, शहरातील घन कचऱ्याचे व्यवस्थापन करण्यात महापालिकांना येत असलेले अपयश, घनकचऱ्यांमुळे पसरणारी दुर्गंधी तसेच नागरिकांच्या आरोग्यास निर्माण झालेला धोका, तसेच शहरातील मलनिःस्सारणाची यंत्रणा कार्यक्षम नसल्यामुळे नद्यांमध्ये हाणारे प्रदुषण, सातत्याने वाहनांच्या संख्येत होणारी वाढ, त्यामुळे होणारे ध्वनी व वायू प्रदुषण रस्त्यांची होणारी दुरवस्था, अपघाताचे वाढते प्रमाण, मोठ्या प्रमाणात भेडसावत असलेली पार्किंग समस्या, राज्यातील मेट्रो प्रकल्पांचा समतोल राखून मेट्रो प्रकल्प

त्वरीत सुरू करण्याची आवश्यकता तसेच केंद्र शासनाच्या स्मार्ट सिटी योजनेअंतर्गत मिळणारा अत्यंत अपुरा निधी, याकामी शहरातील नागरिकांवर वाढणारा अतिरिक्त सेवा करांचा बोझ, त्यामुळे शहरातील घनकचरा, वाहतूक समस्या, प्रदूषण, मेट्रो प्रकल्प याकडे शासनाने विशेष लक्ष देण्याची आवश्यकता असतांनाही शासनाचे त्याकडे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाविरुद्ध पसरलेला तीव्र अमंगलभाव, यावर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(भाषण अपूर्ण)

(चर्चा अपूर्ण)

सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून १६ मिनिटांनी मध्यंतरासाठी स्थगित झाली.

मध्यंतरानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून ४६ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

सभागृहात मंत्री महोदय उपस्थित नसल्यामुळे सभागृहाची बैठक १५ मिनिटांकरिता स्थगित करित असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून ४८ मिनिटांनी १५ मिनिटांकरिता स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी ३ वाजून ०५ मिनिटांनी सुरू झाली.

६. सन २०१५-२०१६ च्या खालील मंत्र्यांच्या विभागांच्या पुरवणी मागण्या एकत्रितपणे चर्चेस घेण्यांत येतील असे माननीय सभापतींनी सांगितले व मागण्यांवरील चर्चेची कार्यपद्धती विशद केली.

(१) मुख्य मंत्री,

(२) महसूल, पुनर्वसन व मदत कार्य, भूकंप पुनर्वसन, अल्पसंख्याक विकास आणि

औकाफ, कृषि आणि फलोत्पादन, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय, राज्य उत्पादन

शुल्क मंत्री,

(३) वित्त आणि नियोजन, वने मंत्री,

(४) शालेय शिक्षण, क्रोडा आणि युवक कल्याण, उच्च व तंत्र शिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य मंत्री,

(५) सहकार, पणन आणि वस्त्रोद्योग, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री,

(६) ग्रामविकास आणि जलसंधारण रोजगार हमी योजना, महिला व बालविकास मंत्री,

(७) आदिवासी विकास मंत्री,

- (८) जलसंपदा, खार जमीन मंत्री,
 (९) परिवहन मंत्री,
 (१०) उद्योग मंत्री,
 (११) ऊर्जा, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्री,
 (१२) पाणी पुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री,
 (१३) सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री,

उपरोक्त विभागाच्या मागण्यांवरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

(१) श्री. कपिल पाटील	(२) प्रा. जोगेंद्र कवाडे
(३) श्री. विक्रम काळे	(४) श्री. रामनाथ मोते
- (चर्चा अपूर्ण)

राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दलच्या आभार प्रदर्शनाच्या प्रस्तावावर चर्चा—(चर्चा पुढे सुरू)

मुख्यमंत्र्यांनी उपरोक्त आभार प्रदर्शनाच्या प्रस्तावावरील चर्चेस उत्तर दिले.

प्रस्ताव मतास टाकून संमत झाला.

सन २०१५-२०१६ च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा—(चर्चा पुढे सुरू)

चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला:

(५) श्रीमती विद्या चव्हाण	(६) अॅड.रामहरी रुपनवर
(७) श्री. प्रकाश गजभिये	(८) श्री. नागो पुंडलिक गाणार
(९) श्री. हेमंत टकले	(१०) श्री. सुभाष झांबड
(११) अॅड. राहुल नावेंकर	(१२) श्री. मुझफ्फर हुसेन
(१३) श्री. हरिसिंग राठोड	(१४) श्री. जयंत प्र. पाटील

वित्त राज्य मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले व सर्व विभागांच्या मागण्या सभागृहाने मान्य कराव्यात अशी विनंती केली.

सन २०१५-१६ च्या खर्चाच्या पूरक विवरणपत्रावरील चर्चा संपली असल्याचे माननीय तालिका सभापतींनी सांगितले.

शुक्रवार, दिनांक १८ मार्च, २०१६

श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी, "दि. १७ मार्च २०१६ रोजीच्या प्रश्नोत्तराच्या यादीतील राखून ठेवण्यात आलेला ता.प्र.क्र. १४७२५ आजच्या कामकाजामध्ये दर्शविण्यात न येणे" इ. बाबत उपस्थित केलेल्या मुद्द्यासंदर्भात सन्माननीय सदस्यांना या प्रश्नाच्या बाबतीत पुढील आटवड्यात न्याय मिळेल असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी, "राज्याचा अर्थसंकल्प सभागृहाला सादर करण्यापूर्वी माननीय राज्यपालांच्या निर्देशामध्ये जी आकडेवारी दिली आहे त्यामुळे एकप्रकारे राज्याचा अर्थसंकल्प फुटला असणे" इ. बाबत उपस्थित केलेल्या मुद्द्यासंदर्भात संसदीय कार्य मंत्र्यांनी खुलासा करून यासंदर्भात वित्त मंत्री उत्तर देतील असे सांगितले.

१. (१) सहा तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) आजच्या दिवसाच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील शहाण्णव वेळेअभावी अतारांकित झाले.

आज नियम २८९ अन्वये नियम स्थगित ठेवण्यासंबंधीच्या ज्या सूचना आल्या आहेत त्या दालनात नाकारण्यात आल्या असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

२. विधानसभेने संमत केल्यास-विधेयक विचारात घेणे—

वित्त राज्यमंत्र्यांनी, सन २०१६ चे वि.स.वि क्रमांक ९ - महाराष्ट्र (पुरवणी) विनियोजन विधेयक, २०१६ विचारात घेण्यात यावे असा प्रस्ताव सभागृहाच्या अनुमतीने मांडला.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला

विधेयक विचारात घेण्यात आले

(खंड २ ते ३, अनुसूची खंड १, संपूर्ण शीर्षक व हेतुवाक्य हे एका पाटीमागून एक या प्रमाणे विचारात घेण्यात आले. त्यांच्या बाबतीत कोणतीही शिफारस करण्यात आली नाही.)

ज्याअर्थी, परिषदेस कोणतीही शिफारस करावयाची नाही, त्याअर्थी, परिषदेला कोणतीही शिफारस करावयाची नाही, अशा शिफारशीसह हे विधेयक विधानसभेकडे परत पाठविण्यात येईल असे माननीय सभापतींनी घोषित केले.

३. (१) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्षनेते यांनी, "जलसंपदा विभागामार्फत करण्यात येणाऱ्या अभियंता भरती प्रक्रियेत परीक्षा सेवा शुल्क कमी करण्याची आवश्यकता" इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

यासंदर्भात शासनाने निवेदन करावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

श्री. जयंत पाटील, वि.प.स. यांनी, “राजमाता जिजाऊच्या समाधी परिसरात सुविधा उपलब्ध करून देणे” इ. बाबत मुद्दा उपस्थित केला असता माननीय सभापतींनी नोंद घेतली असल्याचे सांगितले.

४. (१) ग्रामविकास मंत्र्यांनी, “जळगाव जिल्ह्यातील नशिराबाद ग्रामपंचायतीत झालेल्या लाखोंच्या अपहाराबाबत” या विषयावरील श्री. मनीष जैन, माजी वि.प.स. यांच्या तारारिकित प्रश्न क्रमांक १८०४२ ला दिनांक ५ ऑगस्ट, २०११ रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तरांच्यावेळी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवली.

(२) महिला व बालविकास मंत्र्यांनी, “परळी (जि. बीड) येथील शिशुगृहातील बालके गायब झाल्याबाबत” या विषयावरील सर्वश्री धनंजय मुंडे, सनील तटकरे, अमरसिंह पंडित, सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांच्या तारारिकित प्रश्न क्रमांक ५२२७ ला दिनांक ६ एप्रिल २०१५ रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तरांच्यावेळी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवली.

५. (क) (१) कौशल्य विकास व उद्योजकता राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये कौशल्य विकास व उद्योजकता विभागाची सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनेतर व योजनांतर्गत योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(२) विधि राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये विधि व न्याय विभागाची वार्षिक योजना सन २०१०-२०११ ते सन २०१४-२०१५ च्या योजनांतर्गत वैधानिक विकास मंडळनिहाय राज्यस्तर नियतव्ययाची विभागणी व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र तसेच योजनेतर मंडळनिहाय वितरित निधी व झालेल्या खर्चाचे सन २०१४-२०१५ चे विवरणपत्र सभागृहसमोर ठेवले.

(ख) महसूल राज्यमंत्र्यांनी, (१) महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा बाबन्नावा वार्षिक अहवाल (२) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये महसूल व वन विभागाची सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनेतर आणि सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनांतर्गत योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती आणि (३) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये अल्पसंख्याक विकास विभागाची सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनेतर आणि सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनांतर्गत (अविभाज्य भागासह) योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(३) कृषी आणि फलोत्पादन राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास आणि मत्स्यव्यवसाय विभागांची सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनेतर आणि सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनांतर्गत (अविभाज्य भागासह) योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(ग) वैद्यकीय शिक्षण व सांस्कृतिक कार्य मंत्र्यांनी, (१) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाची सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनेतर व योजनांतर्गत (अविभाज्य भागासह) योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती (२) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाची सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनेतर आणि सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनांतर्गत योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(घ) पणन राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाची सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनेतर व योजनांतर्गत योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(ड) ग्रामविकास आणि जलसंधारण मंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाची सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनेतर आणि सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनांतर्गत (अविभाज्य भागासह) योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(च) संसदीय कार्य मंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये संसदीय कार्य विभागाची सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनेतर (अविभाज्य भागासह) योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(छ) जलसंपदा मंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये जलसंपदा विभागाची सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनेतर आणि सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनांतर्गत योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(ज) पाणी पुरवटा व स्वच्छता मंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये पाणी पुरवटा व स्वच्छता विभागाची सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षाची योजनेतर आणि सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षाची योजनांतर्गत योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(झ) सार्वजनिक आरोग्य राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये सार्वजनिक आरोग्य विभागाची सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षाची योजनेतर व योजनांतर्गत (अविभाज्य भागासह) योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(ट) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाची सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षाची योजनेतर आणि सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षाची योजनांतर्गत (अविभाज्य भागासह) योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्र्यांनी, "व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना प्रवेश घेणाऱ्या सामाजिक मागास आणि आर्थिक दुर्बल घटकातील विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजना लागू करणे" इ. बाबत म.वि.प. नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

श्री. विक्रम काळे, वि.प.स. यांनी, "राज्यात १० हजार शिक्षक आणि मुख्याध्यापक अतिरिक्त होणार असणे" इ. बाबत मुद्दा उपस्थित केला.

श्री. रामनाथ मोते, वि.प.स. यांनी यासंदर्भात आपले मत मांडले.

शासनाने याविषयी पुढील आटवड्यात निवेदन करावे असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी, "नियम ९३ च्या सूचनांवरील निवेदन आणि अशासकीय कामकाजाबाबत विरोधी पक्षाला न्याय मिळावा" इ. बाबत कार्यपद्धतीविषयक मुद्दा उपस्थित केला.

पुढील आटवड्यापासून विशेष बेटक घेऊन अशासकीय कामकाज आणि अर्धा-तास चर्चा पूर्ण करण्यात येतील तसेच सन्माननीय सदस्यांना नियम ९३ च्या निवेदनाच्या माध्यमातून जे काही अतिरिक्त मांडावयाचे आहे ती बाब तपासून घेण्यात येईल असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ३५ मिनिटांनी स्थगित झाली.

सभागृहाची बैठक दुपारी २.०० वाजता पुन्हा सुरू झाली.

६. वित्त राज्यमंत्र्यांनी सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा राज्याचा अर्थसंकल्प सभागृहाला सादर केला.

सन २०१६-१७ चा अर्थसंकल्प सभागृहाला सादर झाला असून सन्माननीय सदस्यांना अर्थसंकल्पीय प्रकाशने सूटकेसच्या माध्यमातून देण्याची व्यवस्था वित्त विभागातर्फे तळ मजल्यावरील वितरण केंद्रावर करण्यात आली आहे. सन्माननीय सदस्यांनी वितरण केंद्रावरून सादरहू प्रकाशने घ्यावीत अशी सूचना माननीय सभापतींनी केली.

सोमवार, दिनांक २१ मार्च, २०१६

श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेते यांनी, “राज्याचे महाअधिवक्ता श्री. श्रीहरी अणे यांनी जालना येथे मराठवाडा वेगळा करण्याबाबत भूमिका मांडणे.” इ.बाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये प्रश्नोत्तराचा तास स्थगित करून या विषयावर चर्चा घेण्यात यावी असा मुद्दा उपस्थित केला व आपले मत व्यक्त केले.

श्री. संजय दत्त, श्री. जयंत प्र.पाटील, श्री. शरद रणपिसे, श्री. हेमंत टकले, श्री. कपिल पाटील, श्री. विक्रम काळे, वि.प.स. यांनी उपरोक्त मुद्यासंदर्भात आपले मत व्यक्त केले.

(विरोधी पक्षाचे अनेक सन्माननीय सदस्य वेलमध्ये येऊन घोषणा देतात.)

सभागृहात गोंधळसदृश परिस्थिती निर्माण झाल्याने माननीय सभापतींनी सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजेपर्यंत स्थगित केली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून २३ मिनिटांनी स्थगित केली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १-०० वाजता पुन्हा सुरू झाली.

महसूल मंत्र्यांनी, “राज्याचे महाअधिवक्ता श्री. श्रीहरी अणे यांनी केलेल्या वक्तव्याबाबत मुख्यमंत्र्यांसमवेत चर्चा करून निर्णय घेण्यात येईल.” असे सांगितले.

सभागृहात गोंधळसदृश परिस्थितीमुळे सभागृहाचे कामकाज करणे शक्य नसल्यामुळे माननीय तालिका सभापतींनी सभागृहाची बैठक दिवसभरासाठी तहकूब केली.

मंगळवार, दिनांक २२ मार्च, २०१५

गणसंख्येअभावी सभागृहाची बैठक स्थगित करीत असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक सकाळी १० वाजता २० मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक सकाळी ११ वाजून २० मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

मुख्यमंत्र्यांनी, "महाधिवक्ता श्रीहरी अणे यांनी त्यांच्या पदाचा दिलेला राजीनामा" इ. बाबत नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

(अ) अशासकीय विधेयक—

श्रीमती शोभा फडणवीस, वि.प.स. यांनी, सन २०१६ चे वि.प.वि.क्रमांक -१ महाराष्ट्र झाडे तोडण्याबाबत (विनियमन) अधिनियम, १९६४ सभागृहाच्या अनुमतीने पुरःस्थापित केले.

(ब) अशासकीय ठराव -

(१) श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांचा ठराव क्रमांक १६

"राज्यातील अनेक नद्यांच्या परिसरात रासायनिक कारखाने, साखर कारखाने व इतर अनेक प्रकारचे उद्योग उभारण्यात आले असून या कारखान्यातील तसेच नदीकाठच्या गावातील प्रदूषित सांडपाणी नदीत सोडण्यात येत असल्यामुळे नदीकाठावरील अनेक गावांमध्ये विशेषतः कोकण व पश्चिम महाराष्ट्रात नद्यांचे पाणी पिण्यास अयोग्य झाले असून त्यामुळे रहिवाशांच्या आरोग्यावर आणि शेतकऱ्यांच्या व बागायतदारांच्या तसेच मच्छीमार बांधवांच्या जीविकेच्या साधनांवर होणारा विपरीत परिणाम लक्षात घेता राज्यातील जलप्रदूषण समस्येवर उपाय शोधून जलप्रदूषणास प्रभावीरीत्या आळा घालण्यासाठी शासनाने कडक उपाययोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानपरिषद शासनास करीत आहे."

श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी उपरोक्त ठराव मांडला व भाषण केले.

ठराव प्रस्तुत झाला.

ठरावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

(१) श्रीमती शोभा फडणवीस

(२) श्री. प्रकाश गजभिये

(३) श्री. हेमंत टकले

पर्यावरण राज्यमंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

सभागृहाच्या अनुमतीने ठराव मागे घेण्यात आला.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेते यांचा ठराव क्रमांक ८६

"राज्यातील सुशिक्षित बेरोजगारांचे वाढते प्रमाण, नोकरी व रोजगाराअभावी त्यांच्यात निर्माण झालेले वैफल्य, शासनाने बंद केलेला सुशिक्षित बेरोजगार भत्ता, रोजगाराच्या भाग भांडवलासाठी बँकांसारख्या आर्थिक संस्थांकडून येणाऱ्या अडचणी, या बाबी विचारात घेता बेरोजगारांच्या समस्या परिणामकारकपणे सोडविण्यासाठी व गरीब कुटुंबातील व्यक्तीला रोजगार मिळविण्याच्यादृष्टीने एक सक्षम व स्वतंत्र यंत्रणा

स्थापन करण्यात यावी व सुशिक्षित बेरोजगारांना पुन्हा भत्ता सुरू करावा, रोजगारासाठी भागभांडवलाची सोय करावी व बंदी घालण्यात आलेली नोकर भरती पुन्हा सुरू करावी, अशी शिफारस ही विधानपरिषद शासनास करीत आहे.”

श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्षनेते यांनी उपरोक्त ठराव मांडला व भाषण केले.

ठराव प्रस्तुत झाला.

ठरावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

- (१) अॅड. निरंजन डावखरे (२) श्री. जगन्नाथ शिंदे
(३) श्री. सतेज ऊर्फ बंटी पाटील

(चर्चा अपूर्ण)

सभागृहाची विशेष बैठक सकाळी ११ वाजून ५५ मिनिटांनी स्थगित झाली.

सभागृहाची नियमित बैठक दुपारी १२ वाजून १५ मिनिटांनी माननीय सभापती श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर यांच्या अध्यक्षतेखाली सुरू झाली.

१. (१) सात तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) आजच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील एकशे दोन प्रश्न हे वेळेअभावी अतारांकित करण्यात आले.

सर्वश्री धनंजय मुंडे, सुनील तटकरे, हेमंत टकले, जयंत प्र.पाटील, अमरसिंह पंडित, विक्रम काळे, संदीप बाजोरिया तसेच, सर्वश्री शरद रणापिसे, संजय दत्त, वि.प.स. आणि श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांनी, “राज्यात भीषण दुष्काळाची परिस्थिती असूनही दुष्काळाबाबत राज्य शासन गंभीर नसणे, अमरावती विभागातील अमरावती, वाशिम, अकोला, यवतमाळ या चारही जिल्ह्यात भीषण दुष्काळ असताना त्यातील ४६६७ गावांमध्ये दुष्काळ जाहीर करण्याचे शासनाने जाणीवपूर्वक टाळणे, त्यामुळे माननीय मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीटाने या ४६६७ गावांमध्येही दुष्काळ जाहीर करण्याचे आदेश देणे, दुष्काळ जाहीर न झाल्याने दुष्काळी मदत न मिळणे” इ. बाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असून उक्त विषय आजच्या कामकाज पत्रिकेमध्ये समाविष्ट नाही. तसेच या विषयावर या सभागृहात दि.१०, ११, व १४ मार्च, २०१६ रोजी म.वि.प. २६० अन्वये चर्चा पूर्ण झाली आहे. त्यामुळे ही सूचना अमान्य करीत आहे. परंतु सन्माननीय सदस्यांना दोन मिनिटे बोलण्याची संधी देत आहे, असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेते यांनी उपरोक्त सूचनेबाबत आपले म्हणणे मांडले.

गोंधळसदृश परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे सभागृहाची बैठक १० मिनिटांकरिता स्थगित करित असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ३० मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ४० मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

गोंधळसदृश परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे सभागृहाची बैठक स्थगित करित असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ४९ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून ३० मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी, "मागच्या आठवड्यात सीबीएसई गणित पेपराच्या विषयासंदर्भात माननीय मंत्री श्री.विनोद तावडे यांनी दिलेल्या आश्वासनानुसार त्यांनी केंद्रीय मंत्री महोदयांशी झालेल्या भेटीसंदर्भातील माहिती सभागृहाला अवगत करणे," इ.बाबत माहितीचा मुद्दा उपस्थित केला.

शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी यासंदर्भात अधिक खुलासा केला.

सर्वश्री संजय दत्त, मुद्दामुखर हुसेन, शरद रणपिसे वि.प.स. यांनी, "मुंबई आणि औरंगाबाद येथे दोन पत्रकारांवर झालेला हल्ला, तर अंबाजोगाई येथील दोन पत्रकारांना गंभीर गुन्ह्यात अडकवून माध्यमाचा आवाज बंद करण्याचा घडलेला प्रकार तसेच एका मुजोर पोलिसांने मी मराठीचे पत्रकार श्री. अजय दुधाने यांना मारहाण व शिवीगाळ केल्याचे माहे मार्च २०१६ मध्ये निदर्शनास येणे. एबीपी माझा व 'दिव्य मराठीचे' पत्रकार यांना मारहाण होणे, पत्रकारांच्या सुरक्षिततेबाबत शासनाकडून होत असलेले दुर्लक्ष, त्यामुळे पत्रकारांबाबत निर्माण झालेली तीव्र नाराजी" इ. बाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असून उक्त विषय आजच्या कामकाज पत्रिकेमध्ये समाविष्ट नसल्यामुळे ही सूचना नाकारित आहे, असे माननीय उपसभापतींनी सांगितले.

गृहनिर्माण राज्यमंत्र्यांनी, "बी.डी.डी. चाळींचा पुनर्विकास" इ. बाबत नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

२. (१) नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यांसाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये नगरविकास विभागाची सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षाची योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(२) गृहनिर्माण राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यांसाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये गृहनिर्माण विभागाची सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षाची योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(३) कामगार राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाची सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(४) महिला व बालविकास राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये महिला व बाल विकास विभागाची सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(५) अन्न व नागरी पुरवठा राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण विभागाची सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षांची योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

३. (अ) : म.वि.प. नियम १३ अन्वये सूचना—

नियम १३ अन्वयेच्या सूचने संदर्भातील निर्णय सचिव वाचून दाखवतील, असे माननीय उपसभापतींनी सांगितले.

दिनांक २१ मार्च, २०१६ रोजीच्या सूचना :—

(१) श्री सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "औरंगाबाद येथील शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण (आय.टी.आय.) संस्थेमधील वसतिगृहांची दुरवस्था झालेली असणे," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम १३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय उपसभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(२) श्री किरण पावसकर, वि.प.स. यांनी, "मुंबईतील म्हाडाच्या वसाहती व भूखंडांवर अतिक्रमण होऊ नये याकारिता मुंबई कार्यकारी अभियंत्यांना सुरक्षा अधिकारी नेमण्याचे अधिकार असणे, मात्र कोट्यवधी रुपये खर्च करूनही अतिक्रमणे रोखण्यात म्हाडाला आलेले अपयश," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम १३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय उपसभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(३) सर्वश्री धनंजय मुंडे, सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "मौजे पाचौड, ता.पैठण (जि. औरंगाबाद) येथे ५ टॅकरने १० खेपांद्वारे पाणीपुरवठा करण्यात येत असल्याची शासन नोंद असली तरी प्रत्यक्षात गावाला पाणीपुरवठा होत नसणे. तसेच टॅकरवर जीपीएस व लॉगबुक नसणे," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा

नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय उपसभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

दिनांक २२ मार्च, २०१६ रोजीच्या सूचना :-

(४) श्री नरेंद्र पाटील, वि.प.स. यांनी, "पुणे जिल्ह्यातील (ता.आंबेगाव) अवसारी फाटा, मंचर येथील मे.पराग मिल्क फुडस् प्रायव्हेट लिमिटेड येथील कामगारांना कोणतीही पूर्वसूचना न देता कामावरून काढण्यात येणे," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय उपसभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(५) श्री अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी, "१४ खेडी संगमं जळगाव, ता. गोवराई, जि. बीड संयुक्त पाणीपुरवठा योजनेचे काम महाराष्ट्र प्राधिकरण, बांधकाम विभाग, बीड यांनी पूर्ण करणे, या योजनेतील लाखो रुपये किमतीचे साहित्य व योजना तत्कालीन सरपंच यांनी हडप केल्याची तक्रार करूनही कोणतीही कारवाई न करणे," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय उपसभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(६) श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी, "दिल्ली-मुंबई इंडस्ट्रीयल कॉरीडॉरच्या प्रकल्पामध्ये केंद्र शासनाकडून इगतपुरी-नाशिक-सिन्नर या औद्योगिक क्षेत्राचा समावेश करण्यात आलेला असणे; मात्र जलसंपदा विभागाने नाशिक जिल्ह्यात पाणी नसल्याचा अहवाल दिल्यामुळे दिल्ली मुंबई इंडस्ट्रीयल कॉरीडॉरच्या विद्यमान टप्प्यामधून नाशिकला वगळले जाणे," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय उपसभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(७) श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी, "कल्याण-डोंबिवली महापालिकेने जानेवारी, २०१६ पासून मनपा क्षेत्रातील लहान-मोठ्या ८५ रस्त्यांच्या रुंदीकरणाची मोहीम हाती घेतलेली असताना, बाधित नागरिकांच्या पुनर्वसनाबाबत कोणतेही नियोजन न करणे," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय उपसभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(८) सर्वश्री धनंजय मुंडे, सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "महावितरण या वीज वितरण कंपनीने ग्राहकांना बसवून दिलेली नवीन मीटर सदांश असणे, रोलेक्स कंपनीने पुणे, भांडुप, कल्याण, नागपूरसह राज्यभरातील ग्राहकांना दिलेल्या या मीटरमध्ये दोष असल्याचे सिद्ध होणे," इ. बाबत दिलेल्या सूचनेतील विषय हा नियम ९३ अन्वयेचा होत नाही मात्र याबाबत शासनाने निवेदन करावे, असा निदेश देऊन माननीय उपसभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(ब) : म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनेला अनुलक्षून निवेदने -

(१) अॅड. हुस्नबानू खलिफे, वि.प.स. यांनी, "दिनांक ७ मार्च, २०१६ रोजी मानखुर्द, मुंबई येथील रेल्वे स्थानक परिसरातील ४ वर्षांच्या मुलीचे अपहरण करून तिच्यावर बलात्कार करून केलेली हत्या," इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय उपसभापतींच्या निर्देशानुसार गृह (शहरे) राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(२) श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी, "रायगड जिल्ह्यासह कोकणातील मच्छीमारांच्या समस्यांबाबत आझाद मैदान, मुंबई येथे काढण्यात आलेला मोर्चा," इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींच्या निर्देशानुसार मत्स्यव्यवसाय राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(३) श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांनी, "राज्याच्या प्लॅनमधील शाळा व तुकड्यांमधील शिक्षकांचे पगार तरतुदीअभावी वेळेवर न होणे," इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींच्या निर्देशानुसार शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(४) श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी, "वैद्यकीय प्रवेश पूर्वपरीक्षेबाबत औरंगाबाद येथे परीक्षा केंद्र सुरू करणे," इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींच्या निर्देशानुसार शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(५) सर्वश्री अमरसिंह पंडित, सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "महाराष्ट्र-कर्नाटक सीमावर्ती भागातील विद्यार्थ्यांच्या सोयीसाठी कर्नाटक राज्याच्या आरोग्य विज्ञान अभ्यासक्रमाऐवजी एमएचटी-सीईटी परीक्षेला बसण्याची संधी मिळणे," इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींच्या निर्देशानुसार उच्च शिक्षण मंत्र्यांनी निवेदन केले.

(६) श्री. अनिल भोंसले, वि.प.स. यांनी, "राज्यातील असंघटित कामगारांसाठी धोरण राबविणे," इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींच्या निर्देशानुसार कामगार राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

(७) सर्वश्री धनंजय मुंडे, सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "शेंदूरवाडा (ता.गंगापूर, जि.औरंगाबाद) येथे शासनाने रस्त्यासाठी संपादित केलेल्या जमिनीचा मोबदला मिळणे," इ. बाबत दिलेल्या नियम १३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींच्या निदेशानुसार ग्रामविकास मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

४. (१) अॅड. अनिल परब, श्री. अनिल भोसले, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना.

अॅड. अनिल परब, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधले-

"महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९ कलम १६ अन्वये कोणत्याही शासकीय कर्मचाऱ्यांनी शासनाची पूर्वमंजूरी मिळाल्याशिवाय प्रत्यक्षपणे किंवा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यापारात किंवा धंद्यात गुंतता कामा नये किंवा दुसरी कोणतीही नोकरी स्वीकारता कामा नये, असा नियम असताना कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या कर निर्धारक व संकलक या पदावर कार्यरत असलेले श्री. अनिल लाड हे Maha Talent IT Solutions Private Limited व Kast-ri Nivara Creators Private Limited या दोन्ही कंपन्यांच्या संचालक पदावर कार्यरत असणे. उक्त कंपनीच्या द अर्टिकल्स ऑफ असोशिएशन व मेमोरॅंडम ऑफ असोशिएशन या Maha Talent IT Solutions Private Limited मधील मुद्दा क्रमांक २० मध्ये श्री. अनिल हरीभाऊ लाड हे तहहयात (कायमस्वरूपी) संचालक पदी असल्याचे स्पष्ट नमूद असणे, याप्रमाणे नियमाचे उल्लंघन करून उपरोक्त दोन्ही कंपनीच्या संचालक पदावर कार्यरत असणे, श्री. लाड यांचे सन २०११-१२ या वर्षाचे मत्ता व दायित्व कार्यालयाकडे उपलब्ध आहे परंतु सन २०१२-१३, २०१३-१४, २०१४-१५, २०१५-१६ चे मत्ता व दायित्व अद्यापि सादर केलेले नसणे, तसेच श्री. अनिल हरीभाऊ लाड यांनी केलेल्या परदेश दौऱ्यासंबंधी व त्यास घेतलेल्या परवानगीबाबतची कागदपत्रे कार्यालयास सादर करण्याबाबत सहायक आयुक्त, कल्याण डोंबिवली महानगरपालिका, कल्याण यांनी दिनांक १९ जानेवारी, २०१६ रोजी कळवूनही अद्यापि श्री. लाड यांच्याकडून कोणतीच कार्यवाही न होणे, सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन निर्णय क्र वशिअ-१२१४/प्र. क्र. २६/११ दिनांक २ जून, २०१४ मधील मुद्दा क्रमांक ४ मध्ये विवरणपत्र सादर न करणे व विलंबाने सादर करण्याचे परिणाम यामधील (ब) मध्ये तसे विवरणपत्र सादर केले नसेल तर त्यास प्रतिनियुक्ती किंवा विदेश दौऱ्यास अनुमती देण्यात येऊ नये असे स्पष्ट असतानाही श्री. लाड यांची मुळ नियुक्ती सरळसंवेने प्रभाग क्षेत्र अधिकारी म्हणून करण्यात येणे, उक्त प्रकरणी शासनाद्वारे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करण्यात येत असून दोषी श्री. अनिल हरीभाऊ लाड यांना पाठिशी घालण्याच्या हेतू असलेला प्रयत्न, शासनाच्या नियमांची व जनतेच्या पैशाची उधळपट्टी करणाऱ्या दोषी व्यक्तींची सखोल चौकशी करून शासन स्तरावर कडक कारवाई करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

नगर विकास राज्य मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली

(२) अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधले-

“अंबरनाथसह बदलापूर ही महानगरपालिका नव्याने स्थापन करण्याचा शासनाने दिनांक ८ जानेवारी २०१६ रोजी निर्णय घेण्यात आल्याचे निदर्शनास येणे, तसेच सदर नवीन महापालिका स्थापन करण्यास मुंबई प्रदेश विकास प्राधिकरणाने देखील अनुकूलता दर्शविली असल्याबाबतचा अहवाल शासनाकडे सादर केला असल्याचे दिनांक १५ जानेवारी २०१६ रोजी निदर्शनास येणे, त्यानुसार त्याबाबतचा अहवाल तातडीने सादर करण्याचे आदेश शासनाने कोकण विभागीय आयुक्तांना दिले असल्याचेही त्याचसुमारास (माहे जानेवारी २०१६ मध्ये) निदर्शनास येणे, अंबरनाथ-बदलापूर परिसरातील लोकसंख्या दिवसेंदिवस झपाट्याने वाढत असल्याने त्यातुलनेत विस्तारणाऱ्या या शहरात पायाभूत सुविधा उभ्या करण्याची क्षमता या नगरपालिकांच्या अवाक्याबाहेर असल्याचे कारण दर्शवून सदरची नवीन महापालिका स्थापन करण्यासंदर्भात शासनाकडून कार्यवाही करण्यात येणे, तथापि मुंबई महानगर प्रादेशिक प्राधिकरणाने (MMRDA) शासनास सादर केलेला अहवाल ह्या बांधकाम व्यवसायिकांच्या हिताचा/बिल्डर्सधाजिणा असल्याने त्यास बदलापूरच्या सर्व पक्षियांचा विरोध असल्याचे व बदलापूर नगरपालिकेने दिनांक ८ जानेवारी २०१६ रोजीच्या सर्वसाधारण सभेत तसा ठराव देखील संमत करून विरोध दर्शविल्याचेही दिनांक ९ जानेवारी २०१६ रोजी निदर्शनास येणे, परिणामी एकीकडे या परिसरातील नागरिकांना नागरी सोयी-सुविधा मिळण्यापासून वंचित राहण्याची आलेली पाळी, व परिणामी नागरी व पायाभूत सोयी-सुविधांसाठी वेळोवेळी आंदोलने करावी लागत असणे हे लक्षात घेता, - तसेच बदलापूर नगरपालिकेचीही याबाबतची भूमिका विचारात घेऊन, या प्रकरणी शासनाने निर्णय घेण्याची आवश्यकता व त्याबाबत शासनाने प्रतिक्रिया.”

नगर विकास राज्य मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(३) आर्कि. अनंत गाडगीळ, श्रीमती शोभा फडणवीस, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना.

आर्कि. अनंत गाडगीळ, वि.प.स.यांनी पुढील तातडीच्या व महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधले -

“मुंबई-पुणे एक्सप्रेस वेवर अपघाताचे प्रमाण दिवसेंदिवस वाढत जाणे, वर्षाला सरासरी ३५० अपघात घडले असून त्यामध्ये १०० हून अधिक लोक मृत्यूमुखी पडलेले असणे, येथे ॲम्ब्युलन्स सेवा उपलब्ध नसल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास येणे, उजव्या व मधल्या लेनमधून ट्रक जात असल्यामुळे लहान वाहने चालविण्यास त्रास होणे, दिवसासुद्धा २५ ते ३० फूट लांबीच्या ट्रक्सना वाहतुकीची परवानगी देणे, अमृतांजन ब्रिज येथे असे लांब ट्रक अडकल्याने ५ ते ६ तास वाहतुकीचा

खोळंबा होणे, रविवारी सकाळी कोटयवधी किमती गाडयांच्या पुणे ते लोणावळा अनधिकृत रेसेस आयोजित केल्या जाणे, येथे तासाला ८० कि.मी. ची मर्यादा असताना या रेसच्या गाडया १५० कि.मी. वेगाने चालविल्या जात असणे, यामुळे गंभीर अपघातांची शक्यता निर्माण होत असणे, संपूर्ण एक्सप्रेस वेवर मेकॅनिक पॉईंट व लोणावळा एक्झिट सोडल्यास वाहतूक पोलीस नजरेस न पडणे, येथील वाहतुकीच्याबाबत शासन करीत असलेले दुर्लक्ष, परिणामी जनतेत निर्माण झालेला तीव्र असंतोष व चिडीची भावना त्यामुळे येथील वाहतुकीला शिस्त लावण्याबाबत शासनाने करावयाची तातडीची कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया.”

गृह (ग्रामीण) राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तर झाली.

(४) सर्वश्री. प्रकाश गजभिये, शरद रणपिसे, संजय दत्त, मुझफ्फर हुसेन, भाई जगताप, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना.

श्री. शरद रणपिसे, वि.प.स.यांनी पुढील तातडीच्या व महत्त्वाच्या बाबीकडे राज्य उत्पादन शुल्क मंत्र्यांचे लक्ष वेधले--

“संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यात दारुबंदी करण्यासाठी वेगवेगळ्या संस्थांमध्ये वेळोवेळी आंदोलन करण्यात येणे, तरीही दारुबंदीकडे सरकारने दुर्लक्ष करणे, त्यामुळे वेळप्रसंगी समाजामध्ये तसेच माणसा-माणसांमध्ये होत असलेले कलह, दारुच्या नशेत होणारी हाणामारी, तसेच तरुण पिढी, शालेय विद्यार्थी यांच्यामध्ये द्वारुचे व्यसनात होणारी प्रचंड वाढ, अनेकांचे संसार दारुपायी उध्वस्त होणे, या कारणांमुळे यवतमाळ व बुलढाणा जिल्ह्यामध्ये दारु बंदीसाठी आंदोलन व मोर्चे काढण्यात येणे, राज्यात फक्त २६ जानेवारी, १५ ऑगस्ट, ३० जानेवारी शहीद दिन, १ मे महाराष्ट्र दिन, २ ऑक्टोबर, आषाढी व कार्तिकी एकादशी निमित्त शासनातर्फे संपूर्ण दिवस दारुबंदी ठेवण्यात येत असणे, इतर दिवशी दारु विक्रीकरिता मुभा असणे, तसेच वेगवेगळ्या समाजाच्या वतीने साजऱ्या करण्यात येणाऱ्या सणांच्या दिवशी व इतर घरगुती लग्न समारंभात दारुच्या मेजवान्या होत असणे, म्हणून सर्व सामान्यांकडून डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जयंती, बुद्ध जयंती, ईद मिलादुनब्बी, महावीर जयंती, रामनवमी, ख्रिसमस, गुरूनानक जयंती व अण्णासाहेब साठे जयंती या दिवशी झाय डे ठेवण्याची मागणी होत असणे, राज्यात उत्पादन शुल्क अधिकारी यांच्याकडे वरील दिवशी झाय डे ठेवण्याबाबत निवेदन देणे, त्यांच्या माध्यमातून, जिल्हाधिकार्यांच्या माध्यमातून राज्य शासनाकडे या मागणीचा प्रस्ताव पाठविणे व महाराष्ट्र प्रोहिबिशन अॅक्ट, १९४९ मधील कलम ९ए (२) (बी) व कलम २६ (बी) मध्ये अमेंडमेंट करणे, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.

राज्य उत्पादन शुल्क राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(५) डॉ. अपूर्व हिरे, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री. गुरुमुख जगवानी, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना.

डॉ. अपूर्व हिरे, वि.प.स.यांनी पुढील तातडीच्या व महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्र्यांचे लक्ष वेधले —

“कोल्हापूर येथे टोलमुक्तीसाठी स्थानिक जनतेने केलेल्या तीव्र आंदोलनाची दखल घेत शासनाने कोल्हापूर शहरात टोल मुक्तीचा निर्णय घेणे व त्यानुषंगाने अधिसूचना प्रसिद्ध केल्याचे दिनांक ५ फेब्रुवारी २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास येणे, कोल्हापूरच्याच धर्तीवर राज्यात अन्य ठिकाणीही जनतेस आर्थिकदृष्ट्या असह्य ठरणारी व अप्रस्तुतरित्या सुरू असलेली टोल वसुली थांबविण्याची केली जाणारी मागणी, धुळे ते नाशिक या अवघ्या दिडशे कि.मी. अंतरासाठी वाहनधारकांना तीन-तीन टोल नाक्यांवर टोल अदा करावा लागणे, संबंधित वाहन चालकांत यामुळे शासनाविषयी अन्यायाची भावना निर्माण होणे, राज्यातील कोल्हापूर वा अन्य भागातील नागरिकांप्रमाणेच धुळे-नाशिक जिल्हावासीयसुद्धा शासनास कर अदा करणारे असणे, सबब या भागातील जनतेलाही टोलमाफी मिळावी अशी जनतेकडून आग्रही मागणी केली जाणे, राज्यातील टोलमाफी प्रश्नी भेदाभेद असू नये, अशी प्रतिक्रिया व्यक्त होणे, यामागणीच्या अनुषंगाने टोल वसुली/टोल मुक्ती संदर्भात समान धोरण अंमलात आणण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.”

सार्वजनिक बांधकाम राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(६) श्रीमती शोभाताई फडणवीस, श्री. जयवंतराव जाधव, अॅड. जयदेव गायकवाड, सर्वश्री नरेंद्र पाटील, अनिल भोसले, संदिप बाजोरिया, नागो पुंडलिक गाणार, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना.

श्रीमती शोभा फडणवीस, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व महत्त्वाच्या बाबीकडे महिला व बाल विकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधले —

“राज्यात कुपोषणाचे वाढते प्रमाण, अमरावती विभागातील मेळघाट धारणी व चिखलदरा येथील सन २०१० ते २०१५ या कालावधीत ० ते ६ वयोगटातील २ हजाराहून जास्त बालकांचा कुपोषणामुळे झालेला मृत्यू, तर ० ते १ वर्षातील १४३० अर्भकांचा त्यात समावेश असणे, त्यातच विदर्भातील गडचिरोली, गोंदिया, भंडारा जिल्ह्यात बालमृत्यूत गेल्या ४ वर्षांत १३ टक्के घट होणे, तर वधंत ९ महिन्यात १५१ बालमृत्यू होणे, देशातील सर्वाधिक कुपोषित असलेल्या २०० जिल्ह्यांच्या केंद्र पुरस्कृत एकात्मिक बाल

सेवा योजना अंतर्गत प्रकाशित झालेल्या यादीत महाराष्ट्रातील वर्धा, बुलढाणा, नंदूरबार, नांदेड, गडचिरोली, चंद्रपूर, जळगांव, वाशिम, अहमदनगर, परभणी, धुळे, बीड, अमरावती, जालना, नागपूर, गोंदिया या जिल्हांचा समावेश असणे, त्यातच कुपोषणामुळे होणाऱ्या मृत्यूंवर आळा घालण्यासाठी ठोस पावले उचलण्याचे आदेश २००६ पासून शासनास उच्च न्यायालयाकडून देण्यात येणे, त्याची राज्य शासन व प्रशासनाकडून काहीच दखल न घेतली जाणे, त्याबाबत अमरावती येथील डॉ. वर्मा यांचेद्वारे मा. उच्च न्यायालयात अवमान याचिका दाखल केली जाणे, शासनामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजना पुरेशा आरोग्य यंत्रणे अभावी केवळ कागदोपत्री राबविल्या जाणे, त्याचा फायदा लाभार्थ्यांना न मिळणे, परंतु राज्यात वाढत्या कुपोषणामुळे बालमृत्यू होण्याच्या प्रकारात झालेली वाढ, त्यामुळे विशेषतः अमरावती व गडचिरोली जिल्ह्यात वाढत असलेले कुपोषणाचे प्रमाण, त्यामुळे राज्यात ग्रामीण रूग्णालयात औषधसाठा उपलब्ध करून देऊन मुलांना योग्य वाटप होण्याकरिता शासनाने घ्यावयाची दक्षता, त्यातच शासनाने कुपोषणावर मात करण्यासाठी कुपोषण मुक्त गांवे पुरस्कार योजना राबवूनही अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षामुळे आलेले अपयश, शासनाने कुपोषणावर मात करण्यासाठी मुलांना योग्य आहार व औषधीसाठा उपलब्ध करून देण्याची आवश्यकता, शासनाचे याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, शासनाने यावर करावयाची कारवाई व उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया.”

महिला व बाल विकास मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(७) सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, संजय दत्त, शरद रणपिसे, प्रा. जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री जयवंतराव जाधव, मुझफ्फर हुसेन, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना.

श्री संजय दत्त, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्र्यांचे लक्ष वेधले -

“मुंबई एन्ट्री पॉइंट आणि मुंबई-पुणे एक्सप्रेस वे वरील टोलमुक्तीबाबत वेगवेगळी आश्वासने राज्य शासनाने दिलेली असणे, परंतु अद्यापपर्यंत टोलमुक्तीबाबतचा प्रश्नच सुटत नसल्याने सदरील अहवालच शासनाने बासनात गुंडाळून ठेवला असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास येणे, शासनाने मोठा गाजावाजा करित नेमलेल्या आनंद कुलकर्णी समितीचा अहवालच शासनास सादर झाला नसल्याची बाब माहितीच्या अधिकारात उघडकीस येणे, परिणामी मुंबई एन्ट्री पॉइंट आणि मुंबई-पुणे एक्सप्रेस वे वरील टोलमुक्तीकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष व टाळाटाळ, त्यामुळे जनमानसांत शासनाप्रती पसरलेले तीव्र असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाने करावयाची तातडीची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.”

सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

५. (१) श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी, "शहापूर तालुक्यातील (जि.ठाणे) भातसा धरणग्रस्तांना अद्याप शासकीय नोकऱ्यांमध्ये सामावून न घेणे," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(२) श्रीमती शोभा फडणवीस, वि.प.स. यांनी, "मुंबई शिवडी परिसरातील कों.गणपत लक्ष्मण पाटील मंडई धोकादायक स्थितीत असून सदर मंडईचा पुनर्विकास करण्याची आवश्यकता," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(३) श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांचे फळ हंगामात वानर-माकड या वन्यप्राण्यांच्या टोळ्यांमुळे मोठ्या प्रमाणात होणारे नुकसान, या वन्य प्राण्यांपासून फळबागांचे संरक्षण करून शेतकरी, बागायतदारांना दिलासा देण्याची आवश्यकता," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(४) श्री. विक्रम काळे, वि.प.स. यांनी, "महाराष्ट्र शासनाने नुकतेच विदर्भातील वर्धा व नागपूर या मध्यवर्ती सहकारी बँकाना विशेष आर्थिक सहाय्य करण्याचे स्वीकारलेले धोरण, त्याच धर्तीवर शासनाने मराठवाड्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना आर्थिक मदत देण्याची गरज," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(५) श्री. दत्तात्रय सावंत, वि.प.स. यांनी, "राज्यातील प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांतील हजारो विनाअनुदानित शिक्षक मागील १५ वर्षांपासून विनावेतन असणे," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(६) श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी, "गेवराई (जि.बीड) येथील भूमी अभिलेख कार्यालयातील भूमापकाच्या त्रासामुळे एका शेतकऱ्याने आत्महत्येचा केलेला प्रयत्न," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(७) श्री. आनंदराव पाटील, वि.प.स. यांनी, "शेती आणि ऊर्जेच्या बचतीबाबत शासनाने घोषित केलेल्या विविध योजनांची तातडीने अंमलबजावणी करणे," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(८) श्री. नागो पुंडलिक गाणार, वि.प.स. यांनी, "प्राथमिक आणि माध्यमिक शाळांच्या मुख्याध्यापकांच्या अधिकारांमध्ये केलेला भेदभाव तातडीने दूर करणे," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(९) अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी, "ग्रुप ग्रामपंचायत, मोर्डे-करबेले झोरेवाडी, ता.संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी येथे गावातील रस्त्यांवर अद्यापपर्यंत विद्युत पोल व पथदिव्यांची व्यवस्था करण्यात आलेली नसणे," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(१०) श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी, "धरणांच्या शेजारी असलेल्या ठाणे जिल्ह्यात पाणी टंचाईचा प्रश्न गंभीर बनला असून खाजगी टँकर चालकांकडून नागरिकांची बेसुमार लूट केली जात असणे, टँकरमाफीयांवर वचक ठेवण्यासाठी शासनाने तातडीने करावयाची कारवाई," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(११) श्री. हेमंत टकले, वि.प.स. यांनी, "चुकीच्या कंपनीला विधिमंडळाच्या महत्वाच्या सभागृहाच्या कामकाजाच्या ऑडिओ व्हिड्युअलचे टेंडर दिले जाणे," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(१२) श्री. आनंद ठाकूर, वि.प.स. यांनी, "पालघर जिल्ह्यात जव्हार तालुक्यातील चालतवड, वडवली, भरमशंट, कौलावे, विक्रमगड तालुक्यातील साकरे, दादुर्डे, कुर्ले, खुर्जे, आलुंडा, मोखाडा तालुक्यातील पळसुंडा, मोखाडा, खोडाळा या ठिकाणी रेशनिंग व आश्रमशाळेचे धान्य साठविण्यासाठी आदिवासी विकास महामंडळाने बांधलेल्या गोदामांकडे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष," इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

श्री. रामराव वडकुते, वि.प.स. यांनी, "आझाद मैदान येथे १९ तारखेपासून श्री. श्रावण वाकसे, त्यांची पत्नी आणि इतर लोक आमरण उपोषणाला बसलेले असणे, या बाबत शासनाने लक्ष घालून उपोषणकर्त्यांची दखल घेण्याची आवश्यकता," इ.बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

शासनाने यामध्ये लक्ष घालावे, असे माननीय तालिका सभापतींनी सांगितले.

६. नियम स्थगित करण्याबाबत वित्त राज्यमंत्र्यांनी वि.प. नियम २८९ अन्वये पुढील प्रस्ताव मांडला-

"महाराष्ट्र विधानपरिषद नियमांतील नियम २२८(१) मधील सात दिवसांच्या कालावधीबाबतची तरतूद सन २०१६-२०१७ च्या अर्थसंकल्पावरील चर्चेच्या संदर्भात स्थगित करण्यात यावी."

श्री. सुनील तटकरे, वि.प.स. यांनी, अर्थसंकल्पावरील चर्चेचा कालावधी कमी करण्याच्या उपरोक्त प्रस्तावाला विरोध दर्शविला.

प्रा. जनार्दन चांदूरकर, वि.प.स. यांनीही उपरोक्त मुद्द्याच्या समर्थनात मत व्यक्त केले.

प्रस्ताव प्रस्तुत झाला.

प्रस्ताव मतास टाकून संमत झाला.

७. अर्थसंकल्पावरील चर्चेत पुढील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

(१) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्षनेते (चर्चा अपूर्ण)

श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "राज्य महिला आयोगाच्या अध्यक्षा श्रीमती विजया राहटकर यांनी मराठवाड्याच्या पिछाडीवर राहण्यासंबंधी केलेले विधान, त्यांच्यावर तातडीने कारवाई करण्याची आवश्यकता," इ. बाबत हरकतीचा मुद्दा उपस्थित केला.

उपरोक्त विषयी शासनाने निवेदन करावे, असे माननीय तालिका सभापतींनी सांगितले.

(१) नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी, "मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाची अर्थसंकल्प मंजुरी," या संबंधी नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

(२) सामान्य प्रशासन राज्यमंत्र्यांनी, "श्रीसंत मुंगसाजी महाराज समाधीस्थळ, धामणगाव देव या स्थळाचा विकास," या संबंधी नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

सन २०१६-१७ च्या अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा (दुसरा व शेवटचा दिवस) (पुढे सुरू) -

अर्थसंकल्पावरील चर्चेत श्री. शरद रणपिसे, वि.प.स. यांनी भाग घेतला. (भाषण अपूर्ण) चर्चा अपूर्ण

बुधवार, दिनांक २३ मार्च, २०१६

सर्वश्री अमरसिंह पंडित, धनंजय मुंडे, सुनील तटकरे, सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांची अल्पकालीन चर्चा—

श्री. अमरसिंह पंडित वि.प.स. यांनी पुढील अल्पकालीन चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले.

"राज्यात विशेषतः मराठवाड्यात भीषण दुष्काळ आणि टंचाई परिस्थिती निर्माण होणे, शासनाला दुष्काळग्रस्त जनतेला दिलासा देण्यासाठी उपाययोजना करण्यात मोठ्या प्रमाणावर अपयश येणे, नापिकी आणि कर्जबाजारीपणाला कंटाळून राज्यात सुमारे ३,२३५ शेतकऱ्यांनी मागील वर्षभरात आत्महत्या करणे, गेल्या चौदा वर्षांतील राज्यातील या सर्वाधिक आत्महत्या असणे, मराठवाड्यात १,३०० हून अधिक शेतकऱ्यांनी आत्महत्या करणे, यामध्ये महिला आणि विद्यार्थ्यांचाही समावेश असणे, शेतकरी आत्महत्या थांबविण्यास शासनाला आलेले अपयश, संपूर्ण कर्जमाफीची मागणी दुष्काळग्रस्त जनतेतून होणे, या मागणीकडे शासनाने केलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, शेतीमालाचे भाव मोठ्या प्रमाणावर कमी झाल्यामुळे शेतकरी आर्थिक संकटात सापडणे, शासनाचे कृषी विषयक टोस धोरण टरलेले नसणे, मराठवाड्यातील बिकट परिस्थिती लक्षात घेता विदर्भाच्या धर्तीवर मराठवाड्याला विशेष पॅकेज देण्याची मागणी जनतेतून होणे, शाश्वत शेती आणि सिंचनाच्या सुविधांचा प्रचंड अभाव असणे, शासनाची मागेल त्याला शेततळे ही योजना फसवी असणे, जनावरांच्या चाऱ्याचा आणि पाण्याचा गंभीर प्रश्न निर्माण होणे, मागणी असूनही मजुरांना काम न मिळणे, अनेक टिकाणी मजुरांच्या स्थलांतराचा गंभीर प्रश्न निर्माण होणे, प्रशासनाच्या आडमुट्या धोरणामुळे चारा छावण्या आणि इतर सुविधा मिळण्यास प्रशासकीय दिरंगाई मोठ्या प्रमाणावर होणे, विद्यार्थ्यांचे शिक्षण शुल्क आणि परिक्षा शुल्क माफ न झाल्यामुळे अनेकांना अर्ध्यावर शिक्षण सोडण्याची वेळ येणे, कृषी पंपाचे चाक फिरले नसतांनाही दुष्काळात शेतकऱ्यांकडून वीज बिल वसुलीसाठी सक्ती करण्यात येणे, पिण्याच्या पाण्यासाठी शासन स्तरावर गंभीर्याने विचार होत नसल्यामुळे पाण्याचा प्रश्न गंभीर होत जाणे, अवकाळी पाऊस व वादळी वारा यामुळे फळबागांचे मोठे नुकसान होणे, मंत्र्यांच्या दौऱ्यांनंतरही कोणतीही टोस उपाययोजना न झाल्यामुळे सर्वसामान्य जनतेत शासन विषयी तीव्र असंतोष

व चिडीची भावना निर्माण होणे, शासनाने याबाबत धोरणात्मक निर्णय घेवून करावयाची तातडीची उपाययोजना व कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.”

चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

(१) श्री. सतीश चव्हाण (२) श्री. धनंजय मुंडे (विरोधी पक्ष नेते)

(३) श्री. जयंत प्र. पाटील

महसूल मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

अल्पकालीन चर्चा संपली असल्याचे माननीय तालिका सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक आता स्थगित होत असून सभागृहाची नियमित बैठक दुपारी १२ वाजून १५ मिनिटांनी पुन्हा भरेल असे माननीय तालिका सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक सकाळी ११ वाजून ५५ मिनिटांनी स्थगित झाली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून १५ मिनिटांनी माननीय सभापती श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर यांच्या अध्यक्षतेखाली सुरू झाली.

महसूल मंत्र्यांनी, “अमरावती विभागातील अमरावती, अकोला, यवतमाळ व वाशिम जिल्ह्यातील ५० पैशापेक्षा कमी पैसेवारी अतिमरित्या जाहीर झालेल्या गावांना सवलती देणे” इ. बाबत दिलेल्या विषयाच्या संदर्भात नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

१. (१) सहा तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) आजच्या दिवसाच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील एकशे बारा वेळेअभावी अतारांकित झाले.

श्रीमती शोभा फडणवीस वि.प.स. यांनी, ‘भगतसिंग, राजगुरु आणि सुखदेव या क्रांतिकारकांचे स्मारक विधान भवनाच्या परिसरात व्हावे’, इ. बाबत मुद्दा उपस्थित केला.

संसदीय कार्यमंत्र्यांनी नोंद घेतली असल्याचे सांगितले.

२. (१) सामान्य प्रशासन राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये सामान्य प्रशासन विभागाची सन २०१०-२०११ व सन २०११-२०१२ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि सन २०१०-२०११ या वित्तीय वर्षाची योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवली.

(२) अन्न व नागरी पुरवठा मंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाचा सन २०१०-२०११ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवला.

(३) वित्त राज्यमंत्र्यांनी, महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा (सुधारणा) संहिता, २०१६ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक व्हीपीएम.२०१५/प्र.क्र.३०९/पंरा-४ (२२), दिनांकित ३ मार्च २०१६ सभागृहासमोर ठेवली.

(४) अन्न व नागरी पुरवठा मंत्र्यांनी, दिनांक २२ डिसेंबर २०१५ रोजी श्री.शरद रणपिसे व इतर वि.प.स. यांनी "राज्यात जीवनावश्यक वस्तूंची होत असलेली भाववाढ" या विषयावर दिलेल्या म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्तावावरील चर्चेच्यावेळी सभागृहात उपस्थित केलेल्या मुद्यांचे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवले.

(५) पर्यावरण राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील नियम ८ अन्वये पर्यावरण विभागाचा सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत आणि सन २०१०-२०११ व सन २०१४-२०१५ या वित्तीय वर्षाची योजनेतर योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवला.

३. सन २०१६-२०१७ च्या अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा व मंत्र्यांचे उत्तर - (चर्चा पुढे सुरू...)

चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

(१) श्री. शरद रणपिसे	(२) श्रीमती शोभा फडणवीस
(३) श्री. किरण पावसकर	(४) श्री. सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील
(५) श्री. श्रीकांत देशपांडे	(६) श्री. नागो पुंडलिक गाणार
(७) अॅड. जयदेव गायकवाड	(८) श्री. दत्तात्रय सावंत
(९) श्री. महोदवराव जानकर	(१०) प्रा.जर्नादन चांदूरकर
(११) श्रीमती विद्या चव्हाण	(१२) डॉ. अपूर्व हिरे
(१३) श्री. सुभाष झांबड	(१४) श्री. प्रकाश गजभिये
(१५) श्री. रामनाथ मोते	(१६) अॅड. राहुल नावेंकर
(१७) अॅड. निरंजन डावखरे	(१८) श्री. हरिसिंग राटोड
(१९) श्रीमती स्मिता वाघ	

चर्चा अपूर्ण

सोमवार, दिनांक २८ मार्च २०१६

श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्षनेता यांनी, "एका शेतकऱ्याने मंत्रालयासमोर येऊन शासकीय अनुदान मिळाले नाही या कारणासाठी आत्महत्या करणे", इ. बाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना उपस्थित केली.

श्री. शरद रणपिसे, जयंत प्र. पाटील, वि.प.स यांनी आपापले म्हणणे मांडले.

कृषी मंत्र्यांनीही याबाबत खुलासा केला.

गोंधळसदृश परिस्थितीमुळे सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून १४ मिनिटांनी
२५ मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ३९ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

गोंधळामुळे सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ४१ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १.०० वाजता पुन्हा सुरू झाली.

१. (१) माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी "ग्रामीण भागात आरोग्य व्यवस्था अतिशय खालावली असणे" इ. बाबत म.वि.प. २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना मांडली. सदर विषय आजच्या कामकाजपत्रिकेमध्ये समाविष्ट नसल्याने सूचनेस दालनात अनुमती नाकारली असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(२) माननीय सभापतींनी, श्री. शरद रणपिसे, प्रा. जनार्दन चांदूरकर, श्री. संजय दत्त, आर्कि. अनंत गाडगीळ, वि.प.स. यांनी "हैद्राबादचा रोहित वेमुला आणि कन्हैया कुमार यांच्या निमित्ताने देशभर उभ्या राहिलेल्या विद्यार्थी आंदोलनाची बदनामी करण्यासाठी अभावपने पुण्यातील फर्ग्युसन कॉलेजमध्ये केलेला वाद, या वादाच्या विरोधात आणि संविधानाच्या समर्थनात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे पणतू श्री. सुजात प्रकाश आंबेडकर आणि अन्य विद्यार्थ्यांनी केलेले आंदोलन" इ. बाबत म.वि.प. २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असल्याचे सांगितले.

गोंधळसदृश परिस्थितीमुळे सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून १७ मिनिटांनी २० मिनिटांसाठी
स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ३७ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

म.वि.प.नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाच्या सूचनांबाबत- (चर्चा पुढे सुरू)---

हैद्राबादचा रोहित वेमुला आणि कन्हैयाकुमार यांच्या निमित्ताने देशभर उभ्या राहिलेल्या आंदोलनाबाबत सदर विषयाचे गांभीर्य लक्षात घेऊन यासंदर्भात शासनाने चौकशी करावी असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

(३) माननीय सभापतींनी, सर्वश्री धनंजय मुंडे, सुनील तटकरे, हेमंत टकले, अॅड. जयदेव गायकवाड, वि.प.स. यांनी "शासन डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची १२५ वे जयंती वर्ष साजरे करीत असताना शासकीय परिपत्रकात जलपुजनाचा उल्लेख नसताना चवदार तळ्याचे शुद्धीकरण स्थानिक लोकप्रतिनिधी व शासनाच्या अधिकाऱ्यांनी करणे, त्यामुळे राज्यातील दलित समाजात पसरलेला तीव्र असंतोष" इ. बाबत म.वि.प. २८९ अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली असल्याचे सांगितले. सदर विषय हा आजच्या कामकाजपत्रिकेमध्ये समाविष्ट नसल्यामुळे सदरहू सूचनेस दालनात अनुमती नाकारली असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ५८ मिनिटांनी २० मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून १८ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

२ विधानसभेने संमत केल्यास- विधेयक विचारात घेणे-

वित्त राज्यमंत्र्यांनी, सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक-१०- महाराष्ट्र विनियोजन (लेखानुदान) विधेयक, २०१६ विचारात घेण्यात यावे असा प्रस्ताव मांडला.

प्रश्न प्रस्तुत झाला.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

विधेयक विचारात घेण्यात आले.

विधेयक खंडशः सभागृहाला सादर करण्यात आले.

खंड २ व ३, अनुसूची, खंड १, संपूर्ण शीर्षक व हेतुवाक्य हे एका पाठीमागून एक याप्रमाणे विचारात घेण्यात आले. त्यांच्या बाबतीत कोणतीही शिफारस करण्यात आली नाही.

ज्याअर्थी, परिषदेस कोणतीही शिफारस करावयाची नाही, त्याअर्थी, परिषदेला कोणतीही शिफारस करावयाची नाही, अशा शिफारशीसह हे विधेयक विधानसभेकडे परत पाठविण्यात येईल, असे माननीय सभापतींनी घोषित केले.

३. (१) ऊर्जा मंत्र्यांनी, महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्यादित यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा दहावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर टेवला.

(२) संसदीय कार्य मंत्र्यांनी, महाराष्ट्र राज्य वस्त्रोद्योग महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा एकोणपन्नासावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवला.

(३) उद्योग राज्यमंत्र्यांनी, महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१२-२०१३ या वर्षाचा एकावन्नावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवला.

मंगळवार, दिनांक २९ मार्च २०१६

(सोमवार दिनांक २८ मार्च २०१६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून निवेदन)

(१) श्री.अनिल भोसले, वि.प.स. यांनी "पुणे मेट्रो प्रकल्पाबाबत शासनाने निर्णय न घेतल्यामुळे तेथील जनतेने आंदोलन करण्याचा घेतलेला निर्णय" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

(२) श्री.जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी "पेण तालुक्यातील दादर येथील पारंपरिक हातपाटी व्यवसाय करणाऱ्या वाळू व्यावसायिकांवर होत असलेला अन्याय" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार महसूल राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली

(३) श्री. विक्रम काळे, वि.प.स. यांनी "इयत्ता १० वी व १२ वीच्या बोर्डाच्या परीक्षेमध्ये अभ्यासक्रमाबाहेरील प्रश्न विचारल्याने विद्यार्थी व शिक्षकांमध्ये गोंधळाची परिस्थिती निर्माण होणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार शालेय शिक्षणमंत्र्यांनी निवेदन केले.

(४) श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांनी "पंजाब, हरियाणा, तामिळनाडू, बिहार, हिमाचल प्रदेश व राजस्थान या राज्यांनी आयसीटी शिक्षकांना सेवेत कायम करणे मात्र महाराष्ट्राने अद्यापही याबाबत निर्णय न घेणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली

(५) सर्वश्री सतीश चव्हाण, अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी "राज्यातील औषध निर्माणशास्त्र तंत्रनिकेतन पदवी, अभियांत्रिकी अशा संस्थांमधील कर्मचाऱ्यांची मासिक वेतने अनेक महिन्यांपासून प्रलंबित असणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार उच्च व तंत्र शिक्षण राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली

(६) श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांनी "राज्यातील ५३ टोल नाक्यांमधून एस.टी.बस व स्कूल बस यांना सूट देण्यात येणे, टोलनाक्यवरून सूट देण्यात आली असता त्या कंत्राटदारांना ७९८ कोटी रुपये शासनाकडून द्यावे लागतील असे माहितीच्या अधिकाराद्वारे समोर येणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार सार्वजनिक बांधकाम मंत्र्यांनी निवेदन केले.

(७) श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी "जॉन्सन अॅण्ड जॉन्सन या कंपनीच्या उत्पादनांचे नमुने मुंबई व टाण्यातून तपासणीसाठी घेण्यात येणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार अन्न व औषध प्रशासन मंत्र्यांनी निवेदन केले.

(८) अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी "उत्तम गात्वा कंपनीला पाणी उचलण्यासाठी परवानगी दिल्याबाबत शासनाने संबंधित अधिकारी व कंपनी व्यवस्थापनाविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत होत असलेले दुर्लक्ष, मौजे भुगाव व परिसरातील तसेच वणां नदीच्या आसपासच्या सर्व गावातील ग्रामस्थांना होत असलेला त्रास" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार जलसंपदा मंत्र्यांनी निवेदन केले.

(९) श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी "शासकीय रुग्णालयातील विविध सेवांसाठी दिनांक २८ डिसेंबर, २०१५ रोजी आरोग्य विभागाने दुप्पट दरवाढ करण्याबाबत आदेश निर्गमित केल्याने २५० प्रकारच्या रुग्ण शुल्कात वाढ झालेली असणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार सार्वजनिक आरोग्य मंत्र्यांनी निवेदन केले.

ब. (सोमवार दिनांक २८ मार्च २०१६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना)

१. श्री. संदिप बाजोरिया, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

"मार्च, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात वा त्या सुमारास, मेहता हाऊस, ८/१०, हारमोसजी रोड, कुलाबा, मुंबई ही उपकर प्राप्त म्हाडाची इमारत असून या टिकाणी झुबरे उस्मान कोराडिया व अझिझुर रेहमान या दोन व्यक्तींनी या इमारतीची दुरुस्ती वा नवीन बांधकाम करण्यास म्हाडा व म.न.पा ए विभाग यांनी परवानगी दिली नसतानाही, सन २०१३-२०१४ मध्ये या इमारतीवर एक मजला बांधल्याचे व सदर बांधकाम बेकायदेशीर असल्याबद्दल म.न.पा. कायदा कलम ५२(४३) अन्वये म.न.पा.ने नोटीस देऊनही तसेच या बेकायदेशीर बांधकामाविरोधात संबंधित व्यक्तींविरुद्ध एमआरटीपी अॅक्टनुसार कारवाई करावी असे सहाय्यक आयुक्त ए वॉर्ड, मुंबई म.न.पा. यांनी कुलाबा पोलीस टाण्यास दिनांक ६ डिसेंबर २०१३, १७ डिसेंबर २०१३, २७ जून २०१४ व १४ ऑक्टोबर २०१५ अशा विविध वेळी कळवून, कुलाबा पोलीस टाण्यात आवश्यक असलेल्या सर्व कागदपत्रांसह तक्रार देण्यात आल्याचे उघडकीस येणे, म्हाडाने

दिनांक २८ जून २०१३ रोजी सदर बांधकाम करण्यात येऊ नये अशा स्वरूपाची दिलेली नोटीस, तसेच मुंबई म.न.पा.ने कलम ३५४ (ए) अंतर्गत काम थांबविण्याबाबत दिनांक ५ डिसेंबर २०१३ रोजी दिलेली नोटीस, या सर्व नोटर्सीकडे संबंधित झुबेर उस्मान कोराडिया व अझिझुर रेहमान यांनी हेतूत: केलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, व दुरुस्तीच्या नावाखाली एका मजल्याचे केलेले अनधिकृत बांधकाम, मुंबई म.न.पा. म्हाडा व पोलीस यांनी वारंवार सूचना देऊनही केलेल्या बेकायदेशीर बांधकामा विरोधात कारवाई होत नसल्याने, तसेच म्हाडा व म.न.पा.ने कुलाबा पोलीस स्टेशनला कळवूनही या दोन व्यक्तींविरोधात एमआरटीपी अंतर्गत गुन्हा दाखल झाला नसल्याने व कारवाई होत नसल्याने कुलाब्यातील हजारो नागरिकांच्या मनात निर्माण झालेली तीव्र चीड व संताप, म्हाडा व मुंबई म.न.पा. प्रशासन संबंधित बेकायदेशीर बांधकामाविरोधात नोटीस पाठविण्याव्यतिरिक्त कोणतीच कारवाई करीत नसल्याने म.न.पा. व म्हाडाच्या अधिकाऱ्यांची संबंधित बांधकाम करणाऱ्या व्यक्तीबरोबर आर्थिक हातमिळवणी झाली असल्याबद्दल लोकांच्या मनात निर्माण झालेली शंका, एका संपूर्ण मजल्याचे बेकायदेशीर बांधकाम होऊनही म.न.पा. व म्हाडा त्या बांधकामाविरोधात कारवाई करण्यास हेतूत: विलंब, टाळाटाळ व अक्षम्य दिरंगाई करीत असल्याबद्दल कुलाब्यातील हजारो लोकांच्या मनात निर्माण झालेली तीव्र चीड व संताप याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले

काही प्रश्नोत्तरे झाली

२. श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.शरद रणपिसे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना ---

अॅड. हुस्नबानू खलिफे, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधले :---

“पुणे शहराची लोकसंख्या २००१ च्या जनगणनेनुसार सुमारे ४० लाखांच्या आसपास असताना त्यात महिलांची संख्या २० लाख असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१५ दरम्यान निदर्शनास येणे, पन्नास महिलांमागे एक स्वच्छतागृहाचे बांधकाम असावे, असे शासनाचे धोरणात्मक निर्णय असणे, परंतु २० लाख महिलांसाठी अवघी ६०० स्वच्छतागृहे असणे, शहरातील रहदारीच्या टिकाणासह मुख्य रस्त्यावर एक-दीड कि.मी. अंतरावर महिलांसाठी स्वच्छतागृहे असावीत असे पुणे पॅटर्न पालिकेने गाजावाजा करीत जाहीर केलेले असणे, परंतु, अद्यापपर्यंत त्याची अंमलबजावणी करण्यात आली नसल्यामुळे महिलांना मानसिक त्रास सहन करावा लागत असणे, परिणामी शहरातील अनेक रस्त्यांवर एक किंवा दीड किमी अंतरावर तसेच मुख्य रस्त्यांवरही स्वच्छतागृहांचा अभाव असणे, जेथे स्वच्छतागृहे आहेत तेथे पाणी, वीज नसल्याने त्यांची दयनीय अवस्था झालेली असणे, इतक्या कमी प्रमाणात असलेल्या स्वच्छतागृहांमुळे महिलांची गैरसोय व कुचंबणा होत असणे, याच स्वरूपाची परिस्थिती नागपूर शहरात

देखील असणे, परिणामी कामासाठी घराबाहेर पडणाऱ्या येथील महिलांमध्ये निर्माण झालेली तीव्र असंतोषाची व चिडीची भावना, त्यामुळे येथे पालिकेने जाहीर केलेल्या पॅटर्नप्रमाणे महिलांसाठी स्वच्छतागृहांची उभारणी करण्याबाबत शासनाने करावयाची तातडीची कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया "

नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले

काही प्रश्नोत्तरे झाली

३. श्री.कपिल पाटील, डॉ.अपुर्व हिरे, श्री.श्रीकांत देशपांडे, अॅड.रामहरी रूपनवर, श्री.नागो पुंडलिक गाणार, श्री.रामनाथ मोते, श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफ्फर हुसैन, श्री.भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना ---

श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे वित्त मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

"भारत सरकारच्या सन १९८२ च्या कायदानुसार शासकीय व निमशासकीय कर्मचाऱ्यांना जुनी पेन्शन देण्याचा कायदा असणे, नोव्हेंबर, २००५ नंतर नेमणूक झालेल्या राज्यसरकारी, निमसरकारी कर्मचाऱ्यांना आणि अनुदानित शिक्षण संस्थामधील शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना कोणतीही पेन्शन योजना लागू न करणे, जुनी पेन्शन योजना लागू करण्यात यावी या मागणीसाठी सर्व सरकारी, निमसरकारी कर्मचारी आणि शिक्षक व शिक्षकेत्तर यांनी नागपूर येथे हिवाळी अधिवेशनात प्रचंड मोर्चा काढून तीव्र आंदोलन करणे, नोव्हेंबर, २००५ नंतर नेमणूक झालेले राज्यातील सर्व सरकारी, निमसरकारी कर्मचारी आणि शिक्षक व शिक्षकेत्तर यांना तातडीने जुनी पेन्शन योजना लागू करण्याची आवश्यकता असणे, मात्र शासनाने याबाबत कोणताही निर्णय न घेतल्याने कर्मचाऱ्यांमध्ये पसरलेला असंतोष व संताप, याबाबत शासनाने दखल घेऊन तातडीने करावयाची उपाययोजना, केलेली कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया "

वित्त राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले

काही प्रश्नोत्तरे झाली

४. सर्वश्री आनंद ठाकूर, नरेंद्र पाटील, हेमंत टकले, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्री.ख्वाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री संदीप बाजोरिया, अनिल भोसले, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, संजय दत्त, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना ---

श्री. आनंद ठाकूर, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

"पालघर जिल्ह्यातील विक्रमगड तालुक्यातील कासा बुद्रुक जिल्हा परिषदेच्या शाळेतील ५० हून अधिक विद्यार्थ्यांना दिनांक २५ फेब्रुवारी २०१६ रोजी मध्यान्ह भोजनातून विषबाधा झाल्याची घडलेली

धक्कादायक घटना, विद्यार्थ्यांमध्ये १७ जणांची प्रकृती चिंताजनक असणे, या शाळेतील २४७ विद्यार्थ्यांना इस्कॉनतर्फे मध्यान्ह भोजन पुरविण्यात येणे, इस्कॉनच्या वाडा केंद्रातून पुरविण्यात आलेली खिचडी खाल्ल्यामुळे विद्यार्थ्यांना झालेली विषबाधा, या घटनेमुळे विद्यार्थी व संचालकांमध्ये पसरलेले भितीचे व चिंतेचे वातावरण, इस्कॉन या आहार पुरविणाऱ्या पुरवठादाराची चौकशी करून तात्काळ कारवाई करण्याची स्थानिक नागरिकांकडून होत असलेली मागणी, यावर शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही."

शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी निवेदन केले

काही प्रश्नोत्तरे झाली

५. सर्वश्री विक्रम काळे, ख्वाजा बेग, वि.प.स. यांची लक्षवेधी सूचना -

श्री. विक्रम काळे, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

"महाराष्ट्र शासनाने विनाअनुदानित शाळांचा कायम शब्द वगळून अनुदान मुल्यांकन निकषाप्रमाणे तपासणी होऊन माहे मार्च, २०१४ वा त्यासुमारास राज्यातील १,३४३ शाळा अनुदानास पात्र म्हणून शासन आदेश निर्गमित करणे, पुन्हा या १३४३ व ४६९ शाळांची पुनर्तपासणी करणे, शासनाने या पुनर्तपासणीस स्थगिती देणे, या शाळांपैकी फक्त १६२ शाळा अनुदानास पात्र म्हणून घोषित करणे, उर्वरित १३४३ व ३०७ शाळांबाबत कोणताही आदेश न काढणे, मात्र शासनाने या शाळांचे प्रस्ताव बाजूस ठेवून केवळ अमरावती विभागातील ११७ शाळांची कोणतीही पुनर्तपासणी न करता त्या शाळा अनुदानासाठी पात्र म्हणून शासन आदेश निर्गमित करणे. आजपावेतो अनुदानास पात्र ठरलेल्या प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळा व वर्गतुकड्यांची यादी अनुदानासाठी घोषित करून त्यावरील कार्यरत शिक्षक कर्मचाऱ्यांच्या वेतनासाठी अनुदानास प्राप्त टप्प्यानुसार आर्थिक तरतूद करण्यासाठी वारंवार आंदोलने होणे, गत तीन अधिवेशनात या पात्र शाळांसाठी कसलीही आर्थिक तरतूद न झाल्याने महाराष्ट्रातील विनाअनुदानित शाळा, वर्गतुकड्या व कनिष्ठ महाविद्यालयात कार्यरत असणाऱ्या शिक्षक कर्मचाऱ्यांमध्ये पसरलेला असंतोष व निराशेची भावना, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी निवेदन केले

काही प्रश्नोत्तरे झाली

६. अॅड. अनिल परब, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

"वांद्रे (पूर्व) येथील शासकीय वसाहतीची झालेली दयनीय अवस्था, माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये एकाच आठवड्यात दोन वेळा छताचे प्लास्टर कोसळण्याच्या घडलेल्या घटना, तसेच इमारत क्रमांक एक मधील एका धोकादायक घराची दुरुस्ती सुरू असताना स्वयंपाकघरातील छत कोसळणे, शासकीय वसाहतीमध्ये एकूण ३७० इमारती असून त्यांचे सरासरी आयुर्मान ४५ ते ५० वर्षांचे असणे, या शासकीय वसाहतीमधील ३७० पैकी ३६ इमारतीचे पुनर्बांधणीचे काम सन २०१४-२०१५ या अर्थसंकल्पात समाविष्ट असून त्याची अंदाजित किंमत रु. १००.८४ कोटी इतकी असून तसेच उर्वरित ३३४ इमारतीची अंतर्गत व बाह्य संरचनात्मक व नुतनीकरणाच्या दृष्टिने कामे हाती घेण्यात येणार असून त्याकरिता सन २०१३-२०१४ या वित्तीय वर्षात रु. ३४.०४ कोटीची कामे करण्यात आल्याचे माहे जून, २०१४ मध्ये विधानपरिषदेत उपस्थित केलेल्या लक्षवेधी सूचनेला उत्तर देताना सार्वजनिक बांधकाम मंत्रीमहोदयांनी दिलेल्या लेखी उत्तरावरून स्पष्ट होणे, परंतु प्रत्यक्षात २५ इमारतींचेही काम झाले नसल्याचे प्रथमदर्शनी निदर्शनास येणे, सदर वसाहतीच्या दुरुस्तीकरिता वेळोवेळी २२१६०३११ गृहनिर्माण या लेखाशिर्षाखाली सन २०१२-२०१३ मध्ये रु. २६.४४ कोटी अनुदान, सन २०१३-२०१४ मध्ये रु. ३४.०४ कोटी अनुदान, सन २०१४-२०१५ मध्ये रु. १७.०० कोटी अनुदान, सन २०१५-२०१६ मध्ये रु. १७.०० कोटी अनुदान, संबंधित विभागाकडे दरवर्षी सुपुर्द करण्यात येणे, एवढ्या मोठ्या प्रमाणात अर्थसंकल्पात इमारतींच्या दुरुस्तीसाठी आर्थिक तरतूद करण्यात येत असतानाही इमारतींची दुरुस्ती न होताच निधी अर्खर्चित राहिल्यामुळे परत जात असणे, शासनाकडून अदा करण्यात आलेल्या निधीचा विनियोग योग्य प्रकारे न होणे, त्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात भ्रष्टाचार होत असल्याची दाट शक्यता, वसाहतीची दयनीय अवस्था असतानाही इमारतींच्या दुरुस्तीकडे संबंधित अधिकाऱ्यांकडून जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष होणे, वसाहतीतील इमारतीचे टप्प्याने दुरुस्तीचे काम हाती घेण्यात येत असणे, दरवर्षी हीच प्रक्रिया शासनाकडून करण्यात येत असणे, त्यामुळे या इमारती अतिशय जीर्ण झालेल्या असल्यामुळे त्या पाडून पुनर्बांधणीचे काम हाती घेण्याची नितांत आवश्यकता, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी शासकीय कर्मचाऱ्यांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाने गांभीर्याने लक्ष घालून युद्धपातळीवर निर्णय घेण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

सार्वजनिक बांधकाम मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

७. श्री. विनायक मेते, वि.प.स. यांनी पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सामाजिक न्याय मंत्र्यांचे लक्ष वेधले :-

"सन २०११-२०१२ मध्ये वसंतराव नाईक भटक्या विमुक्त जाती, जमाती महामंडळाकडून एकाच नावावर बीड जिल्ह्याल्हातील व्यक्तींनी पाथर्डी, जि.अहमदनगर व बीड येथे खोटे कागदपत्र देऊन एकाच

नावावर कर्ज उचलल्याचे उघडकीस येणे, बीड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या चौकशीमध्ये ३५० लाख रुपये एकाच नावावर उचलल्याचे निष्पन्न होणे, तसेच या महामंडळात याखेरीज अशा प्रकारचे सन २०१० ते २०१३ पर्यंत वाटप झालेल्या संपूर्ण कर्जाची व कर्ज घेणाऱ्या व्यक्तींची चौकशी करणे गरजेचे असणे, या चौकशीकरिता नेमलेल्या चौगुले समितीने फौजदारी कारवाई करण्याचे सुचविणे, परंतु अद्यापपर्यंत त्यांच्यावरील फौजदारी कारवाई प्रलंबित ठेवणे, या प्रकरणामध्ये असलेले कर्मचारी, अधिकारी, पदाधिकारी व संबंधित पोलीस अधिकारी यांचे संगनमत असल्याचे निदर्शनास येणे, याबाबत शासनाने तातडीने निर्णय घेऊन करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

सामाजिक न्याय राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

सभागृहाची विशेष बैठक सकाळी ११ वाजून ५२ मिनिटांनी स्थगित झाली.

सभागृहाची नियमित बैठक दुपारी १२-०० वाजता माननीय सभापती श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर यांच्या अध्यक्षतेखाली पुन्हा सुरू झाली.

१. एक तारांकित प्रश्न उत्तरित झाला.

सभागृहात संबंधित विभागाचे मंत्री, राज्यमंत्री उपस्थित नसल्याने माननीय सभापतींनी सभागृहाची बैठक ५ मिनिटांकरिता स्थगित केली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ०५ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून १० मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

प्रश्नोत्तरे (पुढे सुरू)—

(१) चार तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) आजच्या तारांकित प्रश्नोत्तराच्या यादीतील नव्वद प्रश्न वेळेअभावी अतारांकित झाले.

माननीय विरोधी पक्ष नेते यांनी, "शेतकऱ्यांच्या आत्महत्यासंबंधी" म.वि.प नियम २८९ अन्वये मांडलेली प्रस्तावाची सूचना ही शेतकरी वर्गावर होणाऱ्या मानसिक आघातासंबंधी असल्याने सदर सूचनेवर नियम ९७ अन्वये चर्चा करण्यात येईल असा निर्णय माननीय सभापतींनी दिला.

प्रा. जनार्दन चांदूरकर, श्री. प्रकाश गजभिये, श्री. अमरसिंह पंडित, श्री. शरद रणपिसे, श्री. हेमंत टकले, वि.प.स यांनी म.वि.प नियम २८९ अन्वये दिलेल्या सूचना दालनात नाकारल्या असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

श्रीमती दिप्ती चवधरी, सर्वश्री शरद रणपिसे, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, श्री. संजय दत्त, श्री. धनंजय मुंडे, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री सुनील तटकरे, हेमंत टकले, जयंत पाटील व अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी "मथुरेत आयोजित करण्यात आलेल्या कार्यकारी समितीच्या तीन दिवसीय बैठकीदरम्यान श्री.गणेश पांडे याने विनयभंग केल्याची तक्रार एका महिला कार्यकर्तीने मुंबई भाजपा अध्यक्ष यांच्याकडे करणे तसेच त्या महिलेने पोलिसात तक्रार करूनही श्री. गणेश पांडे यांच्याविरुद्ध पोलिसांनी गुन्हा दाखल न करणे" या विषयाबाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये दिलेल्या प्रस्तावाची सूचनादेखील नाकारली असल्याचे सांगितले परंतु विषयाचे गांभीर्य व महत्त्व पाहता सन्माननीय सदस्यांनी दोन मिनिटात आपले म्हणणे मांडावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

श्रीमती दिप्ती चवधरी, डॉ. निलम गोन्हे, श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्षनेते, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, श्रीमती विद्या चव्हाण, यांनी उक्त सूचनेच्या संदर्भात आपले म्हणणे मांडले.

(सभागृहात विरोधी पक्षाचे अनेक माननीय सदस्य घोषणा देत असतात.)

शासनाने याप्रकरणी सखोल चौकशी करून निवेदन करावे असे निर्देश माननीय सभापतींनी दिले.

(सभागृहात विरोधी पक्षाचे अनेक माननीय सदस्य वेळामध्ये येऊन घोषणा देत असतात.)

सभागृहात गोंधळसदृश परिस्थिती निर्माण झाल्याने माननीय सभापतींनी सभागृहाची बैठक १० मिनिटांसाठी स्थगित केली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून १५ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून २५ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

सभागृहात गोंधळ सुरूच राहिल्याने माननीय सभापतींनी सभागृहाची बैठक १० मिनिटांसाठी स्थगित केली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून २५ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ३५ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

सभागृहात गोंधळ सुरूच राहिल्याने माननीय तालिका सभापतींनी सभागृहाची बैठक १० मिनिटांसाठी स्थगित केली.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ३५ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ४५ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

श्रीमती दिप्ती चवधरी व इतर वि.प.स यांनी, एका भाजप कार्यकर्तीचा झालेला विनयभंग यासंदर्भात उर्पास्थित केलेल्या म.वि.प.नियम २८९ अन्वये प्रस्तावाच्या सूचनेसंदर्भात माननीय सभापतींनी सविस्तर निर्देश देत संबंधित महिलेचे महिला अधिकाऱ्यामार्फत इन कॅमेरा जबाब नोंदवून मुख्यमंत्र्यांनी निवेदन करावे असे सांगितले.

२. श्री.नागो पुंडलिक गाणार, समिती सदस्य यांनी, विधानपरिषद सदस्य अनुपस्थिती समितीचा दुसरा अहवाल सभागृहाला सादर केला.

श्री.धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेते, यांनी "बीड जिल्ह्यातील सुवर्णकार समाजाच्या वतीने टॅक्स कमी व्हावा म्हणून मोर्चा काढण्यात येणे" इ.बाबत औचित्याचा मुद्दा मांडला.

याप्रकरणी शासनाने उद्यापर्यंत निवेदन करावे असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

श्री.भाई जगताप वि.प.स यांनी, " अधिकारांचा गैरवापर करून उत्तराखंडामध्ये लागू केलेली राष्ट्रपती राजवट" इ.बाबत माहितीचा मुद्दा मांडला.

हा सर्व विषय सर्वोच्च न्यायालयामध्ये आणि उच्च न्यायालयामध्ये प्रलंबित असल्याने या विषयावर या सभागृहात चर्चा करता येत नसल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

३. दिनांक २३ मार्च २०१६ रोजी म.वि.प. नियम ९३ अन्वये प्राप्त झालेल्या सूचना--

(१) श्री. जयंत प्र.पाटील वि.प.स यांनी, "मुंबईतील मध्य रेल्वेच्या मार्गावरील झोपडीधारकांचे सर्वेक्षण करण्याचे काम 'स्पार्क' या संस्थेकडे देण्यात येणे, मात्र स्पार्क या बिगर शासकीय संस्थेने त्याकडे दुर्लक्ष करणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(२) श्री. सतीश चव्हाण, वि.प.स यांनी, "जालना येथील शासकीय तंत्रनिकेतन या शहराबाहेरील वर्सातगृहात विद्यार्थ्यांसाठी आवश्यक असणाऱ्या कोणत्याही सोयी-सुविधा नसणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(३) श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स यांनी, "नाशिक येथील सिंहस्थ कुंभमेळ्याच्या नियोजनाचा अतिरेक, अनावश्यक खर्च करणे, येथील गैरकारभाराची चौकशी होणेबाबत" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(४) श्री. विक्रम काळे, वि.प.स यांनी, "टंचाईमुक्त महाराष्ट्र २०१९ अंतर्गत राज्य शासनाने हाती घेतलेल्या महत्वाकांक्षी जलयुक्त शिवार अभियानाचा लातूर जिल्ह्यात बोजवारा उडणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(५) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्षनेते यांनी, "जालना येथील संस्कार निवासी वसतिगृहात पोलिसांच्या धाडीत इयत्ता १२ वीच्या ५ हजार कोऱ्या उत्तरपत्रिका, होलोग्राम स्टिकर्स असे साहित्य आढळून येणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(६) अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स यांनी, "मराठी भाषा केंद्राचा ३०० कोटींचा प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्यात येणे, मात्र त्यावर अद्याप कोणतीही कार्यवाही झालेली नसणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(७) श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स यांनी, "नागपूर जिल्ह्यातील शहर व ग्रामीण भागात पाच हजारावर क्षयरोगाचे रुग्ण आढळणे त्यापैकी २९२ क्षयग्रस्तांचा मृत्यू होणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

दिनांक २८ मार्च २०१६ रोजी म.वि.प. नियम ९३ अन्वये प्राप्त झालेल्या सूचना —

१. श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स यांनी, "नाशिक शहरातील विविध स्मशानभूमीमधील राख चाळून त्यामध्ये सापडलेल्या वस्तूंचा २५० गरीब मागासवर्गीय कुटुंबांचा उदरनिर्वाह चालत असणे, त्यांना सोयीसुविधा न मिळणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

२. श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स यांनी, "मुंबईतील उपकर प्राप्त इमारतींच्या पुनर्विकासासाठी भोगवटादार, भाडेकरू पुनर्विकासासाठी संमती देत नसणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

३. अॅड. जयदेव गायकवाड, वि.प.स यांनी, "राज्यात नदीपात्रातून वाळू उपसा करण्यावर बंदी असूनही पुणे येथील कानगांव, ता.दौंड येथील भीमा नदीपात्रात स्थानिक वाळू माफियांकडून पडाव व यांत्रिक बोटीच्या सहाय्याने बेकायदेशीर वाळू उपसा होणे" इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

४. श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स यांनी, "मौजे पिंपळनेर, ता.बीड ग्रामपंचायतीत झालेला आर्थिक गैरव्यवहार" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र

शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

५. श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स यांनी, "डोंबिवली, बदलापूर, अंबरनाथ औद्योगिक पट्ट्यातील कारखान्यातून रासायनिक सांडपाण्यावर योग्य प्रक्रिया न करताच ते कल्याण खाडी, उल्हास नदीत सोडण्यात येत असणे, याकडे प्रदूषण नियंत्रण महामंडळाचे होत असलेले दुर्लक्ष" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

६. श्री.माणिकराव ठाकरे वि.प.स यांनी, "पिकाचे नुकसान झाल्याने सरकारकडून मिळणारी अनुदानाची रक्कम अर्धवटच मिळाल्याने निराश झालेल्या नांदेड येथील शेतकऱ्याने मंत्रालयासमोरच चालू अधिवेशनात दिनांक २३ मार्च २०१६ रोजी किटकनाशक प्राशन करून आत्महत्या करणे" या विषयावर निवेदन झालेले असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

७. श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्षनेते यांनी, "कल्याण (जि. टाणे) पश्चिम भागातील वडवली व्हिलेजमध्ये लाईफ सिटी कल्याण या निर्मळ लाईफ स्टार्टील ग्रुपच्या वतीने उभारण्यात आलेल्या गृहप्रकल्पामध्ये बिल्डरकडून घरासाठी नोंदणी केलेल्या नागरिकांची फसवणूक होणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

आज दिनांक २९ मार्च २०१६ रोजी म.वि.प. नियम ९३ अन्वये प्राप्त झालेल्या सूचना—

१. श्री. शरद रणपिसे, वि.प.स यांनी "शासकीय पदावर असणाऱ्या व्यक्तींकडून महाराष्ट्राचे विभाजन करण्याची वारंवार होत असलेली मागणी, त्यामुळे अखंड महाराष्ट्राच्या अस्तित्वासंदर्भात जनतेत निर्माण झालेला संभ्रम" या विषयावर म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना दिलेली असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

या विषयावर राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष, काँग्रेस पक्ष आणि शिवसेना या तीन पक्षाकडून नियम २३ अन्वये प्रस्तावही आलेला आहे. त्यामुळे मी म.वि.प. नियम ९३ अन्वयेची ही सूचना राखून ठेवत असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स यांनी यासंदर्भात आपले म्हणणे मांडले व या विषयावर चर्चा करून शासनाने अखंड महाराष्ट्राच्या संदर्भात आपली भूमिका स्पष्ट करावयास हवी असे सांगितले.

२. अॅड.हुस्नबानू खलिफे, वि.प.स यांनी, "जि.सिंधुदुर्ग, ता.वैभववाडी, आचिर्णे गावात श्री.पाटील मिनरल्स, कोल्हापूर यांनी सिलिका सॅन्ड खनिज पट्ट्याचे २० वर्षांसाठी भाडेपट्ट्याने मंजूर करणे, सदर

गाव इको-सेन्सिटिव्ह असूनही येथे बेकायदेशिरपणे उत्खनन करण्यात येणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

३. श्री. भाई जगताप, वि.प.स यांनी, "हैदराबाद केंद्रीय विद्यापीठात विद्यार्थ्यांच्या समर्थनार्थ काही विद्यार्थी संघटनांचे प्रतिनिधी माटुंगा पोलिस ठाणे येथे निवेदन देण्यास गेले असता पोलिसांनी त्यांना बेदम मारहाण करणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

४. श्री. सतीश चव्हाण, वि.प.स यांनी, "केरळ येथे पार पडलेल्या ३५ व्या राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धेतील खेळाडुंना कोणत्याही प्रकारची आर्थिक मदत दिलेली नसणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

५. श्री. विक्रम काळे, वि.प.स यांनी, "राज्यातील सहाव्या वेतन आयोगातून बंद केलेल्या दोन जादा वेतनवाढी देण्याबाबत न्यायालयाचा निर्णय होऊनही शासनाकडून होत असलेली चालढकल" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

६. श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स यांनी, "गल्लोगल्ली वाढलेल्या मासे विक्रेत्यांमुळे मच्छिमार्केटमध्ये ग्राहकांचा ओघ कमी झाल्याने मुंबईच्या मूळ रहिवाशी कोळी महिलांचा पारंपरिक व्यवसाय तोट्यात येणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

७. अॅड. जयदेव गायकवाड, वि.प.स यांनी, "लातूर जिल्ह्यातील उदगीर शहरात मेथॉडिस्ट चर्च शाळेवर लँडमार्फिया व हल्लेखोरांनी लाठ्या-काठ्या घेऊन हल्ला करणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

८. श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स यांनी, "आदिवासी क्षेत्रातील मुलांसाठी इगतपुरी येथे आदिवासी क्रीडा प्रबोधिनी सुरू करण्याचा आदिवासी विकास विभागाने निर्णय घेऊनही याबाबत अद्याप कार्यवाही न होणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

९. आर्कि. अनंत गाडगीळ वि.प.स यांनी, "पुणे शहरामध्ये मोबाईल टॉवर उभारणीसाठी कंत्राट दिलेल्या कंपनीकडून महापालिकेला ६० कोटी रुपयांची थकबाकी देणे बाकी असणे" इ.बाबत दिलेल्या

नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

१०. श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स यांनी, "राज्यात सिंचन योजनेचा लाभ न घेता शेतकऱ्यांकडून अधिक मुद्रांक वसूल करून इतर जाचक अटी शेतकऱ्यांना लावण्यात येणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

११. प्रा. जोगेंद्र कवाडे, वि.प.स यांनी, "मुंबईतील जोगेश्वरी-विक्रोळी लिंक रोड रुंदीकरणासाठी आयआयटी या संस्थेने स्वतंत्र जागा दिलेली असणे, मात्र सदर जागा बोगस आदिवासींना वितरित करण्यात येणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

१२. श्री. धनंजय मुंडे, वि.प.स यांनी, "मॅ.फ्रॅंच डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन (इंपीरीया) प्रा.लि. (दोस्ती ग्रुप) मानपाडा टाणे येथील साईटवर पाच इमारतींच्या कामात बिल्डिंग मटेरियल सप्लायचे कामात अंदाजित १४ कोटी रुपयांचा घोटाळा झाल्याची तक्रार कापुर बावडी पोलीस टाणे, ता.जि.टाणे येथे दाखल होणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

१३. श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स यांनी, "मौजे बदलापूर व परिसरातील १० गावे (ता.अंबरनाथ, जि. टाणे) येथील मुंबई-बडोदरा महामार्ग भूसंपादनात समाविष्ट करण्यात येणे, सदर जमिनीसाठी देण्यात आलेला मोबदला हा महानगरपालिका व एमएमआरडीए प्रमाणे देणेबाबत" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेतील विषय हा नियम ९३ चा होत नाही मात्र शासनाने या विषयावर निवेदन करावे असे निदेश देऊन माननीय सभापतींनी सदर सूचनेस अनुमती नाकारली.

(ख) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून निवेदने--

(१) सर्वश्री धनंजय मुंडे, सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी, "गेवराई, जि.बीड नगरपालिकेत कोट्यवधी रुपयांचा भ्रष्टाचार होणे" इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(२) श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स यांनी, "महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाकडे सरासरी ६ ते ८ टक्के वाढ करण्याचा प्रस्ताव महावितरणाने केल्याने विद्युत बिलाचा बोजा सर्वसामान्य नागरिकांवर पडणे," इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार ऊर्जा मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(३) श्री. संजय दत्त वि.प.स यांनी, " मिरज जि.सांगली येथील एका पत्र्याच्या घरातून सुमारे तीन कोटी रुपयांची रोकड दिनांक १२ मार्च २०१६ रोजी जप्त केल्याचा धक्कादायक प्रकार उजेडात येणे " इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार गृह राज्यमंत्र्यांनी (ग्रामीण) निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली

(४) श्री. कपिल पाटील वि.प.स यांनी, " जिल्हा परिषद हायस्कूल, धानोरा, जि. गडचिरोली या शाळेतील अनेक विद्यार्थ्यांना अनेक वर्षांपासून विद्यावेतन मिळालेले नसणे " इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली

(५) श्री. सतीश चव्हाण वि.प.स यांनी, " शासकीय ज्ञानविज्ञान महाविद्यालय, औरंगाबाद मुलांच्या वसतिगृह बांधकामासाठी रुपये २.९८ कोटी इतकी रक्कम मान्य झाली असून वसतिगृहाचे अर्धवट झालेले काम पूर्ण करण्यासाठी १.८१ कोटी रुपयांची आवश्यकता असणे " इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार उच्च व तंत्र शिक्षण राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

(६) श्री. जयंत पाटील, वि.प.स यांनी, " पेण तालुक्यातील (जि.रायगड) वढाव-काळेथ्री या विठ्ठलवाडी, कान्होबा, जनवली, मंत्रीबेडी, बहिरामकोटक इ. वाड्यांना जोडणाऱ्या पुलाची बिकट अवस्था होऊन पुलाचा भाग कोसळल्यास मोठी जीवितहानी होण्याची शक्यता निर्माण होणे " इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार सार्वजनिक बांधकाम मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली

(७) श्री. संदीप बाजोरिया, वि.प.स यांनी, " भुसावळ जिल्हा जळगाव येथील तत्कालीन तहसीलदार श्रीमती वैशाली हिंगे यांनी माहे फेब्रुवारी, २०१४ मध्ये २६५५ रेशन कार्डवर एकत्रितरित्या नियतनाची वाढ करून दुकानदारांना धान्य देत असणे " इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार अन्न व नागरी पुरवठा मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली

(८) अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स यांनी, " महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या दहा बस चालकांच्या डोळ्यांमध्ये रंगदोष, रात आंधळेपणा असल्याचे दिनांक १८ एप्रिल, २०१५ रोजी निदर्शनास आल्यावर त्यांना सेवेतून कमी करण्याचा अमानवी निर्णय घेण्यात येणे " इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार परिवहन मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली

(९) श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स यांनी, " कल्याण तालुक्यातील एमआयडीसीच्या जलवाहिनीला छिद्र पाडून होत असलेली पाण्याची चोरी " इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वये सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निर्देशानुसार उद्योग मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली

श्री. जयंत प्र. पाटील वि.प.स यांनी, "टाणे जिल्ह्यातील रेती व्यवसायिकांवर होत असलेल्या अन्यायासंबंधी" मुद्दा उपस्थित केला.

याप्रकरणी शासनाने चौकशी करून निवेदन करावे असे निर्देश माननीय सभापतींनी दिले.

मध्यंतरासाठी सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून ३५ मिनिटांनी स्थगित झाली.

मध्यंतरानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी ३.०० वाजता पुन्हा सुरू झाली.

सभागृहात कॅबिनेट मंत्री उपस्थित नसल्याने माननीय तालिका सभापतींनी सभागृहाची बैठक १० मिनिटांकरिता स्थगित केली.

सभागृहाची बैठक दुपारी ३.०० वाजता स्थगित झाली.

स्थगितानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी ३ वाजून १० मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

४. सन २०१६-१७ च्या अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा (चर्चा सुरू)

चचेत खालील सदस्यांनी भाग घेतला

(१) श्री. जयंत प्र.पाटील	(२) श्री. सुनील तटकरे
(३) प्रा. जोगेंद्र कवाडे	(४) डॉ. नीलम गोन्हे
(५) श्रीमती दिप्ती चवधरी	(६) श्री. हेमंत टकले
(७) अॅड. रामहरी रुपनवर (भाषण अपूर्ण)	(चर्चा अपूर्ण)

मुख्यमंत्र्यांनी, "श्री.गणेश पांडे यांचे प्रकरण महिला हक्क आयोगाकडे चौकशीसाठी सोपविणे" इ.बाबत म.वि.प नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

सन २०१६-२०१७ च्या अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा (चर्चा पुढे सुरू...)

अॅड. रामहरी रुपनवर विपस यांनी आपले भाषण पूर्ण केले

अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेस वित्त राज्यमंत्र्यांनी उत्तर दिले

काही प्रश्नोत्तरे झाली

अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चा संपली असल्याचे माननीय तालिका सभापतींनी घोषित केले.

बुधवार, दिनांक ३० मार्च, २०१६

गणपूर्तीअभावी सभागृहाची बैठक ५ मिनिटांसाठी स्थगित करीत असल्याचे माननीय तालिका सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक सकाळी १० वाजून १ मिनिटांनी, ५ मिनिटांसाठी स्थगित झाली.

सभागृहाची बैठक सकाळी १० वाजून ६ मिनिटांनी पुन्हा सुरू झाली.

(१) अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी पुढील सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले—

"टाणे जिल्हा सामान्य रुग्णालयातील क्ष-किरण विभाग खासगीकरणाच्या वादात अडकल्याने एक्सरे मशीन्स विनावार पडून आहेत, रुग्णालयातील स्कॅनिंग मशिन माहे ऑक्टोबर, २०१४ पासून दुरुस्तीअभावी बंद पडल्याने रुग्णांची गैरसोय होत असून सदर रुग्णालयातील स्त्री रोग, अस्थिरोग विभागाव्यतिरिक्त इतर विभागात न्युरोलॉजिस्ट, हृदयरोग तज्ज्ञ, यांसह अनेक तज्ज्ञ डॉक्टरांची पदे रिक्त असणे, रुग्णालयातील सोनोग्राफी विभाग मूळ टिकाणाहून हलवून दुसऱ्या अपुऱ्या जागेत सुरू असून तेथेही केवळ एकच डॉक्टर कार्यरत आहे, तसेच सदर रुग्णालय परिसराची दूरवस्था होऊन दुर्गंधी पसरलेली असणे तसेच सदर परिसरात एकही शौचालय नसून रुग्णालयात डॉक्टर व इतर सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत, शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

सार्वजनिक आरोग्य राज्यमंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(२) श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी पुढील सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले—

"बीड जिल्ह्यातील तालुकास्तरीय क्रीडा संकुलाच्या कामात मोठ्या प्रमाणावर दिरंगाई होणे, मंजूर असलेली कामे विहित मुदतीत पूर्ण न होणे, अनेक टिकाणी केवळ जागा उपलब्ध नसल्यामुळे ही कामे प्रलंबित असणे, जिल्हा क्रीडा संकुलात नियोजनाअभावी कोट्यवधी रुपयांचा निधी अर्खचित राहणे, तालुकास्तरीय क्रीडा संकुलाची कामे तत्काळ सुरू करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी व क्रीडा अधिकारी यांच्याकडे करणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

श्री. रामनाथ मोते, वि.प.स. यांनी उपरोक्त अर्धा-तास चर्चेतील विषयाच्या अनुषंगाने आपले म्हणणे मांडले.

शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(३) श्री. ख्वाजा बेग, वि.प.स. यांनी पुढील सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले—

"यवतमाळ येथील वसंतराव नाईक वैद्यकीय महाविद्यालय रुग्णालयात कॅन्सर रुग्णांसाठी स्वतंत्र कक्ष स्थापन करण्याचा निर्णय घेऊन दिनांक २९ एप्रिल २०१५ रोजी वा त्या सुमारास प्रस्ताव पाठवून कार्यवाही झालेली नसणे, यवतमाळ जिल्ह्यात नुकत्याच केलेल्या सर्व्हेक्षणाला कॅन्सर रुग्णांची मोठ्या प्रमाणात वाढ झालेली असणे, तसेच सदर जिल्हा हा आदिवासी असून नागरिक आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल असल्याने मोठ्या आजाराची आरोग्य सेवा करण्यास असमर्थ असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(४) श्री. नरेंद्र पाटील, वि.प.स. यांनी पुढील सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले—

"बेस्टच्या परिवहन विभागाची तूट भरून काढण्यासाठी बेस्टने मुंबईतील सर्वच वीज ग्राहकांकडून सन २०२० पर्यंत प्रति युनिटवर परिवहन शुल्क आकारण्यासाठी एम.ई.आर.सी.कडे मागणी केलेली असणे, त्यामुळे बेस्टच्या १० लाख व रिलायन्स आणि महावितरणाच्या एकूण ४२ लाख ग्राहकांना त्याचा फटका बसण्याची शक्यता असणे, या प्रस्तावात सन २०१६-१७ मध्ये दर महिना १०० युनिट वीज वापरणाऱ्या सामान्य ग्राहकांना रुपये १५० तर ५०० युनिट वीज वापरणाऱ्या ग्राहकांना रुपये ७५० शुल्क मोजावे लागणार असणे, बेस्टच्या परिवहन विभागाची तूट भरून काढण्यासाठी मुंबईतील सर्वच वीज ग्राहकांकडून परिवहन शुल्क न आकारता वाणिज्यिक (कर्मशियल) वीज ग्राहकांकडून शुल्क आकारण्याची आवश्यकता असणे, ज्यामुळे सर्वसामान्य वीज ग्राहकांवर परिवहन शुल्काचा भार पडणार नाही, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

उपरोक्त अर्धा-तास चर्चेच्या संदर्भात श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. यांनी आपले म्हणणे मांडले.

ऊर्जा मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(५) श्रीमती शोभा फडणवीस, वि.प.स. यांनी, "चंद्रपूर जिल्ह्यात पशुसंवर्धन विभागातील पशुसंवर्धन अधिकारी व इतर कर्मचाऱ्यांची रिक्त पदे भरणे" या विषयावरील तारांकित प्रश्न क्रमांक ७४१७ ला दिनांक १६ जुलै २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले.

पशुसंवर्धन राज्यमंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

(६) श्री.रामनाथ मोते, वि.प.स. यांनी पुढील सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले—

"टाणे जिल्ह्यात समाजकल्याण विभागाच्या ४ अनुदानित आश्रमशाळा वर्षानुवर्षे सुरू असणे, या शाळांमधील शिक्षकांना नियमित वेतन वेळेवर मिळत नसणे, वेतनाअभावी शिक्षक शिक्षकेतरांची आर्थिक कुचंबणा होणे, माहे डिसेंबर, २०१४, जानेवारी, २०१५ व फेब्रुवारी, २०१५ चे वेतन दिनांक ७ मार्च, २०१५ पर्यंत अद्याप दिलेले नसणे, सहायक आयुक्त टाणे यांनी उणे प्राधिकारावर वेतन अदा केले असता त्यांचेवर शिस्तभंगाची कारवाई होणेबाबत कारणे दाखवा नोटीस देण्याची कार्यवाही संचालक पुणे यांचेकडून होणे, विद्यानिकेतन व ऊसतोड कामगारांच्या आश्रमशाळांना शासनाने पुरेसे अनुदान न देणे, सातत्याने २ ते ३ महिने उशिराने वेतन होत असणे, वेतनाअभावी हप्ते वसूल न झाल्याने व चेक न वटल्याने शिक्षकांवर फौजदारी गुन्हे दाखल होणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

सामाजिक न्याय राज्यमंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(७) श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी पुढील सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले—

"विळे भागाड (ता. माणगाव, जि. रायगड) येथील जमिनी महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडून उद्योगासाठी ३० वर्षापूर्वी संपादित करण्यात आली असणे, सदर संपादित भूखंडावर केवळ ४ ते ५ उद्योग उभारलेले असून या औद्योगिक क्षेत्रातील एकूण ३९९ भूखंड उद्योजकांना देण्यात आलेले, उद्योजकांनी दिलेल्या कालावधीत उद्योग न उभारल्याने भूखंड आहे त्याच स्थितीत पडून असणे, भूखंड अल्प किंमतीत संपादित करण्यात आलेले असणे, उद्योगासाठी वितरित केलेल्या भूखंडाचा उद्योगासाठी वापर न केल्याने एम.आय.डी.सी. ने हे भूखंड ताब्यात घेऊन जमीनधारकांना परत करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

उद्योग मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.